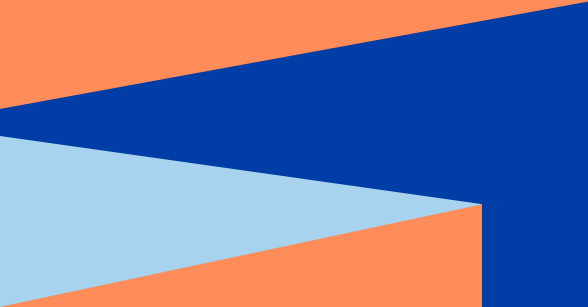

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

Maahanmuuttoviraston toimintakertomus ja tilinpäätös 2024

28.2.2025

Sisällysluettelo

1 Toimintakertomus	4
1.1 Johdon katsaus	4
1.1.1 Ylijohtajalta	4
1.1.2 Toimintaympäristö pysyi epävakaana	5
1.1.3 Maahanmuuttovirasto uudistuu vastataksaan toimintaympäristön vaatimuksiin	6
1.2 Toiminnan tuloksellisuus	11
1.2.1 Keskeisimpien tulostavoitteiden toteuma ja toiminnan tuloksellisuuden arviointi	12
1.2.2 Hakemus- ja päätösmäärien kehitys	16
1.3 Vaikuttavuus	21
1.3.1 Toiminnan vaikuttavuus	21
1.3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	22
1.3.3 Toiminnan tuottavuus	23
1.4 Tuotokset ja laadunhallinta	31
1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut hyödykkeet	31
1.4.2 Tukiyksiköt	46
1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	59
1.5.1 Henkilöstö- ja virkarakenne	59
1.5.2 Henkilöstörakenne eri tehtäväryhmissä	59
1.5.3 Työhyvinvointi ja -terveys	60
1.6 Tilinpäätösanalyysi	61
1.6.1 Rahoituksen rakenne	61
1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	63
1.7.1 Arvioinnin toteutustapa	63
1.7.2 Johtopäätökset sisäisen valvonnan tilasta	64
1.7.2 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	64

1.8 Arviointien tulokset	64
1.8.1 Hankkeiden tarkastukset	65
1.9 Yhteenvedo havaituista väärinkäytöksistä	65
1.9.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot	65
1.9.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot	65

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöslaskelmat ja liitteet

66

2 Maahanmuuttoviraston tilinpäätöslaskelmat	67
Liiteluettelo	73
2.1 Liitteet	74
2.2 Muut liitteet	91
3 Allekirjoitukset	93

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

1.1.1 Ylijohtajalta

Vuosi 2024 oli Maahanmuuttovirastolle merkittävä muutosten ja kehityksen vuosi. Hallitusohjelmaan sisältyi laaja joukko maahanmuuttopolitiikan toimenpiteitä, joiden toimeenpano näkyi vahvasti viraston toiminnassa. Yleinen turvallisuustilanne ja hallitusohjelman linjaukset vaikuttivat erityisesti maahanmuuton valvontaan ja väärinkäytösten ehkäisyyn. Samalla virasto varautui valtionhallintoon suunniteltuihin budjettileikkauksiin, mikä lisäsi tarvetta tehostaa toimintaa ja parantaa kustannustehokkuutta.

Organisaatiouudistus ja tulostavoitteet

Vuonna 2024 Maahanmuuttovirasto onnistui sekä uudistamaan organisaatiotaan että saavuttamaan sille asetettuja tulostavoitteita. Kesäkuussa voimaan astunut uusi organisaatorakenne tukee hallitusohjelman tavoitteiden saavuttamista. Uudistuksessa korostuivat valvonnan ja turvallisuuden vahvistaminen sekä lupaprosessien sujuvoittaminen.

Virasto saavutti pääosan sille asetetuista tavoitteista muun muassa lupakäsittelyn määräaikojen ja vastaanottopalveluiden kapasiteetin hallinnassa. Myös lupajärjestelmän väärinkäytösten ehkäisyssä ja turvallisuuden edistämisessä onnistuttiin hyvin. Paluuprosessien kehittämiseen asetetut tavoitteet saavutettiin suurelta osin, ja toimintaa tehostettiin hyvän hallinnon ja kustannustehokkaiden toimintatapojen mukaisesti. Esimerkiksi laajamittaisten kilpailutusten toteuttaminen paransi viraston toiminnan vaikuttavuutta.

Lainsäädännön muutokset ja teknologian kehitys

Vuoden aikana maahanmuuttoon liittyvää lainsäädäntöä uudistettiin

Maahanmuuttoviraston
ylijohtaja Ilkka Haahtela

laajasti. Uudistusten tavoitteena oli säädösten tiukentaminen, mikä näkyi viraston lupa- ja kansalaisuusprosesseissa. Vaikka lupahakemusten määrä kasvoi useissa kategorioissa, myönnettyjen lupien määrää tarkasteltaessa maahanmuutto väheni kokonaisuudessaan vuodesta 2023. Lisäksi turvapaikanhakijoiden määrä väheni huomattavasti, ja myös Ukrainasta saapuneiden tilapäisen suojelun hakijoiden sekä vastaanottopalvelujen piirissä olevien asiakkaiden määrä oli edellisvuotta alhaisempi. Samalla teknologian kehitys mahdollisti uusien toimintatapojen käyttöönoton ja paransi lupakäsittelyn sujuvuutta. Lisäksi turvallisuusympäristö parani moniviranomaistyön tiivistyessä teknologisen kehityksen osalta, mikä mahdollisti väärinkäytösten ennaltaehkäisyn entistä tehokkaammin.

Kohti kustannustehokasta ja tuloksellista virastoa

Vuoden 2024 voidaan todeta olleen poikkeuksellisen onnistunut. Virasto saavutti sille asetetut tulokset laajemmin kuin viime vuosina, vaikka tulostavoitteita oli enemmän kuin koskaan aiemmin. Samanaikaisesti toimintaa kehitettiin entistä kustannustehokkaammaksi, jotta virasto pystyy vastaamaan tulevaisuuden vaatimuksiin budjettirahoituksen pienentyessä.

Muutosten vuosi 2024 loi perustaa pysyväälle tehokkuudelle. Vaikka organisaatiouudistuksen suurimmat muutokset on nyt tehty, joitakin rajatumpia kehitystoimia jatketaan vielä vuoden

2025 aikana. Tavoitteena on rakentaa kestävästi toimiva, tuloksellinen ja kustannustehokas virasto, joka pystyy vastaamaan maahanmuuttopolitiikan muuttuviin tarpeisiin myös tulevaisuudessa.

1.1.2 Toimintaympäristö pysyi epävakaana

Maahanmuuttoviraston toimintaympäristö pysyi epävakaana vuoden 2024 ajan. Toimintaympäristön epävarmuutta lisäsi Ukrainan sodan jatkuminen, välineellistetyn maahantulon operaatio itärajalla sekä julkiseen talouteen kohdistuvat säästöpainheet. Vuoden suurimpana uudistuksena voidaan pitää organisaatiouudistusta, jonka avulla Migri pyrkii vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin ja virastolle asetettuihin tulostavoitteisiin. Uusi organisaatio tuli voimaan 1.6.2024.

Viime vuosina Suomeen suuntautuva maahanmuutto on ollut kasvussa. Kasvun taustalla on erityisesti työ-, koulutus- ja perheperusteisen muuttoliikkeen lisääntyminen. Ensimmäisten oleskelulupien lisäksi kasvu heijastuu myös jatkolupiin, pysyviin lupiin sekä kansalaisuusprosessiin. Kaakkois- ja Etelä-Aasian merkitys Suomeen suuntautuvan maahanmuuton osalta on entistään kasvanut.

Venäjän aloittaman hyökkäyssodan yhä jatkuen Migri myönsi tilapäistä suojelua tuhansille ukrainalaisille ja tuki yli vuoden Suomessa oleskeleita siirtymään kotikuntaan. Vaikka turvapaikka-

hakemusten määrä on Euroopassa yhä korkea, on Suomeen saapuneiden turvapaikanhakijoiden määrä pysynyt maltillisena. Osana hallitusohjelmaa Suomessa otettiin käyttöön myös rajamenettely syyskuussa 2024. Tulevaisuudessa kansainvälisen suojelun kentällä korostuvat turvapaikkaprosessin tehostaminen sekä Euroopan unionin maahanmuutto- ja turvapaikkasopimuksen eli paktin toimeenpanon valmistelu.

Hallitusohjelma ja viraston tulossopimuksessa asetetut tavoitteet ohjasivat viraston työtä vuoden 2024 aikana. Keskeisinä teemoina korostuivat maahanmuuton sujuvuus, kansallisen turvallisuuden varmistaminen sekä toimivat ja tehokkaat palautukset. Vuonna 2023 alkanut välineellistetyn maahantulon operaatio korosti myös tarvetta suunnitelmalliselle varautumis- ja valmiustoiminnalle. Hyvää pohjaa tulevien vuosien toiminnalle loivat ulkomaalaisasioiden

asiankäsitteily- ja asiakashallintajärjestelmän sekä vastaanottokeskustoiminnan kilpailuttaminen, jotka molemmat saatiin valmiiksi vuoden 2024 aikana. Samaan aikaan julkisen talouden velkaantuminen ja valtionhallinnolle asetetut säästötavoitteet vaativat prosessijohtamisen kehittämistä, toiminnan tehostamista sekä digitalisaation ja automatisaation täysimittaista hyödyntämistä.

1.1.3 Maahanmuuttovirasto uudistuu vastatakseen toimintaympäristön vaatimuksiin

1.1.3.1 Maahanmuuttoviraston organisaatiouudistus

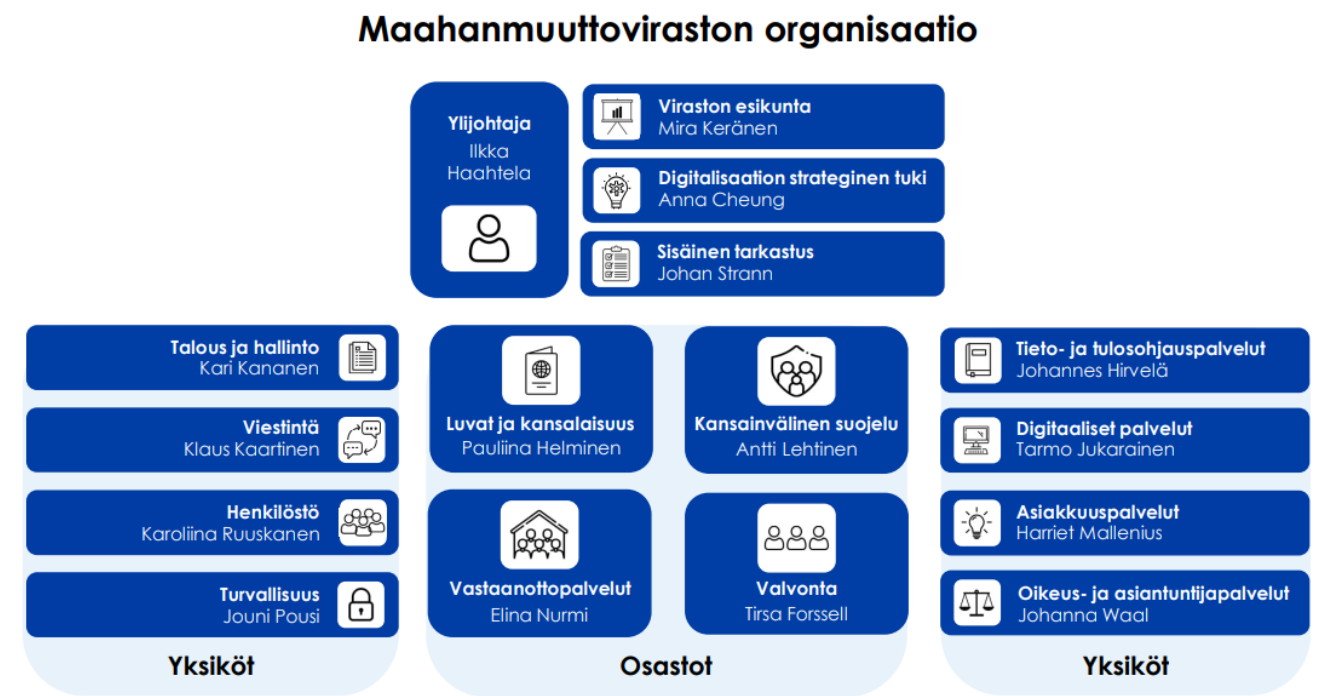
Maahanmuuttovirasto tekee päätökset maahanmuutto-, turvapaikka-, pakolaisuus- ja kansalaisuusasioihin ja ylläpitää Suomen vastaanottojärjestelmää. Tarjoamme asiakaslähtöisiä ja ihmiskeskeisiä palveluja, jotka edistävät suomalaisen yhteiskunnan toimivuutta ja kilpailukykyä. Laadukkaiden viranomaispalvelujen lisäksi tuotamme asiantuntija- ja tietopalveluja poliittisen päätöksenteon tueksi sekä kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä varten. Vastuullamme on myös kansainvälistä suojelua hakevien vastaanottojärjestelmä, ulkomaalaisten säilöönottoyksiköt ja Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä.

Virastossa toteutettiin lupapalveluiden uudistushanke vuosina 2023–2024 osana strategian täytäntöönpanoa. Lupaus-hanke päättyi orga-

nisaatiouudistukseen 1.6.2024, ja hankkeessa aloitettu työ jatkuu prosessijohtamisen muodossa. Uusi organisaatorakenne vahvistaa Maahanmuuttoviraston kykyä vastata hallitusohjelmassa asetettuihin tavoitteisiin ja toimintaympäristön muutoksiin. Lupauksen tavoitteena on ollut selkiyttää viraston johtamis- ja kehittämisvastuita sekä tarjota enemmän tukea esihenkilötyölle. Lisäksi virastossa on pyritty yhdenmukaistamaan lain soveltamisen tukea päätöksentekotyössä. Tukiyksiköiden toimintojen uudistuksilla pyritään luomaan yksi yhtenäinen Maahanmuuttoviras-

to, joka toimii samojen periaatteiden mukaisesti saumattomassa yhteistyössä koko organisaation läpi. Uudistustyö on käynnistetty ja jatkuu yhä edelleen.

Lupaus työllisti erityisesti esihenkilöitä ja johtoa, mutta myös henkilöstö osallistui muutostyöhön työpajojen, sähköisten kyselyjen ja viikoittaisten yhteisten kyselytuntien kautta. Hankkeen lopputuloksena virastossa toimii neljä osastoa, neljä koko talon tukiyksikköä ja neljä prosesseja tukevaa yksikköä. Lupaosastojen toiminta uudistui prosessilähtöiseksi. Uudistuksen myötä osalla

Kuva 1 Maahanmuuttoviraston organisaatio 1.6.2024 alkaen

henkilöstöä on muuttunut sijoituspaikka, esihenkilö tai tehtävänkuva. Lisäksi uutta henkilöstöä on rekrytoitu prosessiorganisaation tarpeisiin. Syksyn aikana prosessiorganisaatioon siirtymistä on tuettu bootcamp-tapaamisilla, koulutuksilla ja panostamalla esihenkilötyön kehittämiseen. Muutos- ja kehitystyö jatkuvat vuonna 2025.

Uudistuneessa organisaatiossa on neljä osastoa: lupa- ja kansalaisuusosasto, kansainvälisen suojelun osasto, vastaanottopalveluiden osasto sekä uusi valvontaosasto, jonka vastuulle kuuluu esimerkiksi oleskelulupien jälkivalvonta ja lupien peruuttamiset. Lisäksi uudistuksen yhteydessä yksiköjen rakenteisiin tehtiin muutoksia.

Lupa- ja kansalaisuusosaston johtajana jatkoi lupa- ja kansalaisuusyksikköä johtanut **Pauliina Helminen**, kansainvälisen suojelun osastoa johtaa turvapaikkayksikköä johtanut **Antti Lehtinen** ja vastaanottopalveluiden osaston johdossa jatkoi vastaanottoyksikön johtajana toiminut **Elina Nurmi**. Valvontaosaston johtajaksi nimitettiin **Tirsa Forssell**. Osastojen prosessi- ja henkilöstöjohtaminen erotettiin toisistaan organisaatiouudistuksen yhteydessä, ja prosessijohtamisen kyvykkyksiä vahvistettiin prosessinomistajien rekrytoinneilla.

Viraston johtoryhmä laajeni uuden yksikkörakenteen myötä. Oikeus- ja asiantuntijapalveluiden yksikön johtajaksi valittiin **Johanna Waal** ja uuden tieto- ja tulosohjauspalveluiden yksikön johtajaksi **Johannes Hirvelä**. Viraston turvallisuus- ja varautumistoiminnot keskitettiin turval-

lisuusyksikköön, jonka johtajaksi valittiin **Jouni Pousi**. Digitaaliset palvelut -yksikön johdossa jatkoi teknologia- ja digitalisaatiopalveluja johtanut **Tarmo Jukarainen**, asiakkuusjohtajana jatkoi **Harriet Mallenius**, joka johtaa uudessa organisaatiossa asiakkuuspalveluiden yksikköä. Henkilöstöyksikön johdossa jatkoi **Karoliina Ruuskanen** ja viestintäyksikön johdossa **Klaus Kaartinen**. Talous- ja hallintoyksikköä johti vuoden 2024 ajan **Pauli Palvanen** talousjohtaja **Kari Kanasen** virkavapaan sijaisena.

Viraston johtoyksikkö koostuu kolmesta ylijohtajan alaisuudessa toimivasta toiminnosta: esikunnasta, digitalisaation strategisesta tuesta sekä sisäisestä tarkastuksesta. Loppuvuodesta 2024 esikuntapäällikön tehtävään valittiin **Mira Keränen**, joka aloitti tehtävässään vuoden 2025 alussa. Viraston strategiaa toteuttavasta digiohjelmasta vastaa digitalisaation strateginen tuki, jota johtaa digijohtaja **Anna Cheung**. Sisäinen tarkastus jatkoi toimintaansa organisaatiouudistuksen jälkeen, ja sen johdossa jatkoi sisäinen tarkastaja **Johan Strann**.

[1.1.3.2 EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkauudistus eli pakti ja kansallisen lainsäädännön muutokset](#)

[Kansallisen lainsäädännön muutokset](#)

Käynnistyneet lakihankkeet 2024: Vuonna 2024 käynnistyi ja oli meneillään poikkeuksellisen suuri

määrä Maahanmuuttoviraston toimialaa koskevia lakihankkeita, jotka työllistivät erityisesti viraston oikeuspalvelun henkilöstöä. Vuonna 2024 käynnistyi yhteensä kymmenen uutta hanketta (ml. EU Paktin kattohanke), joissa Maahanmuuttovirasto oli aktiivisesti mukana. Vuonna 2024 käynnistyneet hankkeet liittyvät mm. maastapoistamista koskevien säännösten kehittämiseen, vastaanottolain uudistamiseen, tilapäisen suojelun jatkamiseen, perheen yhdistämisen edellytysten muuttamiseen, pysyvän oleskeluluvan myöntämisedellytysten tiukentamiseen, luonnonmarjankeräämisen lisäämiseen kausityölain soveltamisalaan sekä hallitusohjelmakirjauksiin koskien kolmannen maan kansalaisia, opiskelijoita ja tutkijoita. Lisäksi jo aikaisemmin asetettuja hankkeita edistettiin Maahanmuuttovirastossa kuluvana vuonna.

Lakihankkeiden vastuuhenkilöinä Maahanmuuttovirastossa ovat pääsääntöisesti oikeuspalveluiden johtavat asiantuntijat/erityisasiantuntijat, jotka osallistuvat aktiivisesti ministeriöiden työryhmiin tai vastaavaan valmistelutyöhön, koostavat viraston kommentit hallituksen esitysten luonnoksiin ministeriöille sekä laativat valio-kuntiin kirjalliset lausunnot ja osallistuvat valio-kuntakuulemisiin. Lakihankkeiden vastuuhenkilöt järjestävät myös viraston sisäiset aloitus/infopalaverit hankkeissa ja koordinoivat yleisemminkin vastuuhankettaan virastossa ja verkostoissa. Lakihankkeisiin osallistuu myös aina Maahanmuut-

toviraston prosessien asiantuntijoita niistä prosesseista, joita tuleva lakimuutos koskee. Vuoden 2024 suurella lakihankkeiden volyymilla oli näin ollen myös merkittäviä resurssivaikutuksia Maahanmuuttovirastossa.

Vuonna 2024 tuli voimaan useita Maahanmuuttoviraston toimintaan vaikuttavia lakimuutoksia ja asetuksia sekä lupa- ja kansalaisuusasioissa että kansainvälisen suojelun osalta.

Lupa- ja kansalaisuusasioita koskevat lakimuutokset 2024: Laki nuorten liikkuvuudesta Kanadan kanssa tehdystä sopimuksesta saatettiin voimaan 1.3.2024 voimaantulleella asetuksella, tarkoituksena vastavuoroisesti helpottaa ja edistää nuorten liikkuvuutta Suomen ja Kanadan välillä. Uuden erityisosaajadirektiivin kansallinen täytäntöönpano (EU:n sininen kortti) toteutui 13.5.2024 voimaan tulleella uudella erityislailla (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2021/1883, kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten).

Syyskuun 1. päivänä 2024 muutettiin ulkomaalaislakia ja tutkija- ja opiskelijalakia. Lakimuutoksen tarkoitus on mm. estää maahantulosäännösten kiertämistä ja vahvistaa henkilöllisyyden todentamisen velvoittavuutta ja luotettavuutta sekä ehkäistä erilaisia hyväksikäyttötilanteita.

Kansalaisuuslain asuinajankäytöstä tiukennettiin 1.10.2024 voimaantulleella lakimuutoksella. EU- ja ETA-maiden ulkopuolisten opiskelijoiden lukuvuosimaksujen kiertämistä koskeva lakimuutos ja korkeakoulujen tiedonsaantioikeus Maahanmuuttovirastolta tuli voimaan 1.12.2024.

Kansainvälistä suojelua koskevat lakimuutokset 2024: Sisäministeriön asetus vapaaehtoisesta paluusta avustuksesta vuosina 2024 ja 2025 tuli voimaan 1.1.2024. Uuden asetuksen keskeisin uudistus oli hallitusohjelman perusteella tehtävä avustusten porrastaminen, millä kannustetaan palaamaan heti ensimmäisen kielteisen turvapaikkapäätöksen saamisen jälkeen. Kotoutuslain muutokset tulivat voimaan 1.7.2024 alaikäisenä ilman huoltajaa tulleiden tuen osalta. Laki väliaikaisista toimenpiteistä välineellistetyn maahantulon torjumiseksi tuli voimaan 22.7.2024.

Vastaanottorahan tarkistaminen perustuslain ja vastaanottodirektiivin sallimaan minimiin sekä muiden vastaanottorahaan ja toimeentuloon liittyvien käytäntöjen tarkistamista koskeva lakimuutos tuli voimaan 1.8.2024. Rajamenettelyn käyttöönotto ja nopeutetun menettelyn laajenus kaikkiin menettelydirektiivin sallimiin tilanteisiin tuli voimaan 1.9.2024. Samaan aikaan tuli voimaan myös lakimuutos koskien mm. maahantulosäännösten kiertämistä koskevan sääntelyn uudistamista ja henkilöllisyyden todentamista koskevien säännösten selkeyttämistä, kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden kaistanvaihdon estämistä sekä henkilötuntemerkkien luovuttamista SIS-kuulutuksiin.

Sisäministeriö on perustanut ns. kattohankkeen EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkauudistukseen (Pakti) liittyen. Maahanmuuttovirasto varmistaa omalta osaltaan käynnissä olevissa kansallisissa lainsäädäntöhankkeissa, että kansallisiin lakeihin ehdotetut muutokset ovat linjassa paktin sisällön kanssa. Maahanmuuttovirasto toimii proaktiivisesti ja kiinnittää tarvittaessa la-kihankkeen vastuuministeriön huomiota havait-

EU paktilla tarkoitetaan Euroopan komission vuonna 2020 käynnistämää ja keväällä 2024 lopullisesti EU:ssa hyväksyttyä kokonaisvaltaisen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan uudistusta (New Pact on Migration and Asylum).

semiinsa ristiriitoihin paktin ja käynnissä olevien lakihankkeiden sisällön välillä.

Pakti eli EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkauudistus

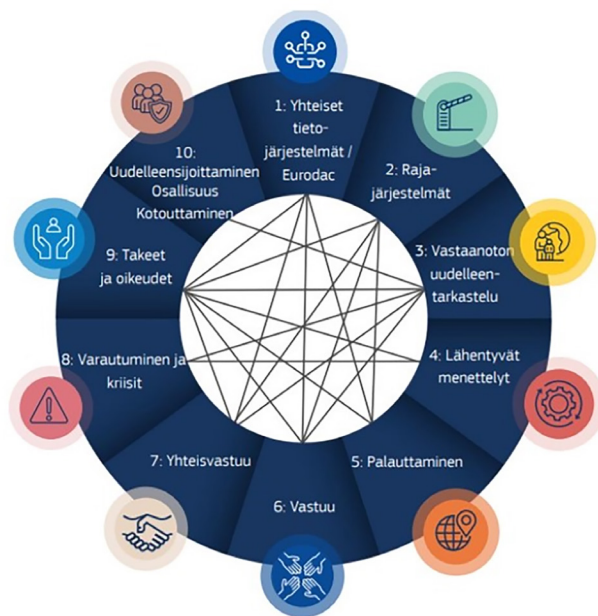
Paktin sisältö: EU paktilla tarkoitetaan Euroopan komission vuonna 2020 käynnistämää ja keväällä 2024 lopullisesti EU:ssa hyväksyttyä kokonaisvaltaisen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan uudistusta (New Pact on Migration and Asylum). Uudistus kattaa maahanmuuton eri osa-alueita, kuten yhteisen turvapaikka-järjestelmän, paluun tehostamisen, laillisten maahanmuuttoväylien, kuten uudelleensijoituksen ja humanitaarisen maahanpääsyn edistämisen ja yhteisvastuumekanismit.

Paktin keskeisen oikeusperustan muodostavat yhdeksän uutta säädöstä, joiden soveltaminen tulee aloittaa viimeistään heinäkuussa 2026. Poikkeuksena on uudelleensijoitusasetus, joka tuli voimaan jo alkukesällä 2024. Pakti muodostuu kuvan mukaisesta kymmenestä toisiinsa yhteydessä olevasta rakenneosasta, jotka eivät rajoitu yksittäisiin paktin säädöksiin.

Paktin kansallinen täytäntöönpanosuunnitelma ja sen vaikutukset Maahanmuuttovirastolle: Euroopan komissio julkaisi kesäkuussa 2024 tiedonannon, jossa se edellytti EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkauudistuksen (paktin) kansallisen täytäntöönpanosuunnitelman valmistelua 12.12.2024 mennessä. Täytäntöönpanosuunni-

telman valmistelua johti sisäministeriö ja Maahanmuuttovirasto on ollut tiiviisti mukana sen valmistelussa. Lisäksi täytäntöönpanosuunnitelman valmistelussa ovat olleet mukana sisäministeriön hallinnonalalta Poliisihallitus ja Rajavartiolaitos.

Kansallisessa täytäntöönpanosuunnitelmassa vahvistettiin jäsenvaltion lähtökohdat ja huomioitiin kunkin rakenneosan osalta tarvittavat toimet ja niiden toteutusaikataulu. Tässä vaiheessa keskeisessä roolissa oli myös täytäntöönpanokustannusten arviointi sekä tarvittavien toimien priorisointi.

Kuva 2 Pakti kuvattuna kaaviossa.

Paktin rakenneosissa tarkastellaan:

1. lainsäädäntöä ja muuta sääntelyä
2. organisaatorakenteita ja hallinnollisia menettelyjä
3. asianhallintajärjestelmiä
4. henkilöstöä (rekrytointi ja koulutus)
5. infrastruktuuria ja laitteita ja
6. kustannuksia ja hankintatarpeita.

Maahanmuuttovirastolle on odotettavissa potentiaalisesti merkittäviä kustannusvaikutuksia paktin voimaantulon johdosta. Kustannusvaikutuksista merkittävimmät koskevat IT-järjestelmäkustannuksia, henkilöstökustannuksia sekä toimitilakustannuksia paktin johdosta muuttuvien tilatarpeiden johdosta (mm. mahdollinen paluukeskus). Tässä vaiheessa kustannusvaikutukset ovat vasta arvioita, jotka tarkentuvat vuoden 2025 aikana riippuen mm. siitä, miten paktin tehtävät jakautuvat eri viranomaisten kesken (Maahanmuuttovirasto, Poliisihallitus ja Rajavartiolaitos). Maahanmuuttovirasto pyrkii hallitsemaan kustannusvaikutuksia myös jatkuvasti tehostamalla toimintaansa, jonka keskeisenä toimenpiteenä on ollut siirtyminen prosessiohjaukseen vuoden 2024 aikana.

Paktin suhde kansalliseen lainsäädäntöön:

Paktin keskeisenä tavoitteena on maahanmuuton parempi hallinta EU:n alueella, huomioiden samalla humanitääriset näkökohdat. Vuonna 2024 käynnistyneet ja osin voimaantulleet maahanmuuttoa koskevat kansalliset lainsäädän-

nön muutokset ovat tavoitteiltaan hyvin samansuuntaisia paktin tavoitteiden kanssa. Paktin ja kansallisen lainsäädännön yhteensopivuus varmistetaan sisäministeriön paktia koskevalla kattolakihankkeella, josta kerrotaan jäljempänä kansallisen lainsäädännön yhteydessä.

1.1.3.3 Tuottavuusohjelma

Maahanmuuttovirasto toteuttaa pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaisesti valtiohallinnon tuottavuusohjelmaa julkisen talouden kestävyystavoitteiden tukemiseksi. Valtiohallinnon tuottavuusohjelma rakentuu hallinnonala- ja virastotasoisista tuottavuusohjelmista.

Hallitus päätti kevään 2024 kehysriihessä uusista pysyvistä säästöistä ja säästöjen aikaistamisesta vuoden 2025 osalta. Maahanmuuttovirastolle kohdentui vuosina 2025–2027 vuosittain 15–18 miljoonan euron säästöt.

Maahanmuuttoviraston vuosittainen 60–63 milj. euron tekninen määrärahataso ei ole riittävä viraston lakisääteisten tehtävien toteuttamiseksi. Virastolle on osoitettu määräaikaista rahoitusta vuosille 2024–2027 HTV- ja ICT-resursseihin, joilla toimeenpannaan hallitusohjelmaa. Kehyspäätöksen vähennykset viraston määrärahasoon ja kehysriihen uudet säästöpäätökset asettavat suuria haasteita virastolle asetettujen tavoitteiden toteuttamiselle.

Tuottavuusohjelman mukaisesti Maahanmuuttovirasto aloitti keväällä 2024 aktiivisen

menojen ja tulojen kartoittamisen toiminnan sopeuttamiseksi, tulovirtojen optimoinniksi ja säästökohteiden löytämiseksi. Johto sitoutti myös henkilöstön tuottavuusohjelmaan ja rohkaisi tuomaan esille säästökohdeideoita. Kustannustietoisuuden lisäämisen ohella merkittävässä asemassa on toiminnan pitkäjänteinen ja systemaattinen tehostaminen, jota uusi prosessijohtamiseen perustuva organisaatio sekä automaation kehittämiseen kohdennetut investoinnit tukevat.

Tuottavuusohjelmaa johdettiin vuoden 2024 osalta ohjausryhmän ja yhdeksän alatyöryhmän työskentelyn kautta. Alatyöryhmien säännöllinen kokoontuminen toteutui vain osittain henkilöresurssivajeesta johtuen. Tuottavuusohjelma jatkuu tulevana vuosina ja vuonna 2025 resurssointia aiotaan merkittävästi lisätä ja samassa yhteydessä myös työskentelytapoja uudelleenorganisoida.

1.2 Toiminnan tuloksellisuus

Maahanmuuttoviraston tavoitteena on tarjota asiakaslähtöiset ja ihmiskeskeiset lupapalvelut, jotka edistävät suomalaisen yhteiskunnan toimivuutta ja kilpailukykyä. Maahanmuuttovirasto kehittää maahanmuuton asiakaspolkuja tavoitteellisesti ja kokonaisvaltaisesti yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Sujuvien lupapalvelujen lisäksi Maahanmuuttovirasto estää lupajärjestelmän väärinkäytökset ja edistää kansallisen turvallisuuden toteutumista. Vastaanotto toiminta on suunnitelmallista ja tehokasta. Vuonna 2024 oleskelulupiin, oleskeluoikeuteen ja kansalaisuuteen liittyviä asioita käsitteli yhteensä noin 500 henkilöä sekä kansainväliseen suojeluun liittyviä asioita noin 300 henkilöä. Maahanmuuttovirasto ratkaisi vuoden aikana yli 210 000 asiaa.

Maahanmuuttoviraston ja sen ohjauksesta vastaavien ministeriöiden, sisäministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön, vuotta 2024 koskevan tulossopimuksen tavoitteet toteutuivat osittain. Tulostavoitteiden toteuma on esitetty taulukossa 1. Tavoitteiden mittarien toteumia käsitellään tarkemmin kappaleessa 1.2.1.

Maahanmuuttoviraston tulossopimus uudistettiin vuosille 2024–2028, minkä vuoksi toiminnan tuloksellisuutta verrataan ainoastaan vuoteen 2023.

Tulostavoitteiden toteutuminen vuonna 2024

Tavoite ja mittari	Tavoitteen ja mittarin kuvaus	Toteutuminen
Tulostavoite 1:	Parannetaan ulkomaisen työvoiman saatavuutta nopeuttamalla luvan saamista ja varmistetaan kustannustehokas sekä väärinkäytökset ehkäisevä oleskelulupajärjestelmä, joka tukee kansallista turvallisuutta. Kansalaisuushakemusten ruuhka puretaan.	Toteutunut osittain
Mittari 1	Riskihenkilöiden maahanpääsyä ehkäistään tehokkaasti osana hakemusten käsittelyprosessia.	Toteutuu osittain
Mittari 2	Työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien keskimääräinen käsittelyaika vuorokausina hallitusohjelma- ja RRF- tavoitteiden mukaisesti: - Työ ja opiskelu 30 vrk; - Pikakaista: erityisasiantuntijat, startup-yrittäjät, EU:n sinisellä kortilla asiantuntijat tai johtajat ICT oleskeluluvalla sekä ylin ja keskijohto ja edellä mainittujen perheenjäsenet 14 vrk; erityisasiantuntijan oleskelulupa 7 vrk:ssa (myönteiset oleskelulupapäätökset) v. 2024 viimeisellä kvartaalilla.	Toteutuu osittain
Mittari 3	Kansalaisuushakemusten käsittelyaika 12 kk.	Ei toteutunut
Mittari 4	AMBER (IPA) - itsepalveluautomaatti asiointiin / tunnistautumiseen.	Ei toteutunut
Mittari 5	Maksullisten prosessien kokonaistuottavuus (päätös/htv).	Tavoite saavutettu
Mittari 6	Virasto varmistaa Suomen kestävän kasvun ohjelman (RRF-väline) toimeenpanossaan sisäisen valvonnan, seurannan ja raportoinnin toimivuuden EU:n RRF-asetuksen (2021/241) ja kansallisen RRF-toimeenpanosäädöksen "Laki Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta (537/2022)", vaatimukset huomioiden, sekä varmistaa, että RRF-rahoitusta käytetään sille asetettujen reunaehtojen mukaisesti (RRP, CID).	Tavoite saavutettu
Tulostavoite 2:	Turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmä toimii tehokkaasti, väärinkäytökset estetään, turvallisuusuhat havaitaan varhaisessa vaiheessa ja niihin puututaan.	Toteutunut osittain
Mittari 1	Turvapaikkaprosessin kautta Suomeen pyrkivät ja kansallista turvallisuutta vaarantavat henkilöt tunnistetaan varhaisessa vaiheessa.	Toteutuu osittain
Mittari 2	Hakemusten käsittelyaika (ml. HAO:n palautukset) lyhennetään korkeintaan kuuteen kuukauteen. Mittarina 6 kk tavoiteajassa käsiteltyjen osuuden kehitys (pl. lainmukaiset pidennysperusteet).	Ei toteutunut
Mittari 3	Rajamenettelyn käyttöönoton jälkeen menettelyyn ohjautuvat ja menettelyssä ratkaistavissa olevien hakemusten käsittelyaika.	Tavoite saavutettu
Mittari 4	Turvapaikkajärjestelmän väärinkäyttöä torjutaan lyhentämällä väärinkäyttöviitteisten ja perusteettomien hakemusten käsittelyaikoja.	Ei toteutunut
Mittari 5	Viraston kaikki soveltamisohjeet kootaan yhteisiin viraston sekä sisäisessä ohjekirjastossa että ulkoisilla sivuilla julkaistaviin lupakäsittelyohjeisiin. Uudistustyöllä edistetään sisäisen turvallisuuden tavoitteita edistämällä maahanmuuttohallinnon lupamenettelyiden läpinäkyvyyttä, torjumalla väärinkäytöksiä ja vahvistamalla luottamusta.	Ei toteutunut
Mittari 6	Maahanmuuttovirasto siirtyy olemassa olevista suorahankituista vastaanottokeskuksista kilpailutettuun vastaanottokeskuskantaan.	Tavoite saavutettu

1.2.1 Keskeisimpien tulostavoitteiden toteuma ja toiminnan tuloksellisuuden arviointi

Tulostavoite 1: Kustannustehokas ja väärinkäytökset ehkäisevä oleskelulupajärjestelmä

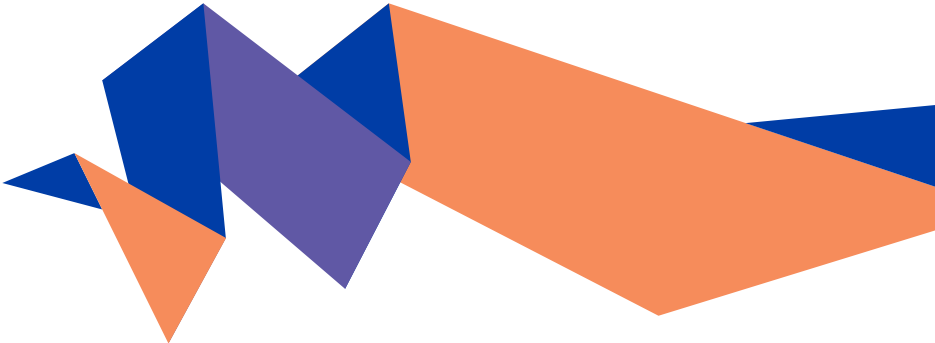
Tavoite toteutui osittain.

Kustannustehokkuus ja väärinkäytösten ennaltaehkäisy edellyttävät sujuvaa ja laadukasta hakemuskäsittelyä. Maahanmuuttovirasto pyrkii saavuttamaan kyseisen tulostavoitteen lupaprosesseille asetetuilla käsittelyaika- ja tuottavuustavoitteilla. Osa käsittelyaika- ja tuottavuustavoitteista on määritelty Maahanmuuttoviraston tulossopimuksessa. Näiden lisäksi lupaprosesseilla voi olla myös omia sisäisesti asetettuja tavoitteita, joiden saavuttamista seurataan säännöllisesti. Esimerkiksi perhesidehakemuksille vuodelle 2024 asetetun sisäisen tavoitteen mukaisesti hakemuksista 60 % tuli ratkaista kolmen kuukauden ja 80 % kuuden kuukauden sisällä hakemuksen jättämisestä. Molemmat tavoitteet saavutettiin.

Maahanmuuttovirasto saavutti EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) -tavoitteiden mukaiset käsittelyaikatavoitteet sekä RRF-hallinnolle asetetut tavoitteet vuoden 2024 ensimmäisen neljänneksen aikana. Käsittelyaikatavoitteet saavutettiin sekä kaikkien työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien (ks. kaavio 1) että pikakaistan (ks. kaavio 2) osalta. Työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien keskimääräi-

Tavoite ja mittari	Tavoitteen ja mittarin kuvaus	Toteutuminen
Mittari 7	Kuntiin siirtyneiden ukrainalaisten osuus kotikuntaoikeuden saamiseen oikeutetuista ukrainalaisista	Tavoite ylitetty
Mittari 8	Suomalaisen yhteiskunnan kurssikokonaisuus on pakollinen kaikille työ- ja opintotoiminnan piirissä oleville asiakkaille, ja se tarjotaan myös kaikille yksityismajoituksessa asuville vastaanottojärjestelmän asiakkaille.	Tavoite saavutettu
Tulostavoite 3:	Suomessa oleskelevat kielteisen oleskelulupapäätöksen saaneet poistuvat tai heidät poistetaan maasta viivytyksettä päätöksen saamisesta. Vapaaehtoinen paluu on ensisijainen maastapoistamisen muoto.	Toteutunut osittain
Mittari 1	Paluukeskus-toimintamallin pilotointi	Ei toteutunut
Mittari 2	Avustetun vapaaehtoisen paluun järjestelmän kautta palaavien määrä	Tavoite ylitetty
Mittari 3	Avustetun vapaaehtoisen paluun lakisäätöiseen kohderyhmään kuuluvien ja sen tuella palanneiden määrä suhteessa muihin lakisäätöiseen kohderyhmään kuuluvien palautuksiin.	Tavoite ylitetty
Mittari 4	Mallinnetaan tehostettu prosessi palautusten toimeenpanoon yhteistyössä poliisin (ja rajan) kanssa ja otetaan se käyttöön.	Tavoite saavutettu
Mittari 5	Annetun paluuneuvonnan määrä kasvaa edellisvuodesta.	Tavoite ylitetty
Tulostavoite 4:	Ennakoidaan ja varaudutaan toimintaympäristön muutoksiin ja turvallisuusuhkiin, erityisesti laajamittaisen ja välineellistetyn maahantulon tilanteisiin sekä kyberturvallisuusriskeihin.	Tavoite saavutettu
Mittari 1	Kansallista turvallisuutta tukeva viraston valmiuteen liittyvä suunnittelu-, tilannekuva- ja analyysityö sekä sidosryhmäyhteistyö ja viraston oma harjoittelutoiminta.	Tavoite saavutettu
Mittari 2	Varautumissuunnitelma henkilöstön käyttämisestä häiriötilanteista.	Tavoite saavutettu
Mittari 3	Valmius tarjota rajamenettelyn edellyttämää tilakapasiteettia kansallisen turvallisuuden takaamiseksi.	Tavoite saavutettu
Mittari 4	Viraston tilannekuva-, analyysi- ja ennakkointitoiminta on systemaattista ja ajantasaista ja siinä huomioidaan kansallisen turvallisuuden näkökohdat.	Tavoite ylitetty

Taulukko 1

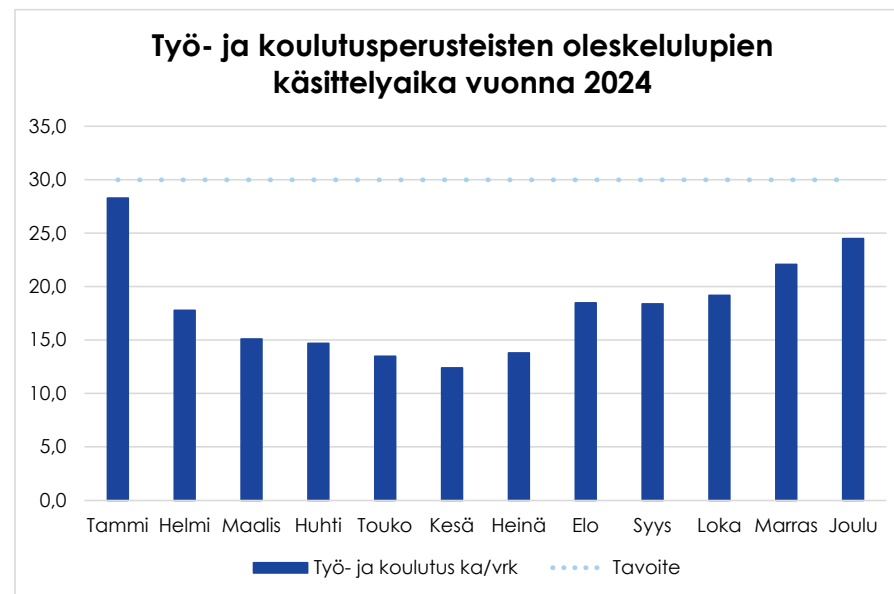
nen käsittelyaika pysyi koko vuoden ajan merkittävästi tavoitetasoa alhaisemmalla tasolla. Pikakaista on palvelulupaus, jonka perusteella asiakas voi saada päätöksen oleskelulupahakemukseen kahdessa viikossa. Pika-kaista koskee erityisasiantuntijoiden (ml. EU:n sininen kortti, kasvuyrittäjien, ICT-asiantuntijoiden ja johtajien sekä yli- ja keskijohdon sekä heidän perheenjäsentensä ensimmäisiä oleskelulupahakemuksia.

Yksittäisiä lupaperusteita koskevien käsittelyaikatavoitteiden saavuttamisessa oli kuitenkin eroja. Maahanmuuttoviraston tulossopimuksessa asetetun tavoitteen mukaan erityisasiantuntijoiden (ml. EU:n sininen kortti) keskimääräinen käsittelyaika tuli lyhentää seitsemään vuorokauteen vuoden 2024 viimeisen neljänneksen aikana. Tavoitteeseen päästiin loka–marras-kuussa, mutta koko viimeisen neljänneksen käsittelyaika nousi keskimäärin noin kahdeksaan vuorokauteen. Käsittelyajan nousua loppuvuonna selittää muun muassa prosessin avainhenkilöiden puutteen vaikutus hakemuskäsittelyn sujuvuuteen (kaavio 3).

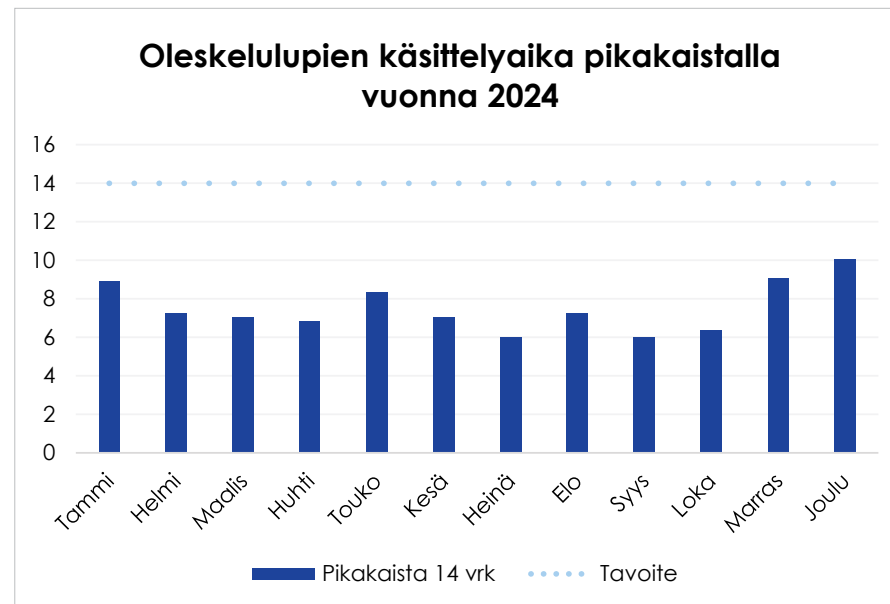
Asetettu tavoite kansalaisuushakemusten ruuhkanpurkamisesta ei toteutunut vuonna 2024. Tavoitteena oli, että 65 % kansalaisuushakemuksista pystyttäisiin käsittelemään 12 kuukauden sisällä hakemuksen jättämisestä. Toteuma jäi kuitenkin 46 prosenttiin (kaavio 4). Asetettu tulostavoite pyrittiin saavuttamaan mm. automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöön- otolla, koriuudistuksella ja yrittäjätaustaisten hakijoiden käsittelypolkuun liit- tyvillä sujuvoittamistoimilla. Edellä mainittujen kehitystoimien käyttöönotto kuitenkin viivästyi, eivätkä suunnitelmien hyödyt näin ollen realisoituneet vielä vuoden 2024 aikana. Lisäksi 1.10.2024 voimaan tullut kansalaisuuslain muutos vaikutti resurssien priorisoimiseen.

Väärinkäytösten ennaltaehkäisy edellyttää hakemuskäsittelyn sujuvuutta sekä tehokasta ja toimivaa oleskelulupien jälkivalvontaa. Maahanmuuttoviraston eri lupaprosesseissa on viime vuosina lisätty muun muassa hakemusten riskiperusteista käsittelyä ja automaatiokehitystä.

Maahanmuuttovirastoon perustettiin organisaatiomuutoksen yhteydessä 1.6.2024 uusi valvontaosasto, johon keskitettiin hallitun maahan-

Kaavio 1 Työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien käsittelyaika

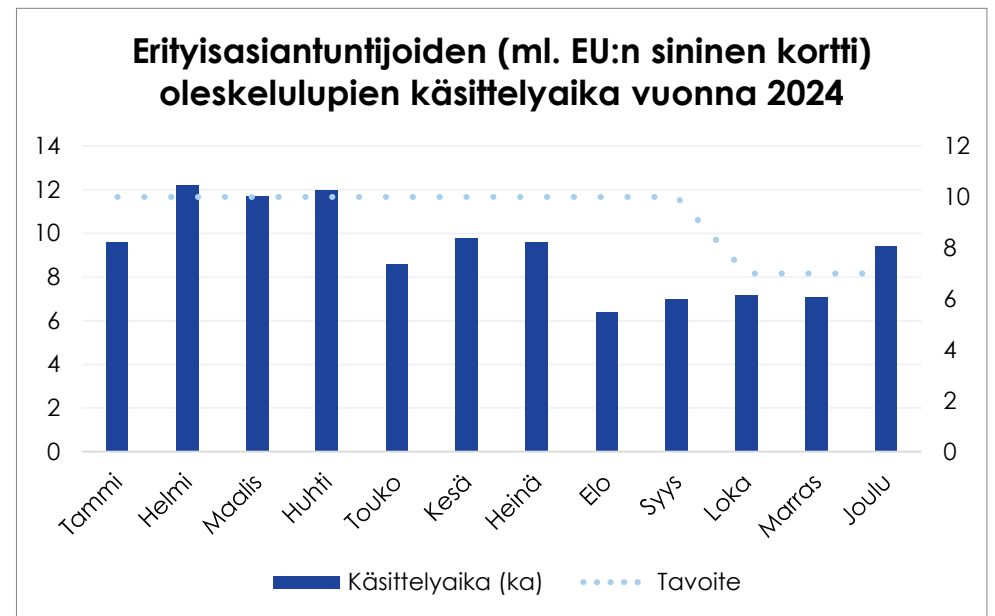

Kaavio 2 Oleskelulupien käsittelyaika pikakaistalla

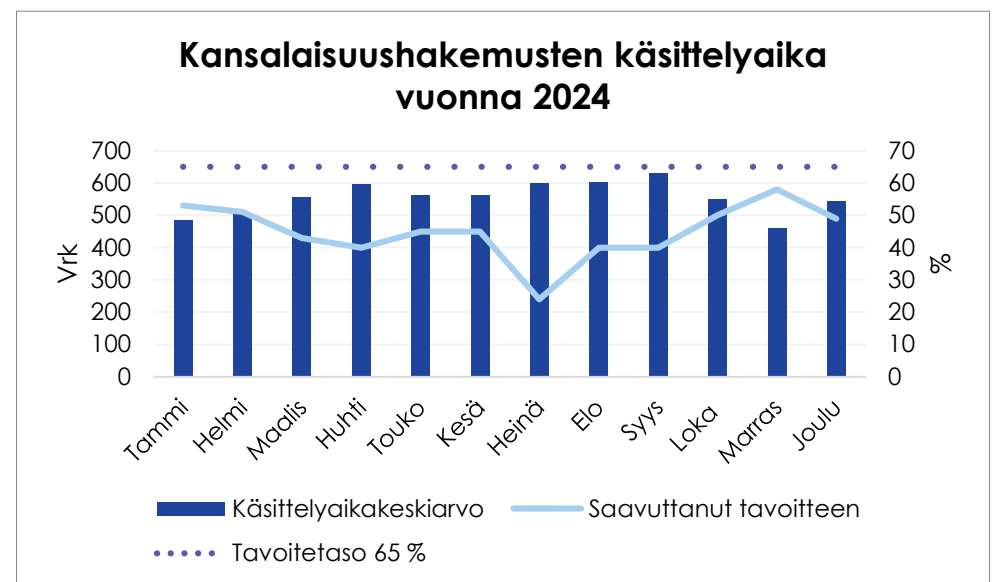
muuton ja sisäisen turvallisuuden ylläpitoon liittyvät toiminnot sekä niitä koskeva viranomaisyhteistyö. Maahanmuuttovirastolle on tulossopimuksessa asetettu tavoitteeksi rakentaa ja toteuttaa kattava jälkivalvontajärjestelmä. Automaattinen jälkivalvonta kattoi vuonna 2024 tulossopimuksessa asetetun tavoitteen mukaisesti 100 % myönnettyistä, vähintään 6 kuukautta voimassa olevista opiskelijan ensimmäisistä oleskeluluvista sekä 100 % myönnettyistä, vähintään 6 kuukautta voimassa olevista erityisasiantuntijoiden ja kasvuyrittäjien jatkoluvista ja yli vuoden mittaisista ensimmäisistä oleskeluluvista.

Oleskelulupajärjestelmän kustannustehokkuutta mittaavan maksullisten prosessien kokonaistuottavuutta ei saavutettu vuoden 2024 aikana. Tuottavuuden kehitykseen vaikutti erityisesti 1.6.2024 voimaan tullut organisaatiomuutos, joka toimeenpantiin porrastetusti syksyn ja loppuvuoden aikana. Organisaatiomuutoksen vuoksi prosessien avaintehtävissä (mm. esihenkilöt, prosessiasiantuntijat) oli vajausta vuoden aikana. Myös uusien tehtävänkuvien ja prosessijohtamisen mallin jalkauttaminen veivät aikaa, mikä vaikutti ennakoidusti maksullisten prosessien kokonaistuottavuuteen. Resursseja jouduttiin myös vuoden aikana priorisoimaan erityisesti RRF-tavoitteiden saavuttamiseen, mikä heijastui muiden maksullisten prosessien tuottavuuden kehitykseen. Lisäksi kokonaistuottavuuden kehitykseen vaikuttivat syksyllä 2024 voimaan tulleet lakimuutokset kansalaisuus- ja oleskelulupa-asioissa. Myös TE-toimistojen tehtävien siirto Maahanmuuttovirastoon vuoden 2025 alusta alkaen sitoi henkilöstöä ja vaati järjestelmämuutosten valmistelua.

Työnantaja-asiakkaiden tyytyväisyys Maahanmuuttovirastoa kohtaan ei saavuttanut sille asetettua kasvutavoitetta vuonna 2024, vaan tyytyväisyys jäi vuoden 2023 tasolle. Työnantajatyytyväisyyttä selvitetään osana viraston asiakastyytyväisyyskyselyä. Työnantajavastaajien määrä jäi vuonna 2024 melko pieneksi, eikä tyytyväisyyteen vaikuttavista asioista ole sen takia täysin luotettavaa tietoa. Tyytyväisyyttä pyrittiin vuonna 2024 lisäämään useilla toimenpiteillä: tehostettu ohjaus ja neuvonta, ohjauksen vä-

Kaavio 3 Erityisasiantuntijoiden (ml. EU:n sininen kortti) oleskelulupien käsittelyaika

Kaavio 4 Kansalaisuushakemusten käsittelyaika

lineiden kehittäminen (mm. uutiskirje, ohjemateriaali) sekä työnantajien Enter Finlandin käytön edistäminen.

Tulostavoite 2: Tehokas ja turvallisuusuhat havaitseva turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmä

Tavoite toteutui osittain.

Turvapaikka- ja väärinkäyttöviitteisten hakemusten käsittelyaikoja koskevia tavoitetasoja ei saavutettu vuoden 2024 aikana lukuun ottamatta rajamenettelyyn ohjautuvia hakemuksia. Kaikki rajamenettelyyn ohjautuneet hakemukset käsiteltiin tavoitellussa neljän viikon aikataulussa. Tulostavoitteisiin pääsemistä hankaloittivat pitkällä aikavälillä kerääntynyt hakemusten ruuhka sekä yli kuusi kuukautta vireillä olleiden hakemusten suuri määrä. Lisäksi hakemuskäsittelyä hidastivat muun muassa organisaatiomuutoksen aiheuttama resurssivaje turvapaikkaprosessin kehitystyössä ja avaintehtävissä. Tulostavoitteen saavuttamisen kannalta keskeisten soveltamisohjeiden (turvapaikkaohje, maastapoistamisohje) päivitystyön valmistuminen siirtyi vuoden 2025 alkuun. Lykkäyksen syynä oli uudistustyön vaatimien resurssien puute.

Virastoon perustettiin 1.6.2024 uusi valvontaosasto, johon keskitettiin hallitun maahanmuuton ja sisäisen turvallisuuden ylläpitoon liittyvät toiminnot sekä niitä koskeva viranomaisyhteistyö. Maahanmuuttovirastossa käynnistettiin ke-

Ratkaistut asiat, toiminnan laatu ja palvelukyky

Kuvaus	2022	2023	Tavoite 2024	Toteuma 2024
Ratkaistut asiat				
Ratkaistut oleskelulupa-asiat	208 869	220 007	200 000	210 212
Käsittelyajat (kokonaiskäsittelyaika ka/vrk)				
Osaratkaisua edellyttävä työnteko TTOL 1. lupa (kok)	79	83	30	50
Erityisasiantuntijat + Eryt. sininen kortti, 1. lupa	8	16	12	14
Opiskelija 1. lupa	23	38	30	12
Tilapäinen suojelu (myönteiset päätökset)	17	20	10	21
Toiminnan laatu ja palvelukyky				
Asiakastyytyväisyys, työnantaja- asiakkaat, asteikko 1—5	-	3,3	3,6	3,3

Taulukko 2.

väellä 2024 keskeisiin turvallisuushavaintoihin keskittyvän tilannekuvan tuottaminen. Lisäksi viranomaisten välistä yhteistyötä tiivistettiin yhteisten suositusten perusteella ja käyttöön otettiin uusia yhteistyömuotoja.

Vastaanottojärjestelmästä kuntiin siirtyneiden ukrainalaisten osuus ylitti vuodelle 2024 asetetun tavoitetason. Vastaanottokeskuksista saatavan avun lisäksi ukrainalaisten kuntiin siirtymistä on tuettu MOVE-hankkeen (2024–2025) kautta, joka tarjoaa henkilökohtaista ja oman kielistä neuvontaa kuntiin siirtyville. MOVE-hanke rahoitetaan Euroopan unionin sisäasioiden rahaston tuella.

Vastaanottojärjestelmän kustannustehokkuuden parantamiseksi koko vastaanottokes-

kustoiminta on kilpailutettu, ja viimeiset vastaanottokeskusten suorahankintasopimukset päättyivät 31.7.2024. Lisäksi Suomeen saapuville turvapaikanhakijoille pakollisen suomalaisen yhteiskunnan kurssikokonaisuuden suorittaneiden määrä vastasi asetettua tavoitetasoa.

Tulostavoite 3: Kielteisen lupapäätösten saaneiden tehokas maastapoistuminen ja -poistaminen

Tavoite toteutui osittain.

Avustetun vapaaehtoisen paluun (AVP) tavoitetasot (vapaaehtoisen paluun järjestelmän kautta palaavien määrä, AVP-palaajien osuus suhteessa kaikkiin paluusiin) ylittyivät vuonna 2024. Myös annetun paluuneuvonnan määrä

toteutui tavoitetasoon nähden moninkertaisesti. Viranomaisten toimeenpanemien maasta-poistamisten määrä vähentyi vuodesta 2023. Kehityksen taustalla oli erityisesti poliisin resurssien priorisoiminen.

Maahanmuuttovirastossa käynnistettiin keväällä 2024 paluiden tilannekuvan tuottaminen yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Ajantasaisen tilannekuvan tuottaminen sekä tilannekuva-analyysin kehittäminen mahdollistavat jatkossa paluiden sekä viranomaisten välisen yhteistyön kehittämisen.

Paluukeskustoiminnan pilotointi ja vaikuttavuuden arviointi eivät toteutuneet vuonna 2024, vaan ne siirrettiin vuoden 2025 tulostavoitteiksi.

Tulostavoite 4: Toimintaympäristön muutosten ja turvallisuusuhkien ennakointi ja varautuminen

Tavoite saavutettiin kokonaisuudessaan. Maahanmuuttoviraston uusi turvallisuusyksikkö perustettiin organisaatiouudistuksen yhteydessä kesäkuussa 2024, ja yksikössä yhdistyvät turvallisuuteen, tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvät kokonaisuudet. Vuonna 2024 hyväksyttiin Maahanmuuttoviraston turvallisuus- ja valmiussuunnitelma. Lisäksi vuoden aikana valmistuivat varautumissuunnitelma henkilöstön käyttämisestä häiriötilanteissa (nk. henkilöstöpooli) sekä tilasuunnitelma Joutsenon vastaanottokeskuksen käyttämisestä rajamenettelyn tilakapasiteetti-

Hakemukset ja päätökset, oleskelulupahakemukset 2022–2024

Oleskelulupahakemusten ja -päätösten määrät	2022		2023		2024	
	Hakemukset	Päätökset	Hakemukset	Päätökset	Hakemukset	Päätökset
Kaikki ensimmäiset oleskeluluvat	50 728	47 447	52 385	55 144	54 091	48 886
1. oleskelulupa työnteon perusteella	20 960	19 947	16 999	18 808	15 024	14 958
1. oleskelulupa perhesiteen perusteella	18 981	17 476	21 583	21 866	23 701	19 876
1. oleskelulupa opiskelun perusteella	9 855	9 199	12 867	13 453	14 163	12 835
Muut 1. oleskeluluvat	932	825	936	1 017	1 203	1 217
Kaikki jatkoluvat	34 136	30 536	43 961	45 204	55 766	54 739
Jatkolupa työnteon perusteella	14 757	13 464	19 740	21 121	23 875	23 437
Jatkolupa perhesiteen perusteella	13 155	11 589	18 720	17 864	26 130	26 143
Jatkolupa opiskelun perusteella	4 103	3 744	2 911	3 470	2 506	2 184
Muut jatkoluvat	1 170	990	1 666	1 587	2 248	2 033
Kv-suojelua saaneiden jatkoluvat	951	749	924	1 162	1 007	904
Kaikki pysyvät oleskeluluvat	13 125	12 092	16 851	17 102	15 992	15 673
Pysyvä oleskelulupa	12 993	11 983	16 613	16 932	15 662	15 387
Pitkään oleskelleen 3. maan kansalaisen EU-oleskelulupa	132	109	238	170	330	286
Kaikki yhteensä	97 989	90 075	113 197	117 450	125 849	119 298

Taulukko 3

na. Rajamenettelyn osalta Maahanmuuttovirasto on myös varautunut ostopalvelukapasiteetin hankkimiseen. Maahanmuuttovirasto on vuoden 2024 aikana tuottanut asetetun tavoitteen mukaisesti systemaattista ja ajantasaista tietoa maahanmuutosta sekä turvallisuuden kannalta keskeistä havainnoista muille viranomaisille.

1.2.2 Hakemus- ja päätösmäärien kehitys

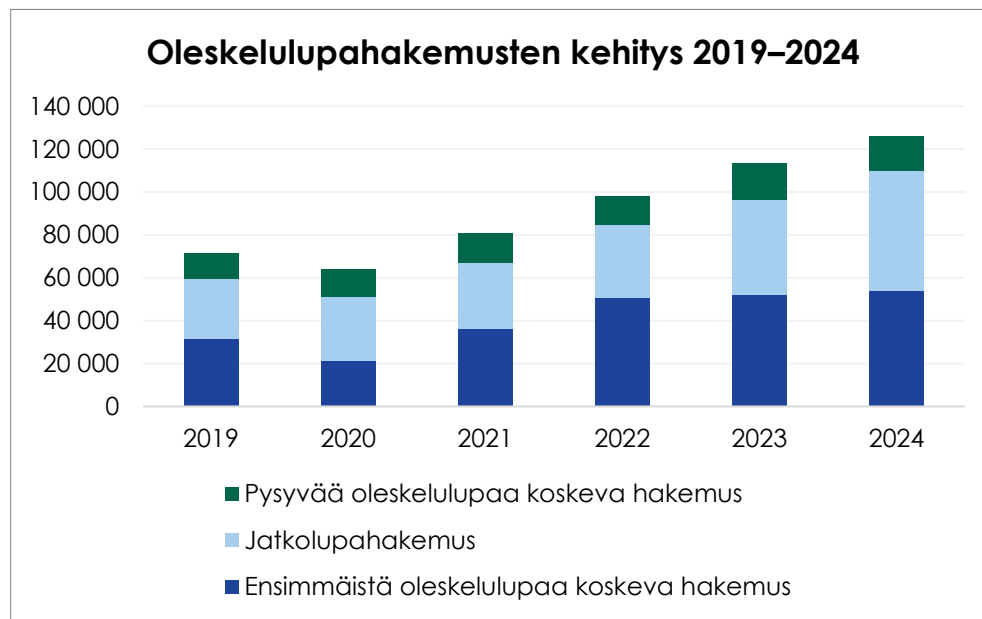
Oleskelulupa-asioiden kokonaishakemusmäärä jatkoi tasaista kasvua vuonna 2024. Kasvua suhteessa vuoteen 2023 oli 11 %. Ensimmäisten oleskelulupahakemusten kokonaismäärän kasvu oli maltillisempaa (3 %) ja kasvu tuli erityisesti opiskelijoiden ja perheenjäsenten jättämisestä oleskelulupahakemuksista. Molemmissa lupaperus-

teissa hakemusmäärä on ollut selvässä kasvussa jo vuodesta 2022 lähtien. Perheside olikin vuosina 2023–2024 suurin hakemusperuste ensimmäisissä oleskelulupahakemuksissa. Enemmistö perheenjäsenistä hakee oleskelulupaa Suomessa työskentelevän tai opiskelevan henkilön vuoksi. Erityisesti opiskelijoiden perheenjäsenten määrä on kasvanut viime vuosina voimakkaasti.

Sen sijaan ensimmäisten työperusteisten oleskelulupahakemusten määrä laski edellisvuoden tapaan: vuonna 2024 ensimmäisiä työperusteisia oleskelulupahakemuksia jätettiin 12 % vähemmän kuin vuonna 2023. Työperäistä maahanmuuttoa Suomeen hillitsivät erityisesti Suomen vaikean taloustilanteen heijastuminen työllisyyteen ja uusiin kansainvälisiin rekrytointeihin. Laskusta huolimatta työperusteisten hakemusten määrä oli edelleen korkeampi kuin ennen koronapandemiaa.

Edellisvuoden tapaan kasvutrendi oli suurinta jatkolupahakemuksissa (27 %), joissa hakemusmäärä kasvoi lähes kaikissa prosesseissa: työperusteiset hakemukset 21 %, perhesidehakemukset 40 % sekä muu perusteiset hakemukset 35 %. Opiskelijoiden jatkolupahakemusten määrä sen sijaan laski, ja hakemuksia jätettiin 14 % vähemmän kuin vuonna 2023. Jatkolupahakemusten yleistä kasvua selittää vuosina 2022–2023 myönnettyjen ensimmäisten oleskelulupien poikkeuksellisen korkea määrä (v. 2023: 48 908 myönteistä päätöstä). Opiskelijoiden jatkolupahakemusten laskun taustalla vaikutti puolestaan keväällä 2022 voimaan astunut opiskelija- ja tutkijalainsäädännön muutos, jonka myötä opiskelijan oleskelulupa on voitu myöntää koko opintojen keston ajalle. Näin ollen entistä harvempi opiskelija joutuu hakemaan jatkolupaa opintojensa aikana.

Pysyvää oleskelulupaa koskevien hakemusten määrä laski 4 % vuodesta 2023. Hakemusmäärä oli kuitenkin edelleen poikkeuksellisen korkea. Pysyvää oleskelulupaa koskevien hakemusten määrä seuraa muutaman vuoden viiveellä yleistä maahanmuuton kehitystä. Vuosien 2023–2024 korkeita hakemusmääriä selittää myös pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaiset lainsäädäntömuutokset pysyvien oleskelulupien edellytyksiin.

Kaavio 5 Oleskelulupahakemusten kehitys

Tieto tulevista lainsäädäntömuutoksista (mm. asumisaikaedellytyksen pidentäminen, riittävä kielitaito) lisäsi asiakkaiden halukkuutta hakea pysyvää oleskelulupaa nykyisen lain voimassaolon aikana.

Oleskelulupa-asioiden positiivinen päätöskehitys tasaantui hieman viime vuonna, ja päätöksiä tehtiin 5 % vähemmän kuin vuonna 2023. Ensimmäisten oleskelulupahakemusten kohdalla päätöksiä tehtiin 10 % vähemmän kuin uusia hakemuksia tuli vireille, mikä tarkoittaa prosessien ruuhkautumista. Kehitykseen vaikutti mm. 1.9.2024 voimaan tulleet lakimuutokset, joiden tarkoituksena on entisestään tehostaa maahantulosäännösten kiertämisen estämistä sekä vahvistaa henkilöllisyyden todentamisen veloitavuutta ja luotettavuutta. Tiukentunut lainsoveltaminen hidasti hakemuskäsittelyprosesseja syksyn 2024 aikana. Sen sijaan jatkolupahakemuksiin ja pysyvää oleskelulupaa koskeviin hakemuksiin tehtiin lähes yhtä paljon päätöksiä kuin uusia hakemuksia tuli vireille vuoden aikana.

EU-oleskeluoikeutta koskevien hakemusten määrä laski 11 % vuodesta 2023 (taulukko 4). Laskua oli kaikissa hakemuskategorioissa. Suomen taloustilanteen vaikutus työmarkkinoihin näkyy myös EU-kansalaisten ja heidän perheenjäsentien maahanmuutossa. Odotusten mukaisesti Brexit-sopimuksen mukaista oleskeluasemaa koskevien hakemusten määrä jatkoi pientä laskua, ja hakemuksia jätettiin 129. Kausityötodis-

Hakemukset ja päätökset, muut oleskeluoikeudet 2022–2024

Muiden oleskeluoikeuksen määrät	2022		2023		2024	
	Hakemukset	Päätökset	Hakemukset	Päätökset	Hakemukset	Päätökset
Kaikki EU-oleskeluoikeudet	10 166	11 315	9 570	9 357	8 558	8 484
EU-oleskeluoikeus työnteon perusteella	4 256	4 786	3 675	3 550	3 312	3 130
EU-oleskeluoikeus perhesiteen perusteella	2 109	2 238	1 931	1 831	1 530	1 482
EU-oleskeluoikeus opiskelun perusteella	1 704	1 679	1 587	1 514	1 550	1 449
Muut EU-oleskeluoikeudet	1 109	1 544	1 291	1 399	1 267	1 420
Perheenjäsenen oleskelukortti	988	1 068	1 086	1 063	899	1 003
Kaikki oleskelutodistukset ja ilmoitukset	5 500	6 226	3 113	3 108	2 624	2 602
Kausityötodistus	5 209	5 933	2 823	2 826	2 348	2 323
Liikkumisilmoitukset	291	293	290	282	276	279
Oleskeluasema (Brexit)	241	924	149	483	129	179
D-viisumi	622	599	4 815	4 463	4 734	4 270
Kaikki yhteensä	16 529	19 064	17 647	17 411	16 045	15 535

Taulukko 4

tushakemusten määrä jatkoi myös laskua (17 %), mutta maltillisemmin kuin vuosina 2022–2023. Kausityötodistusta koskevien hakemusten määrän laskun taustalla on Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainassa, jonka seurauksena ukrainalaisten kausityötodistusta hakevien määrä on jäänyt viime vuosina vähäiseksi.

EU-oleskeluoikeuden ja oleskeluaseman sekä oleskelutodistuksien osalta päätöksiä tehtiin lähes yhtä paljon kuin uusia hakemuksia tuli vireille. Päätösmäärä laski samassa suhteessa

hakemusten kanssa.

Vireille tulleiden maastapoistamista koskevien asioiden kokonaismäärä jatkoi kasvua vuonna 2024. Kasvua oli 17 % verrattuna vuoteen 2023. Eniten kasvoi vireille tulleiden karkottamisasioiden määrä. Määrän kasvu selittyy ensisijaisesti maahanmuuton viime vuosina kasvaneella kokonaisvolyymilla sekä tehostuneella oleskelulupien jälkivalvonnalla.

Maastapoistamisasioiden kokonaispäätösmäärä kasvoi 7 % vuodesta 2023 (taulukko 5).

Päätösmäärä kasvoi nimenomaan maasta karkottamista koskevien päätösten osalta. Sen sijaan kielteisen oleskelulupa- tai turvapaikka-päätöksen yhteydessä tehtyjen käännyttämis-päätösten määrät laskivat edellisvuoteen ver-rattuna.

Vireille tulleiden kansalaisuusasioiden koko-naismäärän vuosia kestänyt kasvutrendi kääntyi vuonna 2024, ja asiamäärä laski 5 % vuodesta 2023 (taulukko 6).Vireille tulleiden kansalaisuus-asioiden määrä oli kuitenkin edelleen poikkeuk-sellisen korkea. Kansalaisuushakemusten osalta laskua oli 7 % ja kansalaisuusilmoitusten osalta 12 %. Kansalaisuushakemusten korkeaa määrää selittää vuonna 2024 voimaan tulleet lainsäädäntömuutokset, jotka muun muassa pidentä-vät kansalaisuuden edellytyksenä olevan asu-misaikaedellytyksen pituutta.

Kansalaisuusasioiden osalta myönteinen päätöskehitys jatkui myös vuoden 2024 aikana. Päätöksiä tehtiin 5 % enemmän kuin vuonna 2023. Kehitykseen vaikuttivat kansalaisuusasioi-hin kohdistetut lisäresurssit sekä käsittelyproses-sin aktiivinen kehitystyö. Päätöksiä ei kuitenkaan pystytty tekemään yhtä paljon kuin uusia asioita tuli vireille. Päätösten ja vireille tulleiden kansalai-suusasioiden välinen suhde oli 86 %, mikä tarkoittaa, että pitkään kestänyt hakemusten ruuhkau-tuminen jatkui myös vuonna 2024.

Turvapaikkahakemuksia jätettiin vuoden 2024 aikana maltillisesti, ja hakemusten koko-

Hakemukset ja päätökset, maastapoistaminen2022–2024

Maastapoistamisten määrät	2022		2023		2024	
	Hakemukset	Päätökset	Hakemukset	Päätökset	Hakemukset	Päätökset
Käännyttäminen	2 960	3 395	9 570	9 357	3 022	3 177
Kielteiseen turvapaikkapäätökseen sisältyvä käännyttäminen	1 449	1 863	3 675	3 550	1 523	1 686
Kielteiseen oleskelulupapäätökseen sisältyvä käännyttäminen	794	897	1 931	1 831	745	811
Käännyttäminen, muut syyt	717	635	1 587	1 514	754	680
Maasta karkottaminen	1 408	1 777	1 291	1 399	2 441	2 344
Ei oleskeluoikeutta	1 270	1 611	1 086	1 063	2 166	2 135
Rikospäätös	138	166	3 113	3 108	275	209
Kaikki yhteensä	4 368	5 172	17 647	17 411	5 463	5 521

Taulukko 5

Hakemukset ja päätökset, kansalaisuusasiat 2022–2024

Kansalaisuusasioiden määrät	2022		2023		2024	
	Hakemukset	Päätökset	Hakemukset	Päätökset	Hakemukset	Päätökset
Kansalaisuushakemus	12 915	10 796	18 296	13 322	17 063	14 112
Kansalaisuusilmoitus	1 178	1 041	1 513	1 593	1 324	1 636
Kansalaisuusaseman määrittäminen	1 490	1 451	1 520	1 606	1 783	1 597
Kansalaisuuden menettäminen	9	7	15	10	13	15
Vapautumishakemus	41	41	15	22	33	29
Kaikki yhteensä	15 633	13 336	21 359	16 553	20 216	17 389

Taulukko 6

naismäärä laski 45 % vuodesta 2023 (taulukko 7). Vuonna 2023 ensimmäisten turvapaikkahakemusten määrää nosti välineellistetyin maahantulon kautta saapuneiden turvapaikanhakijoiden määrä. Ilman kyseistä poikkeustilannetta vuosien 2023 ja 2024 välinen ero ensimmäisissä turvapaikkahakemuksissa olisi pienempi. Eniten ensimmäisiä turvapaikkahakemuksia jättivät vuoden 2024 aikana Somalian kansalaiset.

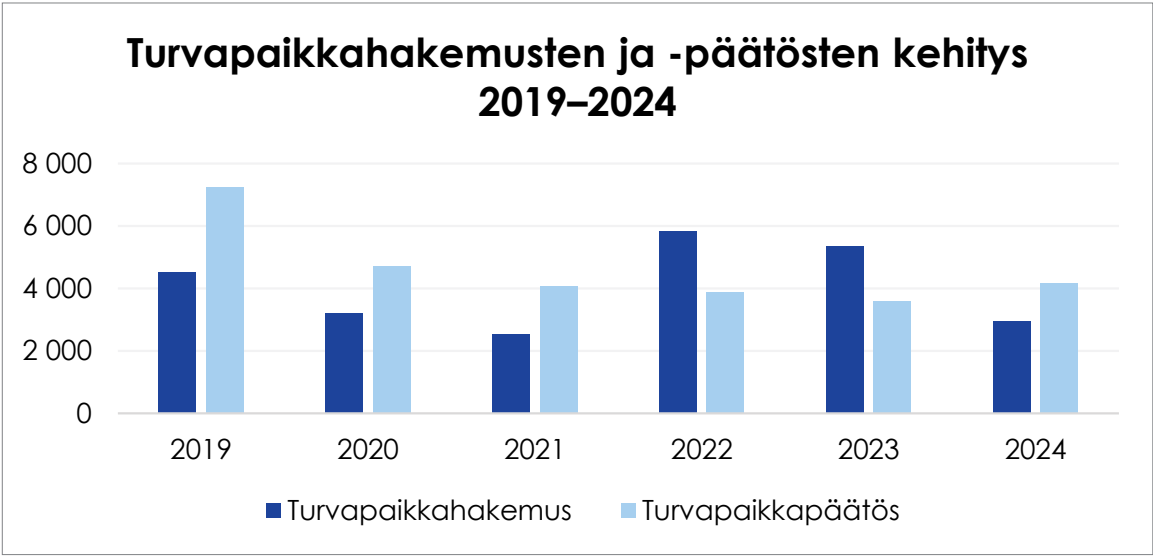
Turvapaikkapäätösten määrä sen sijaan kääntyi kasvuun, ja päätöksiä tehtiin 16 % enemmän kuin vuonna 2023. Turvapaikkapäätösten ja -hakemusten välinen suhde oli 142 % vuonna 2024 eli päätöksiä tehtiin enemmän kuin uusia hakemuksia tuli vireille (kaavio 6). Näin ollen myös aikaisempien vuosien hakemusruuhkaa onnistuttiin purkamaan. Myönteiseen kehitykseen vaikuttivat muun muassa turvapaikkaprosessin aktiivinen kehitystyö ja resurssien priorisointi.

Tilapäisen suojelun direktiivi otettiin EU-maissa käyttöön ensimmäisen kerran maaliskuussa 2022 Venäjän Ukrainaan aloittaman hyökkäyssodan seurauksena. Euroopan unionin neuvoston kesäkuussa 2024 tekemällä päätöksellä tilapäinen suojelu on voimassa 4.3.2026 saakka. Vuonna 2024 tilapäisen suojelun hakemuksia jätettiin yhteensä 12 617. Hakemuksia jätettiin vuoden 2024 aikana tasaisesti pois lukien kesän hakemuspäikki, jolloin ukrainalaisia saapui Suomeen kausitöihin tilapäisen suojelun luvalla. Päätösten ja hakemusten välinen suhde oli 106 %.

Hakemukset ja päätökset, kansainvälinen suojelu 2022–2024

Kansainvälisen suojelun määrät	2022		2023		2024	
	Hakemukset	Päätökset	Hakemukset	Päätökset	Hakemukset	Päätökset
Kaikki turvapaikkahakemukset	5 827	3 897	5 372	3 586	2 948	4 176
Turvapaikkahakemus, aikuinen	3 398	1 750	3 503	1 941	1 686	2 739
Turvapaikkahakemus, mukana hakeva alaikäinen	1 294	510	706	523	499	582
Turvapaikkahakemus, yksin tullut alaikäinen	246	124	348	227	214	204
Turvapaikkahakemus, uusintahakemus	886	1 499	813	883	543	640
Turvapaikkahakemus, EU-kansalainen	3	14	2	11	6	11
Sisäinen siirto	-	-	-	1	-	-
Tilapäinen suojelu	47 302	45 807	19 426	19 937	12 617	13 373
Kaikki yhteensä	53 129	49 704	24 798	23 523	15 565	17 549

Taulukko 7

Kaavio 6 Turvapaikkahakemusten ja -päätösten kehitys

1.3 Vaikuttavuus

1.3.1 Toiminnan vaikuttavuus

Maahanmuuttoviraston toiminnan lähtökohtana toimii pääministeri Orpon hallitusohjelma ja yhdessä tulosohjaajien kanssa solmittu tulossopimus. Molempien tulosohjaajien yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden kautta muodostuu myös viraston tulossopimuksessa määritellyt tulostavoitteet.

Suomeen kohdistuva maahanmuutto ei aiheuta turvallisuushukkaa eikä maahanmuuttajärjestelmämme mahdollista väärinkäytöksiä. Maasta poistutaan ja poistetaan tehokkaasti.

Maahanmuuttovirasto on viime vuosina siirtynyt yhä enemmän riskiperusteiseen hakemuskäsittelyyn, jolla tarkoitetaan resurssien kohdentamista ennalta tunnistettujen riskiprofilien käsittelyyn. Oleskelulupajärjestelmän sujuvoittaminen on lisännyt tarvetta valvonnalle, jonka johdosta virastossa perustettiin valvontaosasto 1.6.2024 alkaen. Valvontaosasto vastaa oleskelulupien jälkivalvonnasta ja niiden peruuttamisesta, pakolaisaseman lakkauttamisesta, maastapoistamisista sekä toimii tärkeänä linkkinä sidosryhmien suuntaan. Vaikuttavuustavoitteen mukaisesti myös paluiden ja palautusten tehostamista ollaan edistetty virastossa tavoitteellisesti ja tiiviissä viranomaisyhteistyössä. Virastoon vuonna 2024 rekrytoitu paluujohtaja sijoittuu myös valvontaosastolle. Paluujohtajan tarkoi-

tuksena on tukea viraston ja koko hallinnonalan strategisten tavoitteiden toteutumista tehostamalla paluiden toimeenpanoa.

Uuden organisaation myötä Maahanmuuttovirasto on pystynyt aikaisempaa tehokkaammin puuttumaan väärinkäytöksiin ja varmistamaan oleskelulupajärjestelmän uskottavan toiminnan. Vaikuttavuustavoitteen saavuttamista edistettiin aloittamalla kasvuyrittäjien oleskelulupien jälkivalvonta huhtikuussa 2024, jonka jälkeen jälkivalvonta laajennettiin koskemaan myös erityisasiantuntijoita. Opiskelijoiden oleskelulupien jälkivalvonta aloitettiin jo syksyllä 2023 ja suunnitelmallista valvontaa jatkettiin vuonna 2024.

Vuoden 2025 alussa jälkivalvonta laajenee myös työntekijän oleskelulupiin. Osana mahdollisten turvallisuushukien parempaa tunnistamista rajamenettely tuli käyttöön syyskuussa 2024. Rajamenettely mahdollistaa nopeamman turvapaikkakäsittelyn ja sitä myötä myös maastapoistamisen. Viraston keskeisenä tulostavoitteena vuodelle 2025 on lyhentää kansainvälisen suojelun käsittelyaikoja, mikä tukee maahanmuuttajärjestelmän tehokkuutta ja nopeuttaa maastapoiston täytäntöönpanoa. Rikosperusteisten käännyttämisasioiden osalta käsittelyn tavoitetaso saavutettiin.

Toimintaympäristön monimutkaisuus ja yleisen turvallisuustilanteen heikkeneminen heijastuvat myös Maahanmuuttovirastoon. Laadukas

tilannekuva-, analyysi- ja ennakointityö tukevat kaikkea viraston toimintaa ja päätöksentekoa.

Ihmiset, viranomaiset, elinkeinoelämä ja yhteiskunta ovat hyvin varautuneita ulkopuoliseen vaikuttamiseen sekä erilaisiin kriiseihin ja häiriöihin.

Toimintaympäristön monimutkaisuus ja yleisen turvallisuustilanteen heikentyminen vaativat pitkäjänteistä ja monitasoista valmiuden kehittämistä. Maahanmuuttovirasto pyrkii vastamaan näihin turvallisuusympäristöstä nouseviin haasteisiin entistä paremmin uuden, keskitetyn turvallisuusyksikön johdolla. Uuden yksikön myötä viraston kyky reagoida ja ylläpitää turvallisuusteen liittyvää tilannekuvaa vahvistuivat entisestään. Vuoden 2024 aikana virasto myös uudisti valmiussuunnitelmansa ja osallistui yhdeksään eri valtakunnalliseen ja alueelliseen valmius- ja suunnitteluharjoitukseen. Viraston työntekijöistä koottu ja vapaaehtoisuuteen perustuva henkilöstöpooli tukee viraston valmiutta esimerkiksi laajamittaisen tai välineellistetyn maahantulon tilanteessa ja mahdollistaa henkilöstön siirtämisen tehtävien välillä.

Tulevaisuudessa Euroopan turvapaikka- ja maahanmuuttosopimuksen käyttöönotto tulee heijastumaan viraston valmius- ja varautumistyöhön yhteisen eurooppalaisen maahanmuuttopoliittikan rakentuessa. Vuonna 2024 alkaneet ja osittain jo voimaan tulleet kansalliset lakihankkeet ovat pitkälti huomioineet paktin tavoitteet.

Yhtenä keskeisenä lakihankkeena valmiuden ja varautumisen kannalta oli syyskuussa 2024 voimaan tullut rajamenettely.

Ulkomaisen työvoiman saatavuus paranee ja väärinkäytökset estetään.

Tehokas ja samaan aikaan väärinkäytökset tunnistava oleskelulupajärjestelmä on keskiössä Maahanmuuttoviraston toiminnassa – samaan aikaan viime vuosina entisestään kasvaneet oleskelulupahakemusten määrät tuovat haasteita hakemusten nopeampaan ja tehokkaampaan käsittelyyn.

Maahanmuuttovirasto saavutti vuonna 2024 EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) -tavoitteiden mukaiset käsittelyaikatavoitteet kaikkien työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien osalta. Myös pikakaistan osalta kahden viikon käsittelyaikatavoite saavutettiin, joka on keskeistä Suomeen pyrkivien korkean tason osaajien lupakäsittelyn kannalta. Erityisasiantuntijoiden (ml. EU sininen kortti) keskimääräistä käsittelyaikaa saatiin laskettua viraston tulossopimuksessa määriteltujen tavoitteiden mukaisesti vuoden 2024 loppupuolella.

Väärinkäytösten ehkäisyn kannalta keskeistä on viraston jatkuvasti laajentuva jälkivalvonta, jota laajennettiin vuoden aikana myös eri työperusteisiin oleskelulupiin. Samalla riskiperusteinen hakemuskäsittely mahdollistaa hakemusten sujuvamman käsittelyn ja myönteisen päätöksen saamisen entistä nopeammin. Myönteisen pää-

Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (momentti 26.40.63)

Maksettavat tuet, euroa	2022	2023	2024
Maksettavat tuet	66 124 963 €	99 074 028 €	67 382 747 €

Taulukko 8

töksen ensimmäiseen tai jatkolupahakemuksen työperusteisissa oleskeluluvissa sai vuonna 2024 keskimäärin 21 päivässä. Vastaava luku vuonna 2022 oli 48 päivää. Maahanmuuton sujuvuudessa ja sitä kautta ulkomaalaisen työvoiman saatavuudessa on näin ollen tapahtunut merkittäviä parannuksia lyhyessä ajassa.

Vuoden 2024 organisaatiouudistuksen myötä ihmiskaupan uhrien oleskelulupien käsittely hajautettiin tuki ja erityistehtävät -tulosalueelta substanssiprosesseihin. Käsittelyn hajauttamisella pyritään ehkäisemään osaamisen ja tiedon siiloutumista. Yksi vuoden 2024 suurimpia aiheeseen liittyviä ponnistuksia oli kesän 2024 luonnonmarjanpoimijoiden poikkeuksellinen oleskelulupakäsittely Maahanmuuttovirastossa, kun luonnonmarjanpoimijat hakivat työntekijän oleskelulupaa aiemman viisumimenettelyn sijaan. Osana työntekijän oleskelulupaprosessia virasto perehtyi luonnonmarja-alan työnantajien vaakuuttamiin työehtoihin sekä työskentelyolosuhteisiin. Virasto päätyi tekemään kielteisiä päätöksiä kahden työnantajan osalta, sillä näiden työsuhteissa hakijoiden työskentelykaudelta

saama tulo katsottiin jäävän liian pieneksi. Työperäisen hyväksikäytön ehkäisyä vahvistettiin lupa- ja kansalaisuusosastolla, ja osastolle rekrytoitiin vuoden 2024 aikana työperäisen hyväksikäytön vastainen asiantuntija, jonka tehtävänä on koota ja jakaa tietoa sekä viraston sisällä että ilmiöön liittyville tärkeimmille sidosryhmille.

Turvallisen ja tehokkaan oleskelulupaprosessin keskiössä on myös asiakkaiden ja muiden sidosryhmien kokemus Maahanmuuttoviraston toiminnasta. Vuonna 2024 toteutettiin kaksi asiakastyytyväisyyskyselyä, joista ensimmäinen keväällä ja toinen loppuvuodesta. Ensimmäisessä kyselyssä yleinen asiakastyytyväisyys oli 3,9 (vastaajia 921) ja toisessa 3,7 (vastaajia 1 428) asteikon ollessa 1–5, jossa 1 erittäin huono ja 5 erittäin hyvä.

Työnantajavastaajien määrä jäi vuonna 2024 melko pieneksi, eikä työnantajien tyytyväisyyttä voida sen takia täysin luotettavasti arvioida.

1.3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus
Vastaanottotoiminnan momentin 26.40.63 vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet määrärahalla katetaan turvapaikanhakijoiden

lakisääteisen vastaanotto- tai käyttörahan kulut vastaanoton ajalta. Vastaanotto- ja käyttörahalla turvataan turvapaikanhakijoiden ihmisarvoisen elämän kannalta välttämätön toimeentulo, jos hakija on tuen tarpeessa, eikä hänellä ole muita tuloja tai varoja. Johtuen hakijoiden määrän vähentymisestä, oli momentin käyttö vuonna 2024 edellisvuotta pienempi (taulukko 8).

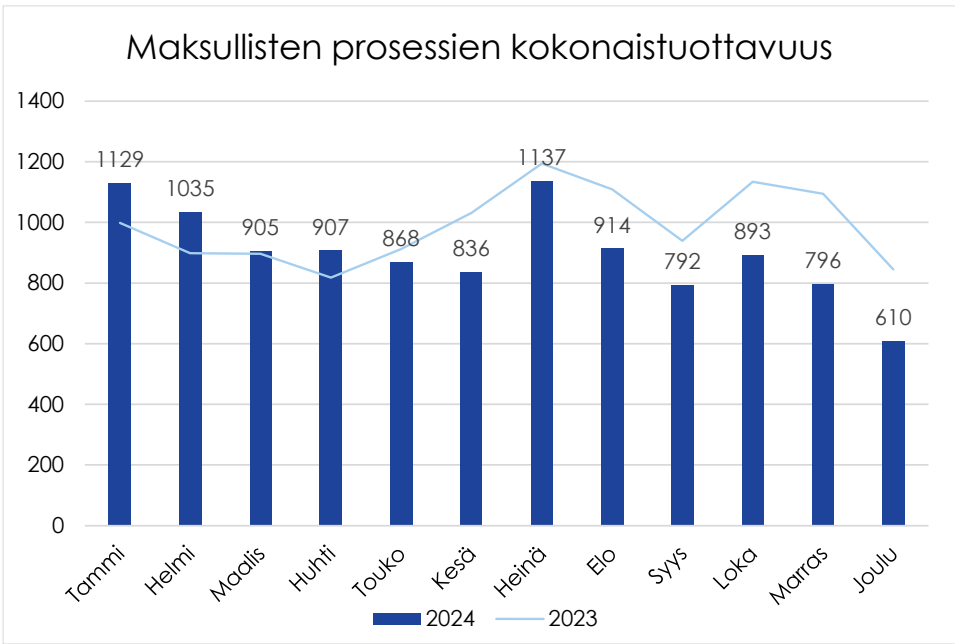
1.3.3 Toiminnan tuottavuus

1.3.3.1 Tuottavuuden kehitys

Maahanmuuttoviraston tulossopimuksen kokonaistuottavuuden raportointia uudistettiin vuonna 2024, jonka myötä kokonaistuottavuuden seurantaa tarkennettiin koskemaan maksullisten prosessien tuottavuutta. Tulossopimuksen 2024–2028 ensimmäisen tulostavoitteen mittarin 4 tavoitetaso ei ole vertailukelpoinen maksullisten prosessien raportoinnin kanssa. Kaaviossa 7 on esitetty uuden päivitetyn seurantatavan mukaisesti maksullisten prosessien kokonaistuottavuuden kehitys vuosina 2023–2024.

Vuonna 2024 maksullisten prosessien tuottavuus kehittyi positiivisesti vuoteen 2023 verrattuna tammi-huhtikuussa. Toukokuusta joulukuuhun tuottavuudessa jäätii vuoden 2023 tasosta. Suurimpina vaikuttavina tekijöinä tuottavuuden kehityksen taustalla ovat olleet kielteisten päätösten suhteellisen osuuden nousu sekä henkilöllisyyden todentamiseen ja oleskeluluvan yleisiin edellytyksiin liittyneet lainsäädäntömuutokset. Muutokset ovat lisänneet oleskelulupahakemusten käsittelyyn liittyviä työvaiheita kaikissa lupatyypeissä erityisesti niiden hakijoiden osalta, joilla ei ole ollut ajantasaista kansalaisuusvaltionsa matkustusasiakirjaa. Loppuvuodesta 2024 tuottavuuden kehitykseen vaikutti lisäksi valmistautuminen TE-toimistojen tehtävien siirtoon Maahanmuuttovirastolle, mikä osaltaan sitoi henkilöstöresurssia kehitykseen ja tehtävien siirron mahdollistamiseen.

Osaratkaisua edellyttävässä työnteossa tuottavuus heikkeni verrattuna edelliseen vuoteen ja jäi huomattavasti tavoitteesta (taulukko 9).

Kaavio 7 Maksullisten prosessien kokonaistuottavuus vuosina 2023–2024

Toiminnan tehokkuus

Tuotokset (pätös/htv)	2022	2023	Tavoite 2024	Toteuma 2024
Osaratkaisua edellyttävä työnteko TTOL	1 011	1 221	1 430	905
Erityis-asiantuntijat	1 662	1 081	1 350	1 235
Opiskelu	1 044	1 434	1 500	1 141
EU-rekisteröinnit	521	532	649	624
Kansalaisuus-hakemukset	315	372	470	374
Turvapaikka-hakemukset	24	25	36	27

Taulukko 9 Toiminnan tehokkuutta mittaavaa päätös/htv-raportointia on tarkennettu 1.6.2024 voimaan tulleen organisaatiomuutoksen jälkeen. Taulukon tiedot vastaavat nykyistä lähderaportointia, eivätkä siten ole vertailukelpoisia vuosien 2022 ja 2023 tilinpäätösasiakirjoissa esitettyjen tietojen kanssa.

Syksyllä voimaan tulleen lakimuutoksen seurauksena aikaisempaa suurempi osa hakemuksista ohjautui riskiperustaisessa käsittelyssä tarkempaan käsittelyyn, mikä lisäsi hakemusten käsittelyn manuaalista työmäärää. Käsittelyä on myös hidastanut lakimuutoksen soveltamisohjeen viivästyminen. Tuottavuutta on myös heikentänyt organisaatiouudistuksen ja TE24-uudistuksen läpivienti sekä se, ettei kaikkia avainrooleja ole saatu täytettyä.

Erityisasiantuntijoiden oleskelulupahakemuksien tuottavuus kasvoi edellisestä vuodesta, mutta tuottavuudessa ei täysin saavutettu tavoitetasoa. Tavoitteeseen pyrittiin ennen kaikkea automaattisen ratkaisumenettelyn kehittämisellä sekä koriohjautuvuuden kehittämisellä. Tuottavuutta kuitenkin heikensi lakimuutokset, jonka seurauksena aikaisempaa suurempi osa hakemuksista ohjautui riskiperustaisessa käsittelyssä tarkempaan käsittelyyn sekä lakimuutokseen liittyvän soveltamisohjeen viivästyminen. Lisäksi organisaatiouudistus on vaatinut resursseja eikä siihen liittyen kaikkia

avainrooleja ole saatu täytettyä.

Opiskelijoiden oleskelulupahakemuksien tuottavuus laski verrattuna edelliseen vuoteen, ja jäi tavoitteesta. Tuottavuuden heikkenemisen taustalla on hakemusmäärän kasvu ja se että kasvu on kohdistunut hakijaprofiileihin, joissa toimeentulon selvittäminen vaatii paljon manuaalista työtä. Myös organisaatiouudistus on sitonut resursseja, ja organisaatiouudistuksen jälkeen avainroolien täyttämisen viivästyminen on vaikeuttanut tuottavuustavoitteen saavuttamista.

EU-rekisteröinneissä tuottavuus kasvoi ja jäi vain vähän tavoitteesta. EU-rekisteröintien tuottavuustavoitteen saavuttamiseen vaikutti heikentävästi automaattisen ratkaisun lainsäädännöllisistä syistä johtunut suunniteltua myöhäisempi ja rajoitetumpi käyttöönotto sekä organisaatiomuutoksesta johtunut ratkaisijaresurssin vaje.

Kansalaisuushakemuksien käsittelyn tuottavuus laski hieman edellisestä vuodesta, eikä yltänyt tavoitetasoon. Tavoitteeseen pyrittiin ennen kaikkea automaattisen ratkaisumenettelyn käytönotolla, koriuudistuksella ja yrittäjätaustaisten hakijoiden käsittelypolkuun liittyvillä sujuvoitta-

mistoimilla. Näiden käyttöönotto kuitenkin viivästyi, joten odotetut hyödyt eivät realisoituneet vielä vuoden 2024 aikana. Viivästysten taustalla vaikutti niin tietoteknisiä kuin työjohdon vajauksesta johtuvia haasteita. Myös 1.6.2024 voimaan tullut organisaatiomuutos sekä 1.10.2024 voimaan tullut kansalaisuuslain muutos veivät osaltaan resurssia prosessin muulta kehittämiseltä.

Turvapaikkahakemusten osalta tuottavuus nousi maltillisesti vuonna 2024, mutta jäi edelleen selvästi tavoitetasosta. Aiempien vuosien tapaan turvapaikkatutkintaa tekevässä henkilöstössä on ollut suhteellisen suuri vaihtuvuus. Päätöksentekoon keskittyvästä henkilöstöstä noin puolet on aloittanut tehtävässään kevätkesällä 2024, ja uuden henkilöstön perehtyminen tehtäviinsä on pitänyt tuottavuuskehityksen hitaana.

1.3.3.2 Toiminnan taloudellisuus

Hakemuskäsittelyn taloudellisuutta seurataan päätösten keskimääräisellä hinnalla. Vuonna 2024 kaikkien päätösten keskimääräinen hinta oli 389 eur/päätös eli 13 % enemmän kuin vuon-

Syksyllä voimaan tulleen lakimuutoksen seurauksena aikaisempaa suurempi osa hakemuksista ohjautui riskiperustaisessa käsittelyssä tarkempaan käsittelyyn, mikä lisäsi hakemusten käsittelyn manuaalista työmäärää.

na 2023 (344 eur/päätös). Kokonaiskustannukset nousivat 11 % ja kokonaispäätösmäärä laski n. 2% viime vuoteen verrattuna.

Päätösten (suoritteiden) taloudellisuutta seurataan ja mitataan omakustannushinnoilla (taulukko 10 ja 11). Ensimmäisten oleskelulupapäätösten ja jatkolupapäätösten omakustannushinnat nousivat. Kansalaisuushakemuspäätökset ja turvapaikkapäätökset sen sijaan laskivat hieman.

Turvapaikkapäätöksen omakustannushinnassa näkyy hakemusten käsittelyn monivaiheisuus, perusteellisuus ja vähäinen automaation hyödyntämisen mahdollisuus. Turvapaikkapäätöksen keskimääräinen hinta on laskenut edellisvuoteen verrattuna johtuen toiminnan tehostamisesta ja osittain myös laskutavan muutoksesta (poistojen vyörytys).

Turvapaikanhakijoiden vastaanottotoiminta

Vastaanottokeskusten ylläpito ja palveluiden tuottaminen hoidetaan laadukkaasti, mutta mahdollisimman kustannustehokkaasti. Majoitusvuorokauden keskimääräinen hinta sisältää turvapaikanhakijoiden vastaanottopalvelut sekä vastaanotto- tai käyttörahan kustannukset sekä arvonlisäveron (taulukko 12).

Vuosina 2022–2023 majoitusvuorokauden keskimääräinen hinta on pysytellyt poikkeuksellisen alhaisena johtuen tilapäisen suojelun suuresta asiakasmäärästä sekä siitä, että tilapäisen

Päätösten omakustannushinnat

Päätösten omakustannushinnat, eur/päätös	2022	2023	2024
Ensimmäinen oleskelulupapäätös	285	315	375
Jatko-oleskelulupapäätös	340	189	215
Turvapaikkapäätös	6 711	6 899	6 347
Kansalaisuushakemuspäätös	545	550	524

Taulukko 10

Omakustannushinnat

Omakustannushinnat, eur	2022	2023	2024
Oleskelulupa opiskelija (kaikki)	293	211	396
Opiskelija sähköinen asiointi	292	210	395
Oleskelulupa työntekijä (TTOL)	237	327	592
Työntekijä sähköinen asiointi (TTOL)	231	320	572
Turvapaikkapäätös	6 711	6 899	6 347
Matkustusasiakirjat	196	140	170
Takaisinotot: Dublin vastuunmäärittäminen, muu	380	350	357
Kansalaisuutta koskevat hakemukset	545	550	524
Kansalaisuus sähköinen asiointi	526	533	509
Kansalaisuusilmoitukset	221	198	231
Kansalaisuusilmoitukset sähköinen asiointi	216	194	229
Kansalaisuusaseman määrittelyt ja tiedustelut	329	410	316

Taulukko 11

Turvapaikanhakijan majoitusvuorokauden hinta

Tunnusluku	2022	2023	2024	2024
Keskimääräiset kustannukset/asiakas/€/vrk, ilman ALV	45 €	26 €	30 €	35 €
Keskimääräiset kustannukset/asiakas/€/vrk, sis. ALV	-	-	35 €	41 €

Taulukko 12

suojelun asiakkaat ovat majoittuneet hyvin paljon vastaanottokeskusten ulkopuolella yksityismajoituksessa. Vuonna 2024 vastaanoton piirissä olevien asiakkaiden asumismuodossa tapahtui kuitenkin selkeä muutos ja yhä useampi vastaanoton asiakas on siirtynyt yksityismajoituksesta keskusmajoitukseen. Keskusmajoitus on keskimäärin neljä kertaa kalliimpaa kuin yksityismajoitus. Tästä syystä keskimääräinen majoitusvuorokauden hinta on noussut, vaikka turvapaikanhakijoiden määrät ovat vähentyneet vuodesta 2023 ja vastaanoton piirissä olevien ukrainalaisten kuntiin siirtymistä on saatu edistettyä.

1.3.3.3 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Vastaanottotoiminnan momentin 26.40.63 vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet määrärahalla katetaan turvapaikanhakijoiden lakisääteisen vastaanotto- tai käyttörahan kulut vastaanoton ajalta. Vastaanotto- ja käyttörahalla turvataan turvapaikanhakijoiden ihmisarvoisen elämän kannalta välttämätön toimeentulo, jos hakija on tuen tarpeessa, eikä hänellä ole muita tuloja tai varoja. Johtuen hakijoiden määrän vähentymisestä, oli momentin käyttö vuonna 2024 edellisvuotta pienempi (taulukko 13).

1.3.3.4 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Sisäministeriön asettaman maksuasetuksen ja valtion maksuperustelain mukaisesti osa Maa-

Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (momentti 26.40.63)

Maksettavat tuet, euroa	2022	2023	2024
Maksettavat tuet	66 124 963 €	99 074 028 €	67 382 747 €

Taulukko 13

Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Mittari	2022	2023	Tavoite 2024	Toteuma 2024
Maahanmuuttoviraston maksullisen toiminnan tulot (milj. euroa)	28,3	32,0	32,7	34,7
Maksullisen toiminnan osuus kokonaistyöajasta (prosenttia)	36	35	-	35
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus (prosenttia)	67	69	71	64
Työperusteiset luvat (prosenttia)	138	105	-	54
Opiskeluperusteiset luvat (prosenttia)	73	104	-	56

Taulukko 14

hanmuuttoviraston toiminnasta on maksullista. Periaatteena on, että perittävä maksu vastaa suoritteen tuottamisesta aiheutuvia kokonaiskustannuksia eli omakustannusarvoa. Perustellusta syystä maksu voidaan määrätä myös aiheutuneita kustannuksia alempana, mutta maksun suuruus ei saisi ylittää kustannuksia. Tästä syystä suoritteiden omakustannusarvoa eli oka-hintoja seurataan ja päivitetään säännöllisesti. Tämä tehdään hyödyntämällä valtion yhteistä kustannuslaskentamallia, joka on perinteinen toimintoperusteinen laskentamalli (ABC).

Maksullisen toiminnan tuotot vuonna 2024 olivat 34,8 milj. euroa eli 2,2 miljoonaa yli ta-

voitteen ja 2,7 miljoonaa (8 %) enemmän kuin vuotta aiemmin (taulukko 14). Syinä olivat hakemuserien yleinen kasvu edellisvuoteen verrattuna sekä maksuihin tehty korotukset vuoden alussa. Kustannusvastaavuuslaskelmiin perustuen korotettiin kansalaisuushakemuksen (sähköinen), 1. oleskeluluvan työntekoa varten (sähköinen) sekä kasvuyrittäjän 1. oleskeluluvan (sähköinen) maksuja. Suurin korotus tuli pysyvään oleskelulupaan ja samalla se eriytettiin kahdeksi suoritteeksi vireilletulotavasta riippuen (sähköinen ja paperinen). Muiden viranomais-ten kanssa linjassa hinnoiteltavien suoritteiden hinnat laskivat hieman.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 64 % (edellinen vuosi 69 %). Suhteellisen matala kustannusvastaavuusprosentti johtui yleisen kustannustason nousun lisäksi laskutavan muutoksesta vuoden 2024 alussa (taulukko 15). Aikaisemmin investointien poistot jyvitettiin kustannuslaskennassa viraston ydintoiminnoille perustuen työaikaan. Uudessa tavassa lupakäsittelyyn liittyvän automaatiokehityksen investointien poistot käsitellään erikseen ja allokoidaan täsmällisemmin niille toiminnoille ja suoritteille, joiden sujuvoittamiseksi investoinnit on tehty. Tämän muutoksen seurauksena erityisesti työ- ja opiskeluperusteisiin toimintoihin vyörytettiin enemmän kustannuksia, mikä laskee niiden kustannusvastaavuusprosentteja. Vastaavasti maksuttoman toiminnan poistot alenivat kustannuslaskennassa.

Virasto pyrkii pitkäjänteisesti tarkentamaan laskentaa edelleen ja tulevaisuudessa hallitusti nostamaan yleistä kustannusvastaavuusprosenttiaan.

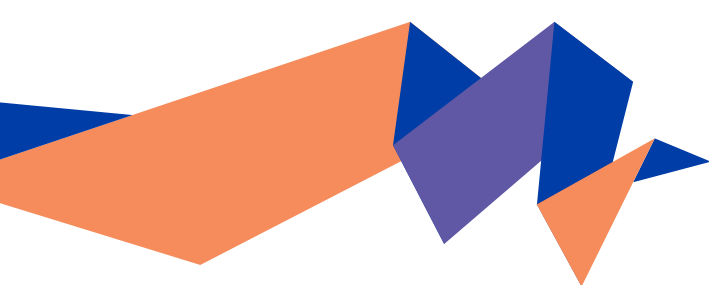
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

Tuotot	2022	2023	Tavoite 2024	Toteuma 2024
Maksullisen toiminnan myyntituotot	32 029 €	28 299 €	33 089 €	34 764 €
Maksullisen toiminnan muut tuotot	-	-	-	-
Tuotot yhteensä	32 029 €	28 299 €	33 089 €	34 764 €

Kokonaiskustannukset	2022	2023	Tavoite 2024	Toteuma 2024
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 €	44 €	-	1 €
Henkilöstökustannukset	13 799 €	12 851 €	-	15 519 €
Vuokrat	31 €	28 €	-	32 €
Palvelujen ostot	2 679 €	2 429 €	-	2 674 €
Muut erilliskustannukset	61 €	86 €	-	68 €
Erilliskustannukset yhteensä	16 574 €	15 438 €	16 900 €	18 295 €
Tukitoimintojen kustannukset	22 654 €	20 352 €	-	25 292 €
Poistot	2 744 €	2 143 €	-	5 928 €
Korot	-	-	-	238 €
Muut yhteiskustannukset	4 285 €	4 023 €	-	4 951 €
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	29 684 €	26 518 €	30 000 €	36 409 €
Kokonaiskustannukset yhteensä	46 258 €	41 956 €	46 900 €	54 703 €

Kustannusvastaavuus	2022	2023	Tavoite 2024	Toteuma 2024
Tuotot - kustannukset	-14 229 €	-13 657 €	-13 811 €	-19 939 €
Kustannusvastaavuus -%	69 %	67 %	71 %	64 %

Taulukko 15

Hakemusmaksut 2024

Mittari	2024 käsittelymaksu	Maahanmuutto- viraston osuus, e	Maahanmuutto- viraston osuus, %	Muun viranomaisen osuus, euroa	Muun viranomaisen osuus, %
Kansalaisuushakemus	690,00 €	690,00 €	100 %	-	-
Kansalaisuushakemus: sähköinen hakemus	490,00 €	460,00 €	100 %	-	-
Kansalaisuusilmoitus	220,00 €	220,00 €	100 %	-	-
Kansalaisuusilmoitus: sähköinen hakemus	150,00 €	150,00 €	100 %	-	-
Kansalaisuusilmoitus, hakija alaikäinen	100,00 €	100,00 €	100 %	-	-
Kansalaisuusilmoitus, hakija alaikäinen: sähköinen hakemus	80,00 €	80,00 €	100 %	-	-
1. oleskelulupa	520,00 €	312,00 €	60 %	208,00 €	40 %
1. oleskelulupa: sähköinen hakemus	470,00 €	282,00 €	60 %	188,00 €	40 %
1. oleskelulupa hakija alaikäinen	270,00 €	162,00 €	60 %	108,00 €	40 %
1. oleskelulupa hakija alaikäinen: sähköinen hakemus	240,00 €	144,00 €	60 %	96,00 €	40 %
1. oleskelulupa opiskelija	450,00 €	293,00 €	65 %	157,00 €	35 %
1. oleskelulupa opiskelija: sähköinen hakemus	350,00 €	228,00 €	65 %	122,00 €	35 %
1. oleskelulupa työnteko	740,00 €	444,00 €	60 %	296,00 €	40 %
1. oleskelulupa työnteko: sähköinen hakemus	540,00 €	324,00 €	60 %	196,00 €	40 %
1. oleskelulupa työnteko (ei saatavuusharkintaa)	480,00 €	288,00 €	60 %	192,00 €	40 %
1. oleskelulupa työnteko (ei saatavuusharkintaa): sähköinen hakemus	380,00 €	228,00 €	60 %	152,00 €	40 %
1. oleskelulupa yrittäjä	690,00 €	385,00 €	56 %	305,00 €	44 %
1. oleskelulupa yrittäjä: sähköinen hakemus	490,00 €	265,00 €	54 %	225,00 €	46 %
1. kasvuyrittäjän oleskelulupa	480,00 €	288,00 €	60 %	192,00 €	40 %
1. kasvuyrittäjän oleskelulupa: sähköinen hakemus	400,00 €	240,00 €	60 %	140,00 €	40 %
Jatko-oleskelulupa	430,00 €	430,00 €	100 %	-	-
Jatko-oleskelulupa: sähköinen hakemus	170,00 €	170,00 €	100 %	-	-
Jatko-oleskelulupa; opiskelija tai alaikäinen	250,00 €	250,00 €	100 %	-	-
Jatko-oleskelulupa; opiskelija tai alaikäinen: sähköinen hakemus	180,00 €	180,00 €	100 %	-	-
EU-kansalaisen oleskeluoikeuden rekisteröinti, perheenjäsenen oleskelukortti, todistus pysyvistä oleskeluoikeudesta	52,00 €	52,00 €	100 %	-	-
Pysyvä oleskelulupa	270,00 €	270,00 €	100 %	-	-
Pysyvä oleskelulupa: sähköinen hakemus	220,00 €	220,00 €	100 %	-	-
Pysyvä oleskelulupa hakija alaikäinen	150,00 €	150,00 €	100 %	-	-
Pakolaisen matkustusasiakirja ja muukalaispassi	44,00 €	41,40 €	94 %	2,60 €	6 %

1.3.3.5 Yhteisrahoitteisen toiminnan
kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus vuonna 2024 oli 68 % eli 2 prosenttiyksikköä edellisvuotta parempi. EU-rahoitteisista hankkeista osa on 100 %:sti EU-rahoituksella ja osassa on omavastuu (10–25 %).

Kustannusvastaavuus on vuodesta 2021 lähtien laskettu hyödyntämällä valtion yhteistä toimintolaskentamallia, jonka avulla myös viraston yhteiskustannukset vyörytetään ydintoiminnoille. Tästä syystä laskennallinen kustannusvastaavuus on matalampi kuin absoluuttinen suorien kustannusten ja rahoituksen erotus.

Taulukossa 17 "Muilta virastoilta saatu rahoitus" koskee mm. sisäministeriön jakamaa EUSA-rahastojen hanketukea ja "EU:lta saatu rahoitus" mm. EU-komission suoraan virastolle maksamaa tukea.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot (1 000 euroa)	2022	2023	Tavoite 2024	Toteuma 2024
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	3 372 €	9 865 €	-	8 337 €
EU:lta saatu rahoitus	1 246 €	621 €	-	827 €
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus			-	
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot			-	24 €
Tuotot yhteensä	4 618 €	10 486 €	-	9 188 €

Kokonaiskustannukset	2022	2023	Tavoite 2024	Toteuma 2024
Kustannukset: yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	27 €	6 €	-	15 €
Henkilöstökustannukset	1 684 €	2 734 €	-	2 862 €
Vuokrat	116 €	5 €	-	7 €
Palvelujen ostot	1 951 €	7 187 €	-	5 829 €
Muut erilliskustannukset	509 €	1 537 €	-	721 €
Erilliskustannukset yhteensä	4 287 €	11 469 €		9 434 €
Käyttäjämä: yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	1 789 €	3 407 €	-	3 396 €
Poistot	185 €	397 €	-	45 €
Korot	-	-	-	32 €
Muut yhteiskustannukset	356 €	667 €	-	688 €
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	2 330 €	4 471 €	30 000 €	4 160 €
Kokonaiskustannukset yhteensä	6 617 €	15 941 €	-	13 594 €

Kustannusvastaavuus	2022	2023	Tavoite 2024	Toteuma 2024
Tuotot - kustannukset	-1 999 €	-5 455 €	-	-4 406 €
Kustannusvastaavuus -%	70 %	66 %	-	68 %

Taulukko 17

1.3.3.6 Yhteisrahoitteiset hankkeet

Ulkopuolista rahoitusta on haettu aktiivisesti toiminnan kehittämiseksi etenkin Euroopan unionin sisäasioiden rahastoista eli EUSA-rahastoista: Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF), Sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF) ja Rajaturvallisuuden, viisumipolitiikan rahoitustukiväline (BMVI). Käynnissä on useita EUSA-rahoitteisia hankkeita, joiden hallinnointi ulottuu useammalle vuodelle ja joiden toiminta keskittyy turvapaikka- ja maahanmuuttotoiminnan kehittämiseen ja tehostamiseen niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin (taulukko 18).

Viraston yhteisrahoitteinen toiminta koostui vuonna 2024 taulukossa 18 kuvatuissa hankkeista. Yhteensä hankkeita oli käynnissä 22. AMIF-hankkeista kolme alkoi vuoden 2024 aikana ja viisi päättyi vuoden loppuun mennessä.

Yhteisrahoitteisen toiminnan hankkeet 2024

Rahoituslähde	Hankkeen nimi	Alku	Loppu
AMIF	AURA - Automaattisen ratkaisun ja jälkikäteen lupavalvonnan mahdollistaminen	2022	2025
AMIF	VOK-valmius	2022	2024
AMIF	ADERE - Päätöstoimenpiteen uudistaminen ulkomaalaisasioiden tietojärjestelmässä	2023	2025
AMIF	Ennakoiva maatieto (ENNACOI)	2023	2026
AMIF	AMBER (IPA) - itsepalveluautomaatti asiointiin / tunnistautumiseen	2023	2025
AMIF	Joustava turvapaikkamenettely	2023	2024
AMIF	KOTU- Koulutusta turvapaikkapuhuttelujen tulkeille ja tulkauksen käsittelyjärjestelmä	2023	2024
AMIF	Paluuyhteistyö Irakissa ja Somaliassa (SOIRE)	2023	2025
AMIF	Tehokkaat oleskelulupaprosessit	2023	2026
AMIF	Vapaaehtoisen paluun ja uudelleenkotoutumisen tuki	2023	2024
AMIF	Varausapu 2- turvapaikkakuulemisten varausjärjestelmän uudistaminen	2023	2025
AMIF	Puheesta tekstiksi	2023	2024
AMIF	Digitaaliset vastaanottopalvelut	2024	2026
AMIF	VOKnet-uudistus-sivusto vastaanottokeskusten apuna	2024	2025
AMIF	MOVE-sujuvan kuntaan muuton edistäminen	2024	2025
BMVI	"SIS Recast ja Euroopan komission evaluaatiovaatimusten toteuttaminen"	2021	2024
BMVI	VIS-asetusuudistuksen ja IO-asetuksen velvoitteiden toteuttaminen Migrissä	2023	2025
BMVI	EES3 -asetuksen ja EU -tietojärjestelmien yhteentoimivuuden velvoitteiden toteutus Migrillä	2023	2025
BMVI	ETIAS II	2023	2024
BMVI	ETIAS III	2024	2025
ISF	TILDA - Ihmiskaupan Uhrien Auttamisjärjestelmän digitaaliset työkalut ja tilastointi	2023	2024
RRF	SRI 2_Sustainable Reintegration in Iraq 2	2023	2025

Taulukko 18

1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut hyödykkeet

1.4.1.1 Lupa- ja kansalaisuusosasto

Lupa- ja kansalaisuusosasto perustettiin kesäkuun alussa osana Maahanmuuttoviraston organisaatiouudistusta. Osaston vastuulla on erilaisten oleskelulupa- ja kansalaisuushakemusten käsittely sekä viraston neuvontapalvelujen järjestäminen. Lupa- ja kansalaisuusosasto käsittelee vuosittain reilut 150 000 hakemusasiasiaa. Osaston asiavolyymilta suurimmat prosessit ovat perheen yhdistämistä, työntekoa ja opiskelua koskevat oleskelulupa-asiat sekä kansalaisuusasiat. Lisäksi osasto vastaa Suomessa vireille pantavien hakemusten vastaanottamisesta, asiakkaiden tunnistamisesta ja eri kanavissa tapahtuvasta neuvontapalvelusta.

Lupa- ja kansalaisuusosasto on henkilömäärältään viraston suurin. Vuonna 2024 osastolla työskenteli noin 500 henkilöä. Osaston prosessien kehityksestä ja johtamisesta vastaavat prosessinomistajat. Operatiivisen toiminnan henkilöstöjohtamisesta vastaavat osaston vastualuejohtajat sekä näiden alaisuudessa toimivat ryhmäpäälliköt.

Hankkeet

Lupa- ja kansalaisuusosastolle kesäkuun 2024 alusta sijoittuvia työ- ja opiskeluperusteisten

oleskelulupien prosessia on kehitetty vuosina 2021–2024 EU:n elpymis- ja palautumistukiväline (RRF) rahoituksella. Rahoituksen käyttö päättyi vuoden 2024 loppuun. Hankkeelle asetettuina tavoitteina olivat erityisasiantuntijoiden ja kasvuyrittäjien pikakaista-konseptin 14 vuorokauden käsittelyaikatavoitteen saavuttaminen sekä kaikkien työ- ja opiskeluperusteisten oleskelulupien keskimääräinen 30 vuorokauden käsittelyaikatavoite. Pikakaistan käsittelyaikatavoite saavutettiin konseptin lanseerauksen yhteydessä kesäkuussa 2022, jonka jälkeen käsittelyaikatavoitteen ylläpito on onnistunut suunnitellusti ja tavoite on toteutunut siitä lähtien. Kaikkien työ- ja opiskeluperusteisten lupien käsittelyaikatavoite saavutettiin vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä, ja keskimääräinen 30 vuorokauden käsittelyaikatavoite on alitettu siitä lähtien. RRF-kehitystyöhön on osallistunut asiantuntijoita laajasti viraston eri yksiköistä. Lupaprosessien kehitys on huomioitu kokonaisvaltaisesti teknisestä kehityksestä, prosesseihin, asiakas- ja työnantajaviestintään sekä asiakasohjaukseen. Saavutettuja tuloksia haastaa alkuvuodesta 2025 TE-palvelujen tehtävien siirto Migriin. Suunnitelluilla toimenpiteillä kumulatiivisten käsittelyaikojen ennakoitua palautuvan vuoden 2024 lopun tasolle viimeistään vuoden viimeiselle neljännekselle tultaessa.

Lupa- ja kansalaisuusosasto saa toimintaansa EU-rahoitteista operatiivista tukea ajalla

Perhesidehakemuksista noin 65 % ratkotaan alle kolmessa kuukaudessa ja noin 85 % ratkotaan alle kuudessa kuukaudessa.

Hakemuskäsittelyssä tehdään tarvittavat rekisteritarkastukset ja selvitykset, ja tarvittaessa tehdään yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa.

1.3.2023–28.2.2026. Kyseessä on Tehokkaat oleskelulupaprosessit -hanke, johon Euroopan Unionin sisäasioiden rahaston (EUSA) turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF) on myöntänyt avustusta. Operatiivinen tuki liittyy rahaston laillisen muuttoliikkeen ja kotouttamisen erityistavoitteeseen ja tarkoituksena on mahdollistaa elinvoimaisen kansallisen maahanmuuttopolitiikan edistämistä. Tuella katetaan 11 oleskelulupahakemuksia käsittelevän ylitarkastajan palkkakulut kolmeksi vuodeksi, joiden avulla voidaan varmistaa sekä ylläpitää erityisesti työ- ja koulutusperusteisten sekä perheenjäsenten oleskelulupahakemusten sujuva ja nopea käsittely. Vuonna 2024 operatiivinen tuki on kohdennettu ajalla 1.1.–31.8. perhesideperusteisten oleskelu-

lupahakemusten käsittelyyn ja 1.9. alkaen työ- ja opiskeluperusteisten hakemusten käsittelyyn.

Koko toiminnan alusta lähtien työskennelleet ylitarkastajat ovat käsitelleet ja ratkaisseet yhteensä 3501 perhesideperusteista oleskelulupahakemusta, 286 työntekijän oleskelulupahakemusta ja 126 opiskelijan oleskelulupahakemusta. Kokonaispäättömäärä toiminnassa on siten ollut 3 913 oleskelulupapäätöstä 31.8.2024 mennessä.

Perhe

Perheenjäsenten oleskelulupaprosessia koskee tulossopimuksen tulostavoite kustannustehokkaasta sekä väärinkäytöksiä ehkäisevästä oleskelulupajärjestelmästä, joka tukee kansallista turvallisuutta. Sujuvaan ja laadukkaaseen hakemuskäsittelyyn on tähdätty muun muassa sisäisillä käsittelyaikatavoitteilla sekä päätös/htv-tavoitteilla. Perhesidehakemuksista noin 65 % ratkotaan alle kolmessa kuukaudessa ja noin 85 % ratkotaan alle kuudessa kuukaudessa. Prosessin kokonaistuottavuus on pysynyt lähes samana kuin edellisenä vuotena ja ylittää tulossopimuksen maksullisten prosessien kokonaistuottavuutta koskevan yhteisen tulostavoitteen. Positiivista kehitystä päätös/htv-lukemissa on tapahtunut erityisesti muun ulkomaalaisen perheenjäsenten jatkoluissa, joissa myös hakemusmäärät ovat kasvaneet 56 % edelliseen vuoteen nähden.

Sujuvaan hakemuskäsittelyyn on tähdätty muun muassa riskiperusteisella käsittelytavalla,

hakemusten esikarsintatoiminnon kehittämislä, päätös- ja ruuhkanpurkuprojekteilla, automaatiokehityksellä, jatkolupien koriuudistuksella, päätöspohjien uudistuksella, henkilöstön osamisen kehittämislä sekä resurssien joustavalla kohdentamisella. Hakemuskäsittelyyn on vuonna 2024 saatu myös lisäresursseja, mikä on toisaalta sitonut perehdyttämiseen useiden henkilöiden resursseja.

Prosessin haasteena on lakisäateisen käsittelyajan ylittäneet hakemukset, joiden ratkaisuun on käynnistetty erilaisia ruuhkanpurkutöitä ja, joihin on kohdistettu myös osaston sisällä henkilöstöresursseja hakemuskäsittelyn tueksi. Kesäkuun alussa voimaan tullut organisaatiomuutos, 1.9.2024 voimaan tullut ulkomaalaislain muutos sekä kahden ison lainsoveltamisohjeen päivittäminen ja jalkauttaminen veivät osaltaan resurssia prosessin muulta kehittämiseltä. UMA-kilpailutuksen vuoksi myös automaatiokehitystä on tehty suppeasti.

Hakemuskäsittelyssä tehdään tarvittavat rekisteritarkastukset ja selvitykset, ja tarvittaessa tehdään yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa. Väärinkäytösepäilyjä selvitetään usein suullisissa kuulemisissa. Viraston organisaatiouudistuksen myötä prosessi vastaa myös osasta muu peruste -oleskelulupahakemuksista sekä tietyistä ihmiskaupan uhrin oleskelulupahakemuksista, mikä on edellyttänyt uuden oppimista.

Syykuussa 1.9.2024 voimaantulleen lakimuu-

toksen tarkoituksena on tehostaa maahantulo-säännösten kiertämisen estämistä. Lain sovelta-mista tiukennettiin tarkoituksena puuttua entistä määrätietoisemmin erilaiseen moitittavaan me-nettelyyn, vilpilliseen toimintaan ja väärinkäytös-tilanteisiin oleskelulupia myönnettäessä. Lisäksi henkilön tunnistamista ja henkilöllisyyden toden-tamista tarkennettiin. Lakimuutos oli vaikutuksil-taan ennakoitua laajempi, ja se on hidastanut perhesidehakemusten käsittelyä ja päätöksen-tekoa etenkin niiden hakijoiden kohdalla, joilla ei ole kansallista voimassa olevaa matkustus-asiakirjaa tai joiden oleskelulupahistoriassa on viitteitä väärinkäytöksistä. Tämä heijastuu myös tuottavuuteen ja päätösmääriin, jotka olivat las-kussa syys-lokakuussa. Maahanmuuttovirastossa on parhaillaan valmisteilla myös ohjeistus hen-kilön tunnistamisesta ja henkilöllisyyden selvittä-misestä, millä entisestään sujuvoitetaan hake-muskäsittelyä ja päätöksentekoa sekä tuetaan väärinkäytösten ehkäisyyn liittyvää työtä.

Pysyvät luvat

Pysyvien oleskelulupien lupaprosessia koskee tulossopimuksen tulostavoite kustannustehok-kaasta sekä väärinkäytöksiä ehkäisevästä oles-kelulupajärjestelmästä, joka tukee kansallista turvallisuutta. Prosessissa asetettu tavoite käsitte-lyaikojen lyhentämisestä toteutui osittain vuon-na 2024, keskimääräisen käsittelyajan lyhentyes-sä noin 100 vuorokauteen.

Lupa- ja kansalaisuusosastolla vireille tulleista pysyvää lupaa koskevista hakemuksista noin 60 % ratkaistaan alle kolmessa kuukaudessa ja noin 80 % ratkaistaan alle kuudessa kuukaudessa. Vuonna 2023 vastaavat luvut olivat 37 % ja 65 %, keskimääräisen käsittelyajan ollessa 147 vuoro-kautta. Käsittelyaikojen lyhentämisen on pyritty ennen kaikkea uudistamalla osaston sisäisiä työ-järjestelyitä ja automaation jatkokehittämisellä.

Nopeutuneista käsittelyajoista huolimatta prosessissa on edelleen ruuhkautunut jono- ja työtilanne, jonka taustalla on erityisesti enem-män selvittelyä ja arviointia vaativat hakemus-kokonaisuudet. Myös 1.6.2024 voimaan tullut organisaatiomuutos, henkilöstövajaukset sekä 1.9.2024 voimaan tullut ulkomaalaislain muutos veivät osaltaan resurssia prosessin muulta kehit-tämiseltä.

Opiskelijat ja tutkijat

Opiskelijoiden oleskelulupaprosessin tulostavoite 30 vuorokauden käsittelyaikataavoitteesta myön-teisille oleskeluluvulle on saavutettu vuonna 2024. Tavoitteeseen pyrittiin ennen kaikkea auto-maattisen ratkaisumenettelyn kehittämisellä ja riskiperusteisten hakijoiden käsittelypolkuun liitty-villä sujuvoittamistoimilla. Odotetut hyödyt rea-lisoituivat vuoden 2024 aikana. Opiskelijoiden oleskelulupiin vuonna 2024 kohdistetun jälkival-vonnan tuloksien perusteella jatketaan riskipe-rusteisen mallin kehittämistä, jotta varmistetaan

Opiskelijoiden oleskelulupa-prosessin tulostavoite 30 vuorokauden käsittelyaika-tavoitteesta myönteisille oleskeluluvulle on saavutettu vuonna 2024.

kustannustehokas sekä väärinkäytökset ehkäise-vä oleskelulupajärjestelmä myös jatkossa.

Kansalaisuus

Kansalaisuusprosessin tulostavoite käsittelyaiko-jen lyhentämisestä ei toteutunut vuonna 2024. Tavoitteeseen pyrittiin ennen kaikkea auto-maattisen ratkaisumenettelyn käyttöönotolla, koriuudistuksella ja yrittäjätaustaisten hakijoiden käsittelypolkuun liittyvillä sujuvoittamistoimilla. Näiden käyttöönotto kuitenkin viivästyi, joten

odotetut hyödyt eivät realisoituneet vielä vuoden 2024 aikana. Viivästysten taustalla vaikutti niin tietoteknisiä kuin työjohdon vajauksesta johtuvia haasteita. Myös 1.6.2024 voimaan tullut organisaatiomuutos sekä 1.10.2024 voimaan tullut kansalaisuuslain muutos veivät osaltaan resursseja prosessin muulta kehittämiseltä.

Työntekijöiden oleskeluluvat ja kausityö

Työntekijän oleskelulupien osalta tärkein tavoite on hallitusohjelman mukainen korkeintaan 30 vrk keskimääräinen käsittelyaika. Sen saavuttamista on seurattu ensisijaisesti myönteisten päätösten kokonaiskäsittelyaikatoteuman kautta.

Työntekijän oleskelulupien ruuhkanpurkamisen voimakkaalla henkilöstöresursoinnilla loppuvuodesta 2023 ja vielä alkuvuodesta 2024 on auttanut saavuttamaan ja pitämään yllä hyvän ja tavoitteen mukaisen käsittelyaikatason. Vaikutusta on ollut myös uusien käsittelijöiden rekrytoimisella sekä tiiviillä yhteistyöllä niin TE-toimistojen kuin UM:n kanssa. Asiakas- ja työnantajaneuvontaa sekä -ohjeistusta on parannettu, millä on myös ollut osaltaan hakemusten käsittelyä sujuvoittava vaikutus.

Merkittävää ja poikkeuksellista kuluneena vuonna on ollut luonnonmarjanpoimijoiden maahantulo ja hakemuskäsittely oleskelulupa-asiakkaina Schengen-viisumien sijaan. Hakijoita oli noin 1300, ja heistä noin 900 sai myönteisen päätöksen oleskelulupahakemukseensa.

Intensiivinen kokonaisuus hoidettiin Migri-johdoisesti laajana ja tiiviinä viranomaisyhteistyönä. Projektissa kaikilla viranomaisilla oli jatkuva, jaettu ja yhteinen tilannekuva. Myönteiset päätökset pystyttiin tekemään muutamassa viikossa hakijoiden tunnistautumisesta ja haastattelusta, kielteisetkin lakisääteisen 2 kk käsittelyajan puitteissa.

Organisaatiomuutoksen jälkeen TTOL-kausityöprosessissa pystytään entistä paremmin käsittelemään luonnonmarjanpoimijoiden kaltaisia ala- ja työnantajakokonaisuuksia työntekijän ja kausityölupien palattua muutaman vuoden tauon jälkeen yhdeksi prosessiksi (omat tulosalueensa 1.1.2021 alkaen, 1.6.2024 yhdeksi prosessiksi).

Erityisasiantuntijat ja muu työnteke

Työ- ja yrittäjäperusteisten hakemusten tulostavoite 30 vuorokauden käsittelyaikatavoitteesta myönteisille oleskeluluville on saavutettu vuonna 2024. Tavoitteeseen pyrittiin ennen kaikkea avustavan automaation päivittämisen sekä koriohjautuvuuden kehittämisellä. Hyödyt realisoituivat vuoden 2024 aikana. Erityisasiantuntijoiden 7 vuorokauden käsittelyaikatavoite saavutettiin vuoden 2024 loka- ja marraskuussa, mutta joulukuun osalta keskimääräinen käsittelyaika nousi yli tavoitetason. Tavoitteeseen pyrittiin keskittämällä käsittelyä koriuudistuksen avulla ja tehostamalla työnohjausta H2/2024. Pikakaistan tulossopimuksen mukainen 14 vuorokauden kä-

sittelyaikatavoite on saavutettu vuonna 2024 ja tavoitetilaa on kyetty ylläpitämään tasaisesti.

Vapaa liikkuvuus

Vapaan liikkuvuuden tavoite käsittelyaikojen lyhentämisestä ja automaattisen ratkaisun käyttöönotosta toteutui osittain vuonna 2024. Vuonna 2023 aloitettu ruuhkanpurku vietiin loppuun alkuvuonna 2024. Vapaan liikkuvuuden vireille tulleista asioista n. 70 % ratkaistaan 5 vuorokaudessa. Automaattinen ratkaisu otettiin käyttöön marraskuussa. Lainsäädännöllisistä syistä johtuen automaattista ratkaisua ei ole pystytty hyödyntämään suunnitellussa laajuudessa määrällisesti, mutta se tukee kuitenkin käsittelyaikojen lyhentämistavoitetta. Tavoitteeseen on pyritty myös työjärjestelyin ja perehdytyksellä. Kesäkuussa 1.6.2024 voimaan tulleen organisaatiomuutoksen ja henkilöstöressurin vakiinnuttua käsittelyajoissa on näkyvissä lyhenemistä ja tuottavuus on noussut selvästi.

Asiakaskohtaaminen

Neuvontapalvelut ja neuvontapalveluiden henkilöstö siirtyi 1.6.2024 lupa- ja kansalaisuusosaston asiakaskohtaamisen-prosessiin osana asiakaspalvelun kokonaisuudistusta. Ennen uudistusta neuvontapalvelut olivat osa asiakkuus ja viestintä -yksikköä. Asiakaspalvelun kokonaisuudistuksen tavoitteena oli sujuvan asiointipolun varmistaminen, toiminnan kehittäminen asiakas-

lähtöisemmäksi ja tehokkaaksi sekä asiakaskokemuksen parantaminen. Neuvontapalveluiden ja palvelupisteiden yhdistämisellä tavoiteltiin palveluiden parempaa saatavuutta ja resurssien kohdentamista kaikissa kanavissa, päätöksentekoprosessien ja asiakaspalvelun parempaa tiedonkulkua, asiakkaan kokonaisprosessin kokonaisvaltaisempaa haltuunottoa hakemuksesta päätökseen sekä laadukasta ja yhdenmukaista palvelua kanavasta riippumatta. Lisäksi tavoiteltiin mahdollisuutta monipuolisempiin työkuviin sekä osana koko Lupauksen organisaatiouudistusta yhdenmukaisempaa johtamista asiointikanavasta riippumatta. Muutoksen kanssa on päästy täyspainoisesti etenemään vasta syksyllä 2024, joten on aikaista tehdä laajempaa arviota muutoksen vaikutuksista. Toistaiseksi positiivisia tuloksia ovat olleet palveluiden erinomainen saatavuus syksyllä, tiedonkulun asteittainen parantuminen sekä kasvava ymmärrys asiakkaan kokonaisprosessista. Asiakaspalvelun kokonaisuudistuksen tuloksia on hyödyllistä tarkastella osana muita Lupauksen muutoksia ja prosessiorganisaation käyttöönottoa.

Vuoden 2024 aikana on kehitetty myös ilman asiointikäyntiä vireytyvien hakemusten prosessia. Yhä useampi asiakas on voinut vuonna 2024 välttää palvelupistekäynnin hakiessaan jatkolupaa, kansalaisuutta ilman perheenjäseniä ja oleskelulupa- tai oleskelukortin uusimista. Vuonna 2023 18 100 asiakasta ja 30 % soveltuis-

ta hakemuksista vältti asiointikäynnin. Vuonna 2024 asiointikäynnin vältti 30 539 asiakasta, joka on 42 % soveltuvista hakemuksista. Asiointikäynnin väliin jättäminen mahdollistaa asiakkaalle kokonaan sähköisen hakemisen ilman tunnistautumiskäyntiä Migrin palvelupisteessä ja Migrille kustannustehokkaan tavan hoitaa hakemuksen vireillepano. Asiointikäynnin edellyttää asiakkaalta muun muassa vahvaa tunnistautumista.

Oleskelu- ja oleskelulupakorttien uusinnossa otettiin käyttöön automaattinen ratkaisu 25.4.2024 alkaen. Kortti voidaan uusida automaation avulla, jos asiakkaalla on pysyvä oleskelulupa, pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai unionin kansalaisen perheenjäsenen pysyvä oleskelukortti. Edellytysten täyttyessä järjestelmä tekee automaattisesti päätöksen hakemukseen, mikä on nopeuttanut ja sujuvoittanut korttien uusimista sekä mahdollistanut yhä useamman kortin uusimisen heti vireillepanon yhteydessä. Lisäksi kortin uusimisiin on luotu UMA-järjestelmään erillinen "Vireillepanon muistilista", jonka avulla pyritään vahvistamaan vireillepanon laatua, vähentämään virkailijan muistikuormaa ja niiden myötä edistämään automaation luotettavaa toimintaa.

Automaattiseen ratkaisuun viedyissä prosesseissa on käytössä systemaattinen jälkikäteinen laadunvalvonta. Kortin uusimisissa otetaan ratkaistuista asioista kahden kuukauden välein 2 %:n otanta, jossa manuaalisesti tarkastellaan au-

tomaation toimivuutta sekä sitä, onko automaatio tuottanut oikeanlaisen päätöksen. Käyttöön-oton jälkeen korttien uusimisen automaatioon on tehty pieniä parannuksia laadunvalvonnasta esiin nousseiden tai käyttäjäpalautteina saatujen tietojen pohjalta.

1.4.1.2 Kansainvälisen suojelun osasto

Osana Maahanmuuttoviraston organisaatiomuutosta kesäkuun 2024 alussa perustettiin uusi kansainvälisen suojelun osasto. Osasto vastaa erilaisten suojeluperusteisten lupien tutkimisesta ja myöntämisestä. Asiakasmäärällä katsottuna selkeästi suurin prosessi on tilapäisen suojelun prosessi. Työmäärältään suurin prosessi on turvapaikkatutkiminnan prosessi, missä työskentelee selvästi suurin osa osaston henkilöstöstä. Turvapaikka- ja tilapäisten suojelun hakemusten lisäksi osasto vastaa kiintiöpakolaisten prosessista sekä edellä mainittujen jatko- ja pysyvistä luvista. Lisäksi osastolle on keskitetty viraston matkustusasiakirjoihin, oleskelulupakortteihin ja päätösten tiedoksiantoihin liittyviä tehtäviä.

Osastolla työskentelee n. 300 henkilöä. Osaston prosesseja kehitetään ja johdetaan prosessiomistajien toimesta. Operatiivisen toiminnan henkilöstöjohtamisesta vastaavat osaston ryhmäpäälliköt vastualuejohtajan ohjauksessa.

Haasteena ovat olleet turvapaikkahakemusten pitkät käsittelyajat. Hallitusohjelman ja tulossopimuksen tavoitteena on lyhentää kä-

Turvapaikkakuulemisten varaamista uudistanut Varausapu2-hanke tuli päätökseen syksyllä ja toi parannuksia puhutteluvarausten sujuvaan tekemiseen sähköisessä järjestelmässä.

sittelyaikoja huomattavasti aiemmasta. Turvapaikkaprosessia on priorisoitu paitsi resurssien kohdennuksessa myös kehittämistoimiin panostamisessa ja kehittämisen resurssoinnissa sekä kesäkuussa toteutuneella organisaatiomuutoksella ja siirtymisellä prosessijohtamisen malliin.

Turvapaikkatutkinta

Turvapaikkatutkinta ei vuoden 2024 aikana päässyt sille asetettuihin käsittelyaikoja koskeviin tulostavoitteisiin rajamenettelyä lukuun ottamatta. Rajamenettelyä koskeva lainsäädäntö tuli voimaan 1.9.2024, ja rajamenettelyyn ohjautuneet hakemukset käsiteltiin niille määritellyssä neljän viikon käsittelyajassa.

Tulostavoitteisiin pääsemistä hankaloitti pitkällä aikavälillä kerääntynyt lakisääteisen käsit-

telyajan ylittäneiden hakemusten ruuhka. Vuonna 2024 suurin osa vireillä olevista hakemuksista oli ollut vireillä yli kuusi kuukautta. Esimerkiksi venäläisten liikekannallepanoon vedonneiden turvapaikanhakijoiden hakemukset olivat päässeet ruuhkautumaan pitkään jatkuneen epäselvän lähtömaatilanteen ja puuttuvan maatiedon vuoksi. Edellä mainittua päätöksentekoa ohjaava ohjeistus saatiin valmiiksi huhtikuussa 2024 ja päätöksentekoa priorisoitiin koko syksyn ajan onnistuneesti. Ruuhkanpurkua jatketaan 2025.

Kesäkuussa 1.6.2024 toteutettu organisaatiomuutos hidasti prosessin perus- ja kehitystyötä syksyn aikana täyttämättömien avaintehtävien, epäselvien roolien sekä puuttuvien rakenteiden ja työkalujen vuoksi. Kehitystyötä vaikeutti myös kesällä 2024 alkanut EU:n maahanmuuttolainsäädännön valmistelutyö. Turvapaikkatutkinnan asiantuntijat olivat syksyn ajan keskeisessä roolissa viraston yhteisessä valmistelutyössä. Valmistelun tuloksena syntyi loppuvuodesta maahanmuuttopaktin kansallinen toimeenpanosuunnitelma.

Vuoden 2024 aikana tehtiin useita kehittämistoimia turvapaikkatutkinnan sujuvoittamiseksi. Kevään aikana puhuttelujen osalta pilotoitiin mahdollisuutta selkeämissä puhutteluissa tiivistää puhutteluja puoleen päivään ja etäpuhutteluiden pitämistä edistettiin mm. laatimalla oikeusaputoimistojen kanssa sopimukset avustajien osallistumisesta etäpuhutteluihin. Päätös-

pohjia muokattiin selkeämmiksi kevään lopussa. Kaikkien turvapaikkahakemusten seulonta otettiin käyttöön 1.7.2024 selkeiden päätösten ja väärinkäyttöviitteisten hakemusten tehokkaamaksi tunnistamiseksi. Elokuussa rajamenettelyyn ohjautuville hakemuksille luotiin oma kaista, sekä siihen liittyvä ohjeistus ja koulutukset. Päätösten uudistamistyö aloitettiin syksyllä.

Kehitystyötä edistettiin myös AMIF-rahoitteisilla hankkeilla. Turvapaikkakuulemisten varaamista uudistanut Varausapu2-hanke tuli päätökseen syksyllä ja toi parannuksia puhutteluvarausten sujuvaan tekemiseen sähköisessä järjestelmässä. Puheesta tekstiksi -esiselvityshanke päättyi myös syksyllä 2024. Hankkeessa selvitettiin mahdollisuutta pilotoida puhuttelun automaattista litterointia, joka mm. nopeuttaisi turvapaikkapuhutteluja. Hankkeen pohjalta päätettiin hakea jatkohanketta, jolla pilotti voitaisiin toteuttaa. Lisäksi ADERE-hankkeen tavoitteena oli sujuvoittaa päätöstyötä päätöstoimenpidettä sähköisessä järjestelmässä uudistamalla. Uudistukset saadaan käyttöön keväällä 2025.

Dublin

Dublin-prosessin tulostavoitteet käsittelyajoissa eivät toteutuneet vuonna 2024. Tulostavoitteisiin pyrittiin ensimmäisellä vuosipuoliskolla aloittaneen henkilöstöresurssin turvin purkamalla edellisen vuoden aikana kertynyttä hakemuskonoa molemmista päistä sekä aloittamalla

prosessin kehittäminen. Uusien virkahenkilöiden kouluttamisen takia resurssi oli tehokkaasti käytettävissä vasta loppuvuodesta. Siitä huolimatta hakemusjonoa on vuoden aikana lyhennetty merkittävästi ja kuukausittaiset käsittelyajat ovat laskeneet vuoden loppua kohti. Prosessin kehittämisessä on aloitettu rakentamaan prosessin vaiheisiin kuluvan käsittelyajan seuranta. Kesäkuussa 1.6.2024 voimaan tullut organisaatiouudistus sekä vuoden loppupuoliskolla alkanut EU:n lainsäädännön toimeenpano ovat osaltaan vienneet resurssia prosessin kehittämiseltä.

Kansainvälisen suojelun jatko- ja pysyvät luvat

Vuoden 2024 alussa prosessiin arvioitiin tulevan käsiteltäväksi aikana arviolta 9000 hakemusta, jotka koskevat kansainvälisen suojelun jatkolupia ja näiden perheenjäsenten jatkolupia, pysyviä oleskelulupia ja oleskelulupakorttien uusimista koskevia hakemuksia sekä mahdollisesti muita asioita. Keskeinen tulostavoite oli saavuttaa tuo päätöslukema ja että esikarsintaa odottavissa hakemuksissa ei ole yli kaksi kuukautta vanhoja hakemuksia.

Vuoden aikana tapahtui muutoksia, jotka vaikuttivat suoraan prosessiin siirrettäviin hakemuseräisiin. Vuoden 2024 huhtikuussa oleskelulupakorttien uusimisiin liittyvää menettelyä muutettiin ja oleskelulupakortit uusittiin pääsääntöisesti suoraan palvelupisteillä, mikä johti näiden hakemusten jyrkkään laskuun. Lisäksi

pysyvien oleskelulupahakemusten määrät laskivat selkeästi edellisvuodesta. Nämä syyt johtivat siihen, että alkuperäinen hakemusmääräarvio osoittautui selkeästi liian suureksi, vaikka tavoitteessa edettiin pääosin hyvin. Vuonna 2024 prosessiin tuli lopulta hieman yli 6700 hakemusta.

Prosessissa on pystytty hoitamaan ja ratkaisemaan hyvin saapuneet hakemukset ja hakemusjono pysyi maltillisena. Vuoden 2024 joulukuussa syyrialaisien kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten päätöksenteko jouduttiin keskeyttämään Syyriassa tapahtuneiden nopeiden turvallisuus- ja hallintatilanteen muutosten vuoksi, mikä johti hakemusjonon kasvamiseen.

Vuoden 2024 päätösmäärät ovat laskeneet hakemusmäärien laskun kanssa, mikä viittaa siihen, että resurssien käyttö mukautuu jossain määrin kysyntään. Vuonna 2024 prosessissa tehtiin hieman yli 6700 päätöstä. Hakemusten mediaani käsittelyaika oli vuonna 2024 hieman alle 2 kuukautta, joka oli myös prosessin tavoitetaso. Tavoitteen saavuttamista tuki ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö, joka oli onnistumisten merkittävin taustatekijä. Myös henkilöstön pysyvyys loi vakautta toimintaan ja auttoi johdonmukaisten tulosten saavuttamisessa.

Marraskuussa aloitettiin myös sähköisen jatkohakemuksen kehitys Enter Finland -palvelussa kansainvälistä suojelua saaneille henkilöille nopeamman hakemuskäsittelyn mahdollistamiseksi. Kehitystyötä jatketaan vuoden 2025 puolella.

Tilapäinen suojelu

Tilapäisen suojelun tavoitteet ovat tulossopimuksen toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan tavoitteissa. Tilapäisen suojelun käsittelyaikatavoite on enintään kymmenen vuorokautta myönteisissä päätöksissä. Kuukausien välillä on vuoden aikana ollut merkittäviä eroja hakijamäärässä ja käsittelyajan kehityksessä. Resurssia on kohdennettu päätöksentekoon ottaen huomioon osaston priorisointi. Vuonna 2024 on ratkaistu sellaisten asiakkaiden hakemuksia, joihin ei ole voitu tehdä myönteistä päätöstä ja jotka ovat olleet pitkään vireillä. Hakemukset ovat vaatineet tarkempaa selvittämistä. Tämä on pidentänyt hakemusten keskimääräistä käsittelyaika. Kevät- ja kesäkuukausina hakijamäärä kasvoi, kun Suomeen tuli tilapäisen suojelun luvalla Ukrainasta kausityöntekijöitä. Tämä pidensi käsittelyaika, mutta resursseja kohdentamalla päätöksentekoon käsittelyaika on saatu laskemaan. Marraskuussa 2024 päästiin jo tavoitteeseen keskimääräisenkin käsittelyajan osalta.

Vaikka päätöksenteossa ei ole täysin saavutettu tavoitetta, loppuvuotta 2024 kohden on päästy lähemmäksi kymmenen vuorokauden myönteisten päätösten keskimääräistä käsittelyaikatavoitetta, kun pitkään vireillä olleita hakemuksia on ratkaistu ja työn ohjeistusta tarkennettu. Samaan aikaan on seurattu myönteisten päätösten mediaania, joka kuvaa paremmin käsittelyajan tosiasiallista tilannetta. Mediaani

Maahanmuuttovirasto
päättää muukalaispassien ja
pakolaisen matkustusasiakirjojen
myöntämisestä Suomessa oleville
ulkomaalaisille sekä niiden
peruuttamisesta.

on vuoden 2024 aikana ollut kahdesta kuuteen vuorokautta.

Tilapäisen suojelun prosessi luotiin tilanteessa, jossa oli tärkeää saada myönteiset päätökset tehtyä nopeasti Ukrainasta sotaa pakeneville henkilöille. Tilapäisen suojelun prosessissa on keskitytty myönteisten päätösten nopeaan ratkaisemiseen ja tavoite on määritelty myönteisille päätöksille. Kielteisiä päätöksiä on tehty yhteensä alle 200 hakemukseen vuosina 2022–2024, lähinnä kolmansien maiden kansalaisille. Ukrainan kansalaisille on tehty yksittäisiä tilapäisen suojelun kielteisiä päätöksiä. Lainsäädäntömuutosten vuoksi kolmansien maiden kansalaisille ei enää myönnetä tilapäistä suojelua muutoin kuin Ukrainan kansalaisen puolisona, jos henkilöllä on ollut pysyvä oleskelulupa tai hän on saanut kansainvälistä suojelua Ukrainassa. Kolmansien maiden kansalaisten hakemukset ovat vähentyneet merkittävästi ja yksittäiset hakemukset ratkaistaan hyvin pian niiden vireyttämisestä jälkeen. Tilapäisen suojelun prosessi on tehnyt tiivistä yhteistyötä sidosryhmien kanssa, erityisesti turvallisuusviranomaisien kanssa yhteistyö on säännöllistä.

Kiintiöpakolaiset

Kiintiöprosessin työtä määrittää ja ohjaa sisäministeriön vuosittain laatima pakolaiskiintiön kohdentamispäätös. Kiintiövalinnat, kuntaan sijoitukset ja matkajärjestelyt toteutettiin määrä-

ajassa ja vuoden 2024 kohdentamispäätöksen mukaisesti. Vuonna 2024 Suomen pakolaiskiintiö oli 500 (syyrialaiset pakolaiset Turkissa, kongoalaiset pakolaiset Ruandassa, afganistanilaiset pakolaiset Iranissa, venezuelalaiset pakolaiset Perussa, Libyasta Ruandaan evakuointimekanismin puitteissa evakuoidut pakolaiset, sekä hätätapaukset). Valintamatkat tehtiin Turkkiin ja Ruandaan. Iranin ja Perun valintaotot tehtiin etähaastatteluilla. Hätätapaukset valittiin UNHCR:n esittämien asiakirjojen perusteella ilman haastatteluja asian kiireellisyyden vuoksi.

Kiintiöpakolaisten uudelleensijoittamismenettelyyn ja kuntaan sijoittamiseen liittyvää toimintaa rahoitettiin AMIF:in uudelleensijoittamisen erillismäärärahoilla. Erillismäärärahalla on mm. kehitetty kiintiöpakolaisten kuntaan sijoittamisen työkaluja ja järjestetty yhteistyökumppaneille koulutuksia ja perehdytyksiä. Lisäksi erillismäärärahalla on toteutettu kaikki vuodelle 2024 suunnitellut valittujen kiintiöpakolaisten yhteiskuntaorientaatiokoulutukset (PDO-koulutukset) suunnitellusti mukaisesti. Kiintiöprosessissa tehtiin myös tiivistä yhteistyötä UNHCR:n ja EUAA:n kanssa.

Matkustusasiakirjat

Maahanmuuttovirasto päättää muukalaispassien ja pakolaisen matkustusasiakirjojen myöntämisestä Suomessa oleville ulkomaalaisille sekä niiden peruuttamisesta. Suurin osa (n. 83 %) vi-

raston matkustusasiakirjahakemuksista käsittelyä kansainvälisen suojelun osastolla ja loput lupa- ja kansalaisuusosastolla. Asiakirjojen peruuttamista koskevista päätöksistä puolestaan valtaosa tehdään lupa- ja kansalaisuusosastolla, useimmiten Suomen kansalaisuuden myöntämisen yhteydessä.

Matkustusasiakirjat-prosessille asetettu tulostavoite toteutui hakemusten käsittelyajan ollessa vuoden lopussa lähes tarkalleen tavoitteeksi asetettu kaksi kuukautta. Kaikkiaan vuoden aikana jätettiin yhteensä 5849 muukalaispassi- ja 7007 pakolaisen matkustusasiakirjahakemusta (2023: 6232 / 8548). Päätöksiä tehtiin muukalaispassihakemuksiin 5967 kpl, joista 86,8 % oli myönteisiä (2023: 7 077, 89,3 %). Pakolaisen matkustusasiakirjahakemuksiin päätöksiä tehtiin 7 195 kpl, joista myönteisiä oli 98,0 % (2023: 10244, 97,3 %).

Asiakirjojen peruuttamispäätöksiä tehtiin muukalaispasseihin 2 533 kpl ja pakolaisen matkustusasiakirjoihin 4424 kpl.

Tiedoksiannot, asiakirjaliikenne ja oleskelulupakortin uusiminen

Organisaatiouudistuksen myötä aikaisemmin lupa- ja kansalaisuusyksikössä ollut lähettämö siirrettiin kansainvälisen suojelun osastolle. Tavoitteena oli yhtenäistää tukityön toimintatapoja, karsia päällekkäisiä tehtäviä ja sujuvoittaa tehtävien hoitamista. Tukitöitä tehtiin yli osasto- ja prosessirajojen, mikä tarjosi parempia mahdollisuuksia toimintatapojen suunnitteluun ja resurssien käyttöön, mutta toisaalta vaati entistä tiiviimpää tietojen vaihtoa prosessien välillä. Vuonna 2024 toimintatapojen yhtenäistäminen keskittyi käytännön työtehtävissä esiin nousseisiin haasteisiin ja kokonaisvaltaisempi uudistus ajoittuu vuodelle 2025.

Kesällä pilotoitiin onnistuneesti oleskelulupien peruuttamispäätösten yleistiedoksianto. Tuoloin annettiin tiedoksi vuonna 2020 tehdyt peruuttamispäätökset, joita ei oltu pystytty muutoin antamaan asiakkaille tiedoksi. Yleistiedoksianto on tarkoitus käyttää jatkossakin ja mahdollisesti laajentaa muihinkin prosesseihin. Turvapaikapäätösten tiedoksiantoprosessin läpikäynnin myötä parannettiin ohjeistuksia, annettiin kattavia tiedoksiantoja tekeville koulutusta sekä

koottiin perehdytysmateriaali yhteen paikkaan kaikkien saataville. Edellä mainituilla toimilla luotiin perustaa myös paikkakuntariippumattomalle perehdyttämiselle.

D-viisumin saaneiden asiakkaiden oleskelulupakorttien noutoon liittyviä haasteita ja yhteydenottotarpeita pyrittiin vähentämään muun muassa tietoteknisin keinoin. Päätöksenteon jälkeen asiakkaalle lähetettävä automaattinen viesti ohjeisti toimintatavoista, jos asiakas ei ehtisi tulla Suomeen noutamaan korttia suoratoimituksen noutopisteestä. Keväällä tilapäistä suojelua saaneiden oleskelulupakorttien lähettäminen sitoi merkittävästi resursseja ja loppuvuoden aikana edistettiin aktiivisesti toimenpiteitä ja UMA-kehitystä, jotta kortit voitaisiin vuonna 2025 toimittaa suoratoimituksena suoraan valmistajalta asiakkaille.

Työnteko-oikeutta koskeva lakimuutos astui voimaan 1.9.2024. Se selkeytti ja yksinkertaisti työnteke-oikeuden määrittämistä, mikä helpotti merkittävästi turvapaikanhakijoiden työnteke-oikeuden tulkintaa ja heijastui positiivisesti tukityön ruuhkautuneen virkasähköpostin käsittelyyn.

Työnteko-oikeutta koskeva lakimuutos astui voimaan 1.9.2024. Se selkeytti ja yksinkertaisti työnteke-oikeuden määrittämistä, mikä helpotti merkittävästi turvapaikanhakijoiden työnteke-oikeuden tulkintaa ja heijastui positiivisesti tukityön ruuhkautuneen virkasähköpostin käsittelyyn.

1.4.1.3 Vastaanottopalveluiden osasto

Vastaanottojärjestelmän asiakasmäärä kääntyi vuoden 2024 aikana selvään laskuun. Tammi-kuussa 2025 vastaanottojärjestelmässä oli rekisteröityneenä yhteensä noin 21 600 asiakasta. Heistä noin 16 000 (74 prosenttia) oli tilapäistä suojelua saavia ukrainalaisia. Asiakasmäärissä oli laskua edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan nähden yli 14 000 henkilön verran. Laskua selittävät ensisijaisesti uusien maahanmuuttajien määrän väheneminen sekä tilapäistä suojelua saavien ukrainalaisten tehostunut kuntaan siirtyminen.

Vastaanottoyksiköiden kokonaismäärä oli tammikuussa 2025 yhteensä 68. Yksiköistä 52 oli aikuisille ja perheille suunnattuja vastaanottokeskuksia ja 18 alaikäisyksiköitä. Lisäksi toiminnassa oli kaksi säilöönottoyksikköä.

Vastaanottokapasiteetin määrän sopeuttaminen

Toiminnallisesti vuotta 2024 leimasi vahvasti siirtyminen kokonaan kilpailutettuun toimintaympäristöön vastaanottokapasiteetin hankinnassa. Vastaanottokeskuskapasiteettia kilpailutettiin vuoden aikana laajasti. Muutoksessa lakkautettiin 32 vastaanottokeskusta tai niiden toimipistettä. Operaattori vaihtui 24 yksikössä, ja 8 uutta vastaanottokeskusta hankittiin täydentämään vuoden 2023 aikana kilpailuttamalla hankittua palveluntuotantoa. Vastaanottokeskusten ope-

raattorien vaihtuminen ja keskusten lakkautumiset koskettivat yhteensä noin 9 800 asiakasta.

Vastaanottojärjestelmän majoituskapasiteetin tarve laski vuoden aikana tilapäisen suojelun saajien siirtyessä kuntalaisiksi. Paikkatarpeen vähetessä majoituspaikkojen määrää laskettiin vastaavasti – 28 600 paikasta 14 500 paikkaan. Vähennykset toteutettiin mm. yksiköiden lisäpaikkoja ja lisäkeskuksia lakkauttamalla. Vastaanottokeskusten majoituskapasiteetin käyttöaste oli toimintavuoden aikana keskimäärin 87 %. Kauttakulku- eli transit-vastaanottokeskuksissa ylläpidettiin valmiussyistä alhaisempaa käyttöastetta.

Vastaanottojärjestelmän muutosprosessissa pyrittiin asiakaslähtöisyyteen muun muassa mahdollistamalla asiakkaiden jääminen alueelle esimerkiksi kuntaan siirtymisen odottamisen ajaksi.

Ukrainalaisten kuntiin siirtyminen

Ukrainalaisten kuntiin siirtyminen jatkui vuoden 2024 aikana aktiivisena. Ukrainalaisilla tilapäisen suojelun hakijoilla on mahdollisuus hakea kotikuntaoikeutta ja siirtyä kuntaan asumaan sen jälkeen, kun he ovat oleskelleet Suomessa yhtäjaksoisesti 12 kuukautta. Kuntaan siirtyneiden ukrainalaisten osuus oli vuoden 2024 lopussa jo 80 prosenttia, kun vuotta aiemmin osuus oli noin 50 prosenttia. Kaikkiaan kuntaan on tähän mennessä muuttanut lähes 30 000 ukrainalaista henkilöä.

Kuntaan siirtymisen tukitoimia ja sidosryhmäyhteistyötä kehitettiin vuoden aikana muun muassa osana Maahanmuuttoviraston AMIF-rahoitteista MOVE-hanketta. Hankkeen yhtenä keskeisenä tavoitteena on parantaa ukrainalaisille suunnatun neuvonnan ja ohjauksen saavutettavuutta sekä kehittää ohjauksen ja neuvonnan monikielisyyttä ja -kanavaisuutta yhteistyössä kuntien, hyvinvointialueiden, järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa.

Vapaaehtoinen paluu

Avustetun vapaaehtoisen paluun järjestelmän kautta palanneiden määrä jatkoi vuonna 2024 voimakasta kasvua. Toimintaa kehitettiin aktiivisesti mm. useissa eri ulkoisen rahoituksen hankkeissa (Operatiivisen tuen -hanke, Soire-hanke).

Vuonna 2023 avustetun vapaaehtoisen paluun järjestelmän kautta palasi yhteensä 181 henkilöä ja vuonna 2024 jo 313 henkilöä. Kasvua vuosien 2022 ja 2023 välillä oli 39 prosenttia ja vuosien 2023 ja 2024 välillä 73 prosenttia. Kasvua selittävät mm. muutokset vapaaehtoisen paluun avustuksissa, venäläisten turvapaikanhakijoiden lupakäsittelyn ja paluiden uudelleen käynnistyminen sekä vastaanottokeskuksille suunnattu tehostettu koulutus ja tulosohjaus paluuasioissa.

Myös annetun paluuneuvonnan määrä kasvoi vuoden 2024 aikana voimakkaasti. Kasvua oli yli 700 prosenttia edellisvuoteen nähden.

Valtion vastaanottokeskukset ja säilöönottoyksiköt

Valtion vastaanottokeskusten (Helsinki, Joutseno, Oulu) ja säilöönottoyksiköiden (Helsinki, Joutseno) toiminta jatkui vuoden 2024 aikana vakaana. Syyskuun 1. päivästä-alkaen Joutse-
non vastaanottokeskus aloitti toimintansa myös aikuisille ja perheille suunnattuna rajamenetelykeskuksena. Rajamenettelyn käyttöönotto Joutsenossa edellytti muun muassa uusien kulunvalvonta- ja aitarakenteiden hankintaa, uusien asiakasohjeistusten laatimista sekä henkilöstön kouluttamista rajamenettelyn mukaisiin toimintamalleihin. Rajamenettelyyn ohjattavat ilman huoltajaa maahan saapuvat alaikäiset on suunniteltu majoitettavaksi 1.9.2024 alkaen Oulun vastaanottokeskuksen alaikäisyksikköön. Rajamenettelyyn ei ohjautunut vuoden aikana yhtäkään alaikäistä henkilöä.

Valtion säilöönottoyksiköiden käyttöaste oli toimintavuoden aikana noususuhdanteinen päätyen loppuvuonna 85 prosenttiin. Käyttöaste määräytyy säilöönnotosta päättävien (muiden) viranomaisien (kuin Migrin) – poliisin, Rajavartiolaitoksen ja käräjäoikeuksien – toimesta, eivätkä siihen vaikuta Maahanmuuttoviraston tai vastaanottokeskusten/säilöönottoyksiköiden omat toimet. Käyttöaste voi eri aikoina vaihdella huomattavasti riippuen maahantulon tilanteesta sekä tehtyjen säilöönottopäätösten määrästä.

Helsingin vastaanottokeskuksen säilöönoton

ja vastaanoton toimintojen tulevia toimitilaratkaisuja edistettiin vuoden aikana Senaatti-kiinteistöjen johtamissa tilahankkeissa. Säilöönottoyksikön nykyiset tilat tullaan vuoden 2028 loppuun mennessä korvaamaan uudisrakennuksella. Uudisrakennushankkeessa edettiin vuoden aikana tontinvalintavaiheeseen. Kohteen sijainniksi täsmentyi Vantaan Itä-Hakkila.

Vastaanottokeskusten ohjaus ja valvonta

Vastaanottokeskustoiminnan, säilöönottoyksiköiden ja ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän ohjausta ja valvontaa tehtiin vuoden aikana aktiivisesti ja tavoitteellisesti. Kaikki vastaanottokeskuksista, säilöönottoyksiköistä ja ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmästä tehdyt hallintokantelut käsiteltiin asianmukaisesti yhdessä Maahanmuuttoviraston oikeuspalvelujen kanssa. Maahanmuuttovirastoon kanneltiin toimintavuoden aikana 52 kertaa. Kilpailu- ja kuluttajavirastossa on käsitellyssä VOK-suorahankintoihin liittyvä selvitys. Suunnitelmallisia ohjaus- ja valvontakäyntejä tehtiin suunnitelman mukainen määrä ja reaktiivisia käyntejä aina kun niille oli tarvetta. Aikuisten ja perheiden vastaanottokeskuksiin tehtiin 30 suunnitelmallista ohjaus- ja valvontakäyntiä sekä yksi reaktiivinen ohjaus- ja valvontakäynti. Ilman huoltajaa olevien lasten vastaanottokeskuksiin tehtiin 11 suunnitelmallista ohjaus- ja valvontakäyntiä sekä kolme reaktiivista ohjaus- ja valvontakäyntiä. Säilöönottoyksi-

siköihin tehtiin yksi suunnitelmallinen ohjaus- ja valvontakäynti.

Myös vastaanottokeskusten ohjauksen ja neuvonnan kanavan, VOKnetin, uudistaminen lähti onnistuneesti käyntiin, kun AMIF-rahoitteinen VOKnet-kehittämishanke aloitti toimintansa lokakuussa 2024. Samoihin aikoihin toimintansa aloitti myös Digitaaliset vastaanottopalvelut -hanke (AMIF), jonka tehtävänä on viedä eteenpäin monialaista vastaanottopalveluiden tietojärjestelmäkehitystä toiminnan ja palveluiden sujuvoittamiseksi.

Rajamenettelyn käyttöönotto Joutsenossa edellytti muun muassa uusien kulunvalvonta- ja aitarakenteiden hankintaa.

1.4.1.4 Valvontaosasto

Maahanmuuttovirastoon perustettiin viraston organisaatiomuutoksen yhteydessä kesäkuun 2024 alussa uusi valvontaosasto. Osastolle keskitettiin lupien jälkivalvontaan, peruuttamiseen, pakolaisaseman lakkauttamiseen, maastapoistamiseen sekä turvallisuuteen ja väärinkäytöksiin puuttumiseen liittyviä tehtäviä sekä samalla viraston uuden organisaatorakenteen mukaisesti näihin tehtäviin kohdistuva ohjaus. Myös uuden paluujohtajan tehtävä sijoittui valvontaosastolle.

Maahanmuuttoa on viime vuosina sujuvoitettu sekä prosesseja tehostamalla että automaatiolla. Automaation lisäämisen ohella oleskelulupaprosesseissa on siirrytty riskiperusteiseen käsittelyyn. Lähtökohtana on pyrkiä tunnistamaan ennalta riskejä ja ohjata resursseja riskipitoisempien hakemusten käsittelyyn. Tämän myötä oleskelulupaprosessi on keventynyt ja tehostunut. Vastaavasti valvontaa prosessien eri vaiheissa on ollut tarvetta lisätä. Myös kansainvälisen suojeluaseman lakkauttamisen ja peruuttamisen tehtäviin kohdistuu valvonnan kehittämis- ja tehostamistarpeita muun muassa lainsäädäntöuudistuksiin liittyen.

Väärinkäytösten estämisen ja lupajärjestelmän uskottavuuden näkökulmasta on tärkeää, että eri tahoilta tuleviin havaintoihin reagoidaan ja mahdollisiin väärinkäytöksiin puututaan nopeasti. Sujuvan maahanmuuton osalta keskiössä on myös se, että kielteisen päätöksen

saaneet palaavat tai heidät palautetaan lähtömaihin tehokkaasti. Valvontaosasto tuottaa vastuullaan olevissa tehtävissä tukea viraston muille osastoille ja yksiköille ja toimii tiiviissä yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Lupien jälkivalvontaan, maastapoistamisiin ja väärinkäytösten ehkäisemisiin liittyvien tehtävien keskittäminen valvontaosastolle mahdollistaa aiempaa vahvemmin tehtäviin liittyvien toimintaprosessien sujuvoittamisen. Keskittämisen myötä prosessien liitännäisyyksiä ja yhteisiä piirteitä voidaan hyödyntää systemaattisemmin kehittämistoimenpiteissä ja myös resurssien kohdentamisessa. Osastolla on lähdetty aktiivisesti käynnistämään kehitystoimia huomioiden hallitusohjelman ja viraston tulossopimuksen asettamat tavoitteet osaston toiminnalle.

Uuden osaston toiminnan käynnistäminen on vaatinut kehittämistoimia osaston rakenteissa ja toimintamalleissa. Myös henkilöstömäärää on ollut tarve kasvattaa, vuoden lopussa osastolla työskentelee noin kahdeksankymmentä henkilöä. Osaston tehtävät on jaettu prosesseittain siten, että jokaista prosessia johtaa prosessinomistaja. Valvontaosaston vastuulla on maastapoistamisen, jälkivalvonnan ja peruuttamisten sekä kansainvälisen suojelun lakkauttamisen prosessit. ID-keskuksen toiminnasta ja sen vastuulla olevien prosessien johtamisesta vastaa ID-keskuksen päällikkö. Paluujohtajan vastuulla on paluiden tehostamiseen liittyvät tehtävät,

Maahanmuuttoa on viime vuosina sujuvoitettu sekä prosesseja tehostamalla että automaatiolla.

kuten viranomaisten yhteistyön kehittäminen palautusten täytäntöönpanemiseksi. Paluita koskevan poikkihallinnollisen tilannekuvan kehittäminen laadullisemmaksi tukee päätöksentekoa ja operatiivisen toiminnan ohjaamista kaikilla tasoilla. Vuoden 2024 paluiden kehitys on ollut myönteistä erityisesti Migrin toimialalla olevien päätösten sekä avustetun vapaaehtoisen paluun kasvussa. Henkilöstöjohtamisesta vastaavat osaston ryhmäpäälliköt vastuualuejohtajan ohjauksessa.

ID-keskus

ID-keskus toimii osana valvontaosastoa. ID-keskus perustettiin kokoamaan eri puolille virastoa pirstaloituneet henkilöllisyyden hallinnan toiminnot sekä rakentamaan keskitetty malli, jossa ID-keskus palvelee poikkileikkaavasti koko viras-

Maastapoistamisasioissa on käynnistynyt useita lakihankkeita loppuvuoden 2024 aikana ja ne ovat vieneet myös prosessin henkilöstön työaikaa merkittävästi.

toa ja sen sidosryhmiä erityisesti sisäministeriön hallinnonalalla, parantaen osaltaan myös sisäistä turvallisuutta.

ID-keskus on lyhyen olemassaolonsa aikana edistänyt tulossopimuksen mukaisia tulostavoitteitaan. Tulostavoitteisiin päästiin laajasti vuoden 2024 aikana, vaikka keskus täysin uutena toimintona keskittyi vahvasti omien toimintojensa kehittämiseen, prosessikuvausten laadintaan ja keskuksen organisoitumiseen.

ID-keskus on onnistunut osoittamaan oman hyötypotentiaalinsa jo muutamassa kuukaudessa esimerkiksi keskittämällä asiakirjatutinnan yhteen paikkaan, palvelen näin virastoa sekä ulkoministeriötä edustustoja myöten.

Maastapoistamiset

Rikosperusteiset maastapoistamisasiat oli sijoitettu toukokuuhun 2024 asti lupa- ja kansalaisuusyksikön maastapoistamiset ja pysyvät luvat -tulosalueelle. Tulosalueella toimi kaksi tiimiä; maastapoistamiset ja pysyvät luvat. Maastapoistamistiimi käsitteli rikosperusteisten maastapoistamisasioiden lisäksi niin sanottuja muu peruste -oleskelulupahakemuksia.

Maahanmuuttoviraston organisaatiouudistuksen myötä kesäkuun alusta 2024 lukien rikosperusteiset maastapoistamisasiat sijoitettiin uudelle valvontaosastolle omaksi prosessikseen ja henkilöstö sijoittui uuteen maastapoistamisryhmään. Pysyvien lupien käsittely ja pysyvien

lupien tiimi jäi uuteen lupa- ja kansalaisuusosastoon omaksi prosessikseen. Lisäksi muu peruste -oleskelulupahakemusten käsittely jäi uuteen lupa- ja kansalaisuusosastoon.

Uudessa valvontaosaston maastapoistamisten ryhmässä käsiteltiin organisaatiouudistuksen jälkeen kuitenkin vielä vanhoja, ennen 1.6.2024 vireille tulleita muu peruste -oleskelulupahakemuksia. Nämä hakemukset on pääosin saatu ratkaistua joulukuuhun 2024 mennessä. Kesäkuun 1.6.2024 jälkeen vireille tulleet muu peruste -oleskelulupahakemukset on käsitelty lupa- ja kansalaisuusosastossa.

Vuoden 2024 alussa pysyvien lupien hakemustilanne oli pahasti ruuhkautunut ja entinen maastapoistamistiimi auttoi osaltaan myös pysyvien lupien hakemusruuhkien pienentämisessä. Tämän vuoksi maastapoistamisasioille ei asetettu erityisiä tulostavoitteita vuodelle 2024. Tavoitteena oli näiden osalta lähinnä säilyttää nykytila siten, ettei vireillä olevien maastapoistamisasioiden määrä lähtisi merkittävästi kasvuun tai niiden käsittelyaika pitenisi.

Organisaatiouudistusta 1.6.2024 ajatellen tarkoituksena oli vahvistaa maastapoistamisasioiden henkilöstöresurssia siten, että edellä mainittujen muu peruste -oleskelulupahakemusten käsittelyn siirryttyä pois maastapoistamisryhmästä uuteen lupa- ja kansalaisuusosastoon, vapautuisi henkilöstön työpanosta enemmän maastapoistamisasioiden käsittelyyn ja ratkaisemiseen.

Rikosperusteisissa käännyttämisasioiden käsittelyprosessi on joka vuosi ollut erittäin nopea ja myös vuonna 2024 päästiin aiempien vuosien tavoitteisiin. Maastapoistamisasioissa on käynnistynyt useita lakihankkeita loppuvuoden 2024 aikana ja ne ovat vieneet myös prosessin henkilöstön työaikaa merkittävästi. Loppuvuonna 2024 on myös käynnistetty ja kartoitettu erilaisia UMA-järjestelmän kehittämiskohteita maastapoistamisasioihin liittyen. Näitä kehittämiskohteita on priorisoitu ja niitä pyritään toteuttamaan priorisointilistauksen mukaisesti vuoden 2025 alusta lukien.

Jälkivalvonta ja peruuttamiset

Maahanmuuttovirasto on aloittanut opiskelijoiden oleskelulupien automaattisen jälkivalvonnan syyskuussa 2023. Jälkivalvonnan tarkastelun kohteena on tämän lupaperusteen osalta erityisesti opinto-oikeuden ja opintojen etenemisen seuraaminen. Automaattinen jälkivalvonta laajeni kasvuyrittäjien oleskelulupiin huhtikuussa 2024 ja erityisasiantuntijoiden oleskelulupiin kesäkuussa 2024. Jälkivalvonnan tarkastelun kohteena on erityisasiantuntijoiden osalta erityisesti työsuhteen ehtojen täyttyminen. Kasvuyrittäjien osalta tarkastelun kohteena ovat esimerkiksi työntekoon viittaavat seikat.

Syyskuusta 2023 vuoden 2024 loppuun mennessä tarkastusajot on ajettu yhteensä 17 886 kertaa opiskelijoiden lupa-asioihin. Vuoden 2024

aikana automaattisen jälkivalvonnan keinoin tarkastettiin lisäksi 491 kasvuyrittäjän lupaa ja 3 929 erityisasiantuntijan lupaa. Automaattisen jälkivalvonnan myötä vuonna 2024 peruuttamisasioita avattiin yhteensä 1 335 asiaan ja oleskelulupa peruutettiin noin 550 tapauksessa.

Laaja ja vaikuttava jälkivalvontajärjestelmä kattaa koko valvottavan kohteen ja johtaa toimenpiteisiin, kuten lupien peruuttamisiin ja muutoksiin oleskelulupien myöntämiseen liittyvissä prosesseissa. Jälkivalvonnan tulokset auttavat lupien myöntämisvaiheen riskiprofiloinnin paremmassa kohdentamisessa sekä edellytysten muokkaamisessa siten, että väärinkäytöksiin voidaan puuttua jo luvan myöntövaiheessa. Tehokas jälkivalvontajärjestelmä ja siitä tiedottaminen vaikuttavat myös ennakolta asiakkaiden käyttäytymiseen ja vähentävät esimerkiksi väärin perustein haettujen lupien määrää.

Valvontaherätteiden jatkuva kerääminen tarkoittaa, että automaattinen jälkivalvonta on säännöllistä ja kohdistuu tarvittaessa useita kertoja samaan oleskelulupaan. Jälkivalvonnan toteutuksen tulee kuitenkin olla tarkoituksenmukaista sekä järkevää valvonnan vaikuttavuuden ja resurssien käytön näkökulmasta. Suuret rekisteritarkastusajot ja automaattisesta jälkivalvonnasta syntyvät herätteet kuormittavat myös osaltaan sekä Maahanmuuttoviraston että muiden viranomaisten tietojärjestelmiä.

Tärkeä osa kattavaa ja aidosti vaikuttavaa

jälkivalvontajärjestelmää on kyky puuttua väärinkäytöksiin nopeasti ja tehokkaasti. Peruuttamisasioille ei ole lakisääteisiä käsittelyaikoja, eikä Maahanmuuttoviraston tulossopimuksessa ole kirjattu eksplisiittisesti käsittelyaikatavoitteita jälkivalvonnan prosessille. Vuonna 2024 peruuttamisasioiden käsittelyajat olivat huomattavan pitkiä, sillä oleskelulupien peruuttamistilanteet ovat usein monimutkaisia etenkin, jos asiakkaalla on pidempi lupahistoria ja/tai perheenjäseniä Suomessa. Käsittelyaikojen voimakas lyhentäminen edellyttää jälkivalvonnan riittävää resursointia siten, että jälkivalvonnan herätteet ja tehtävät saadaan käytyä läpi ja mahdolliset peruuttamisasiat käsiteltyä ja päätettyä riittävän nopeasti.

Suojeluaseman lakkauttamis- ja peruuttamisharkinta

Suojeluaseman lakkauttamis- ja peruuttamisharkinnalle ei ole tulossopimuksessa asetettu määrällisiä tavoitteita. Prosessin toimintaa ja tuloksellisuutta ohjaa konsernistrategian mukainen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite: Suomeen kohdistuva maahanmuutto ei aiheuta turvallisuushkaa eikä maahanmuuttojärjestelmä mahdollista väärinkäytöksiä. Prosessin keskiössä ovat asiakkaat, joilla on rikoshistoriaa sekä asiakkaat, jotka ovat toimintansa perusteella osoittaneet turvautuneensa kansalaisuusvaltionsa viranomaisen suojeluun.

Konsernistrategia huomioiden työn ohjautu-

vuotta on vuoden 2024 aikana muutettu siten, että prosessissa priorisoidaan Poliisin esittämät rikosperusteiset karkottamiset sekä sisäisistä prosesseista havaitut asiakkaat, joilla on taustallaan rikoshistoriaa. Lisäksi viraston sisäisille ja ulkoisille sidosryhmille on laadittu ohjeistus koskien väärinkäytösten havaitsemista ja ilmoittamista prosessille.

Toiminnan tuloksellisuuden kannalta prosessin suurin haaste on kehitysvelka. Ennen Lupaus-hankkeen 1.6.2024 voimaan tullutta organisaatiouudistusta prosessikehityksen resurssit olivat vähäisiä, toimintamallit osittain vanhentuneita eikä automaatiota ole pystytty vielä hyödyntämään. Prosessijohtamisella vastataan kehitystarpeisiin.

Muita tunnistettuja haasteita ovat henkilöstövaihdokset sekä läpi vuoden kumulatiivisesti kasvanut asiakasmäärä. Prosessiin on vuoden 2024 aikana lisätty resurssia vastaamaan asiakasmäärän kasvuun.

Laadunhallinta ja päätösten pysyvyys muutoksenhaussa

Maahanmuuttoviraston hakemuskäsittelyn laatua voidaan mitata esimerkiksi tehtyjen päätösten pysyvyydellä muutoksenhakutuomioistuimissa (taulukko 19). Maahanmuuttoviraston tulossopimuksessa ei ole asetettu tavoitetasoa muutoksenhakutuomioistuimissa hyväksytyjen valitusten ja Maahanmuuttovirastolle palautettujen asioiden määrälle.

Päätösten pysyvyys muutoksenhaussa

Ratkaisut päätöstyypeittäin	2022		2023		2024	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Valitus hylätään	5 179	46,60 %	4 635	46,60 %	5 118	51,80 %
Valituslupahakemus hylätään	2 584	23,30 %	2 404	24,20 %	2 160	21,90 %
Valitus jätetään tutkimatta	209	1,90 %	228	2,30 %	205	2,10 %
Käsittely raukeaa	896	8,10 %	854	8,60 %	1 072	10,90 %
Valitus hyväksytään	2 234	20,10 %	1 824	18,30 %	1 324	13,40 %
Yhteensä	11 102	100,00 %	9 945	100,00 %	9 879	100,00 %

Hyväksytyjen valitusten kumoamissyyt (%-osuus kaikista valituksista)	2022		2023		2024	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Uusi selvitys	760	6,80 %	602	6,10 %	427	4,30 %
Erilainen tosiasiainharkinta	341	3,10 %	238	2,40 %	182	1,80 %
Olosuhdemuutos	607	5,50 %	344	3,50 %	205	2,10 %
Uusi linjaus	22	0,20 %	149	1,50 %	18	0,20 %
Muut kumoamissyyt	360	3,20 %	342	3,40 %	332	3,40 %
Laintulkintavirhe, Migri	45	0,40 %	56	0,60 %	46	0,50 %
Menettelyvirhe, Migri	99	0,90 %	93	0,90 %	114	1,20 %
Migrin laintulkinta- ja menettelyvirheet yhteensä	144	1,30 %	149	1,50 %	160	1,60 %
Yhteensä	2 234	20,10 %	1 824	18,30 %	1 324	13,40 %

Taulukko 19

Muutoksenhakutuomioistuimissa hyväksytyjen valitusten määrä laski 27 % vuodesta 2023. Enemmistö hyväksytyistä valituksista perustui asiassa saatuu uuteen selvitykseen. Maahanmuuttoviraston hakemuskäsittelyssä tekemän menettely- tai laintulkintavirheen vuoksi hyväksytyjen valitusten kokonaismäärä sen sijaan nousi hieman edellisvuodesta, mutta pysyi kuitenkin edelleen varsin maltillisena.

1.4.2 Tukiyksiköt

1.4.2.1 Asiakkuuspalveluiden yksikkö

Asiakkuuspalveluiden yksikkö aloitti toimintansa 1.6.2024. Yksikkö vastaa viraston asiakkuuksiin liittyvän ohjauksen ja kehittämisen suunnittelusta sekä koordinoinnista elinvoimaisen ja turvallisen yhteiskunnan hyväksi. Yksikön tavoitteena on edistää ja tukea viraston sujuvaa ja tehokasta päätöksentekoa ja palveluita. Yksikkö tarjoaa asiakaslähtöisyyden asiantuntijapalveluita sekä analysoitua asiakastietoa ja työvälineitä kehittämiseen. Lisäksi sen tehtävänä on valmentaa koko organisaatio laadukkaasti asiakaskokemuksen tuottamiseen. Asiakkuuksiin liittyvää kehittämistä ja tavoitteita ohjaa asiakkuusohjelma, jonka omistajuus on asiakkuuspalveluiden yksikössä.

Vuonna 2024 toiminnan painopiste oli asiakkuuspalveluiden tuotteissa: asiakasvaikutusten arvioinnissa, eri asiakasryhmien kokonaisvaltaisten ohjaussuunnitelmien rakentamisessa,

tietoon perustuvassa asiakkuuden palveluiden ja tuotteiden kehittämisessä sekä asiakasratkaisussa, jotka ratkovat toiminnan haasteita systemaattisesti.

Asiakasryhmistä kehittämisessä korostuivat vuonna 2024 työnantajat, joihin liittyvän työn tuloksia seurattiin tiiviisti sekä sisäisillä että ulkoisilla foorumeilla. Vuoden aikana valmistauduttiin myös työnantajaneuvonnan kaksinkertaistamiseen te-palveluihin liittyvän tehtävien siirron myötä. Vuoden aikana isoja kehityskokonaisuuksia olivat myös ajanvaraus- ja vuoronumerojärjestelmän uudistamisen valmistelu, käsittelyaika-arvioihin liittyvä kehityskokonaisuus, Enter Finlandin käytettävyyden parantaminen eri tavoin, asiakaspalautteiden ja -tyytyväisyyskyselyiden koordinointi, tunnistautumiseen ja rekisteröintiin liittyvän uudenlaisen AMBER-ratkaisun kehittäminen, asiakaspalvelun laadun havainnointimallin luominen, häiriökysynnän vähentäminen, maahanmuuttoneuvontaa tekevien työn tukemisen konseptin luominen sekä asiakastiedon hyödyntämisen valmiuksien lisääminen.

1.4.2.2 Digitaalisten palveluiden yksikkö

Digitaalisten palveluiden yksikkö (dipa) aloitti toimintansa 1.6.2024. Lupauksen myötä toteutettu organisaatiouudistus toi yhteen aikaisemman teknologia- ja digitalisaatioyksikön sekä substanssiyksiköiden (vanhassa organisaatiossa lupa- ja kansalaisuusyksikön sekä turvapaikkayksikön)

Asiakkuuspalveluiden yksikkö tarjoaa asiakaslähtöisyyden asiantuntijapalveluita sekä analysoitua asiakastietoa ja työvälineitä kehittämiseen.

automaatio- ja prosessikehittäjät ja UMA-asiantuntijat. Lisäksi yksikköön siirtyi tilastopalveluista muutamia raportoinnin kehittäjiä. Dipa on noin 90 hengen kokoinen uusi yksikkö.

Maahanmuuttovirastossa toteutettu organisaatiomuutos toi prosessinomistajat UMA-kehittämisen keskiöön. Prosessinomistajat tulevat vastaisuudessa olemaan tärkeässä asemassa dipan kumppaneina. Tavoitteena on rakentaa yhdessä toimintamalli, joka on erittäin sujuva ja läpinäkyvä, lähtien viraston tavoitteista ja prosessien omistajien tunnistamista kehitystarpeista, niiden tehokkaaseen toteuttamiseen.

UMA-kilpailutus saatettiin päätökseen

Yksi digitaalisten palveluiden yksikön merkittävimmistä hankkeista, 1.6.2022 aloitettu UMA-kilpailutus saatettiin varsinaisen kilpailutuksen osalta päätökseensä syksyllä 2024. Kilpailutus päätettiin hoitaa neuvottelumenettelyllä. Maahanmuuttovirasto jätti hankintailmoituksen helmikuussa 2024 ja siihen vastasi määräaikaan (2.4.2024) mennessä yhdeksän yritystä.

Soveltuvuusvaatimukset täyttäneiden yritysten kesken tehtiin vertailu ja pisteytys ja kutsut neuvotteluihin lähetettiin yhteensä kuudelle yritykselle. UMA:n ylläpito- ja kehitysosuudesta lähetettiin neuvottelukutsut neljälle eniten pisteitä saaneelle yritykselle. Tilaajan tuki -osuudesta kutsu lähetettiin molemmille kyseiseen osuuteen vastanneille. Neuvottelukierros käytiin touko-ke-

säkuun aikana, jonka jälkeen virasto jätti varsinaiset tarjouspyynnöt (27.6.2024).

Osana laatuvertailua Maahanmuuttovirasto järjesti haastattelut kaikille lopullisen tarjouksen jättäneille tarjoajille. Ryhmähaastatteluiden tavoitteena oli vahvistaa laatuvertailua ja erityisesti todentaa asiantuntijoiden kattava osaaminen. Kilpailutuksen tulokset julkistettiin 6.9.2024 ja 14 vuorokauden valitusajana kukaan ei valittanut hankintapäätöksestä. Kilpailutuksen lopputuloksena UMA:n ylläpitovastuun sai Accenture Oy ja UMA:n kehitysvastuu jakautuu 50-50 Accenturelle ja twoday Oy:lle. Tilaajan tuki -osuuden voitti Digia Finland Oy. Nämä kolme yritystä toimivat Maahanmuuttoviraston toimittajakumppaneina seuraavat kolme vuotta 7.11.2024 alkaen. Kolmen vuoden jälkeen on mahdollista käyttää vielä yksi optiovuosi ennen seuraavaa kilpailutusta. Kilpailutusta varten hankittiin hankintalakis konsultaatiota.

UMA-kilpailutuksen hanke jatkuu myös vuonna 2025 ja hankkeessa on siirrytty Uusi aika -vaiheeseen, jonka tarkoituksena on saattaa käyntiin mm. uusi monitoimittajamalli.

Monitoimittajamalliin siirtyminen aloitettiin

Maahanmuuttovirasto aloitti siirtymisen yhden järjestelmätoimittajan mallista monitoimittajamalliin heti UMA-kilpailutuksen päätyttyä. Uuden monitoimittajamallin rakentaminen on kriittistä ja vaatii pohdintaa niin uusien toimittajien kuin

sisäistenkin roolien ja vastuiden näkökulmasta. Myös Lupauksen myötä syntynyt uusi organisaatiomalli prosessinomistajineen tuo järjestelmäkehitykselle paljon uusia mahdollisuuksia, joita kehitetään ja rakennetaan yhdessä.

Uusien toimittajien nopea sisäänajo ja perehdyttäminen, sekä UMA-kehittämisen ja ylläpidon mahdollisimman häiriötön jatkuminen on hyvin tärkeänä prioriteettina syksyn 2024 ja alkuvuoden 2025 aikana. Tiedossa on, että jonkinlaisesta tehokkuudenlaskua on väistämättä tulossa vuonna 2025 uusien tekijöiden myötä. Tätä pyritään kuitenkin minimoimaan hyvällä suunnitellulla ja valmistautumisella.

Teknisen velan purku aloitettiin – iso panostus kokonaisarkkitehtuuriin

Maahanmuuttoviraston tavoitteena on arkkitehtuurin kattavampi omistajuus ja järjestelmän uudistaminen tavoitteita vastaavaksi sekä teknisen velan poistamiseksi. Asiantuntelyjärjestelmä UMA:n arkkitehtuuria on arvioitu ulkoisten konsulttien toimesta paremman nykytila-analyysin saamiseksi ja joitain muutoksia arkkitehtuuriin on jo tehty. Taustalla on tehty myös muita parannuksia infrastruktuuriin ja järjestelmän komponentteihin. Arkkitehtuurin uudistustyö jatkuu uusien toimittajien kanssa ja tavoitearkkitehtuurin määrittely ja tarkentaminen jatkuu vuoden 2025 alussa. Käynnissä on myös pilvipohjaisen kehitysympäristön rakentaminen

Keväällä henkilöstöyksikköä työllistivät organisaatiomuutokseen liittyvät sisäiset ja ulkoiset rekrytoinnit sekä osastojen ja yksiköiden moninaiset tukitoimet.

tukemaan uusia toimintatapoja ja monitoimitajamallia.

Kokonaisarkkitehtuurityö on käynnistynyt TEM:n kanssa. Työn tarkoituksena on luoda hallintamalli kokonaisarkkitehtuurityölle ja kuvata maahanmuuttoon liittyvät toiminnot yhteiseen kokonaisarkkitehtuurikuvaan.

UMA-järjestelmäkehitystä laajalla rintamalla

Laajaa koko EU-tasoa koskevaa yhteentoimivuuskokonaisuutta (InterOperability) on edistetty myös vuoden 2024 aikana suunnitelmien mukaisesti EU:n ja kansallisten viranomaisten aikataulut huomioon ottaen. Vuonna 2024 on edistetty erityisesti Entry Exit (EES) -järjestelmän loppuunsaattamista ja edistetty myös Schengen informaatiojärjestelmän (SIS), ETIAS-järjestelmän ja Viisumijärjestelmän (VIS) kehitystä.

Vuoden 2024 aikana suunniteltiin ja kehitettiin UMA-järjestelmän konfiguroitavuutta ja laaja-alaisesti toiminnallisuuksia sekä viranomaiskäyttäjille että asiakkaille. Kehityksessä painottui myös välttämättömät ulkomaalais- ja kansalaisuuslakimuutoksista juontuvat muutostarpeet, sekä automaation laajentaminen niin automaattisen ratkaisun, ratkaisutoimintaa avustavan automaation kuin muun automaation osalta.

UMA-järjestelmäkehitystä toteutettiin osittain EU-rahoituksella, muun muassa RRF- ja EUSA-rahoituksella.

1.4.2.3 Henkilöstöyksikkö

Vuonna 2024 henkilöstöyksikön työtehtäviin vaikutti merkittävästi organisaation uudistusprojekti Lupaus. Keväällä henkilöstöyksikköä työllistivät organisaatiomuutokseen liittyvät sisäiset ja ulkoiset rekrytoinnit sekä osastojen ja yksiköiden moninaiset tukitoimet. Lisäksi erityisesti syksyllä tehtiin runsaasti valmistelevaa työtä vuoden 2025 alusta TE-toimistoista Maahanmuuttovirastoon siirtyvän virkahenkilöstön sujuvan työn aloituksen varmistamiseksi. Esihenkilötyön tukemiseksi aloitettiin syksyllä "Esihenkilönä Migrissä" -koulutus, joka tarjoaa työkaluja johtamisen kehittämiseen ja yhtenäisten toimintatapojen luomiseen. Johdoryhmän valmennus käynnistettiin myös loppuvuodesta yhteistyössä HAUS:n kanssa.

Lokakuussa hyväksyttiin uusi henkilöstöohjelma, joka pohjautuu viraston strategian lisäksi julkisen hallinnon uudistamisstrategiaan ja Valtion henkilöstöstrategiaan. Ohjelman painopisteiksi valittiin henkilöstöpolitiikka, toimintakulttuuri, työhyvinvointi, osaamisen ja oppimisen johtaminen sekä johtaminen. Ohjelman jalkauttamistyö on jo aloitettu loppuvuodesta rekrytoinnin kehittämisprojektilla sekä henkilöstöpolitiikan kehittämislä. Rekrytoinnin kehittämislä tähdätään valtion henkilöstöstrategian mukaisesti keskitettyyn rekrytointimalliin siirtymiseen ja rekrytoinnin sujuvuuteen. Virasto on edistänyt avoimen ja läpinäkyvän henkilöstöpolitiikan toteutumista kehittämällä henkilöstön yhteistoimintaa ja palkkapolitiikan

avoimuutta. Tämä on saavutettu lisäämällä viestintää, kuvaamalla ylimmän johdon palkkausjärjestelmä sekä uudistamalla viraston palkkauksesta vastaavan arviointiryhmän toimintaa. Lisäksi keskeisenä toimenpiteenä on viraston henkilöstörakenteen korjaaminen, jonka tavoitteena on muuttaa vakituisten virkojen ja määräaikaisten virkasuhteiden suhdetta tasapainoisemmaksi.

Syksyn aikana käynnistettiin myös projekti perehdyttämisen kehittämiseksi. Projektin tavoitteena on luoda virastolle yhteinen perehdyttämissuunnitelma ja -opas. Myös HR-ohjeistuksen uudistamistyötä on aloitettu. Jatkossa tullaan panostamaan jatkuvan raportoinnin kehittämiseen sekä HR-datan entistä tehokkaampaan hyödyntämiseen. Yksikössä on lisäksi osallistuttu aktiivisesti prosessien kuvaamis- ja kehittämistyöhön tarjoamalla fasilitointi- ja muotoiluapua johtavan prosessiasiantuntijan työn tueksi.

Syksyllä otettiin käyttöön viraston osaamisen hallintajärjestelmä Osku, jonka kehitysprojekti alkoi vuonna 2022. Osku mahdollistaa kriittisen osaamisen, ydinosaamisen ja osaamisvahvuuksien tunnistamisen sekä yksilöiden, ryhmien ja koko viraston osaamisen tehokkaan koordinoimisen ja kehittämisen.

1.4.2.4 Oikeus- ja asiantuntijapalveluiden yksikkö

Uusi oikeus- ja asiantuntijapalveluiden yksikkö (jäljempänä oika) muodostettiin 1.6.2024 alkaen

Maahanmuuttoviraston Lupaus -organisaatiomuutoksen yhteydessä. Oika on Maahanmuuttoviraston prosesseja tukeva sisäinen tukipalveluyksikkö, minkä lisäksi sillä on tiettyjä koko virastoa palvelevia sidosryhmätyö- ja tukitehtäviä.

Oikan keskeisiä toimintoja ovat seuraavat:

- Prosessien päätöksenteon oikeudellinen tuki ja sisäinen neuvonta lupa- ja kansalaisuusasioissa, kansainvälisen suojelun asioissa sekä tietyissä viraston hallintoon liittyvissä asioissa;
- Prosessien päätöksenteon tuki ja sisäinen neuvonta tietyissä poikkileikkaavissa teemoissa (maatieto ja haavoittuvuudet);
- Lainsäädäntöhankkeisiin osallistuminen Maahanmuuttoviraston edustajana ja lainsäädäntöhankkeisiin liittyvä koordinointi virastossa;
- Maahanmuuttoviraston oikeudellisten ja poikkileikkaavien teemojen soveltamisohjeiden laatimistyön koordinointi ja toteutus yhdessä prosessien kanssa;
- Maahanmuuttoviraston prosessien laillisuusvalvonta sekä viraston antamien lausuntojen laatimistyön koordinointi ja toteutus yhdessä prosessien kanssa; ja
- Maahanmuuttoviraston tulkkaustoiminnon koordinointi.

Lisäksi oikan asiantuntijat osallistuvat Maahanmuuttoviraston kansalliseen ja kansainväliseen sidosryhmätyöhön (erityisesti EU:n Asylum

Agencyn puitteissa).

Vuonna 2024 oikan tehtäväkentässä on korostunut oikeudellisen ja asiantuntijatuen kehittäminen vastaamaan sisäisten asiakkaiden eli viraston prosessien tarpeita. Lisäksi oikassa on kehitetty viraston lainsäädäntöhanketyön koordinaatiota, ohjetyön parempaa hallintaa sekä poikkileikkaavien teemojen verkostomaista työskentelyä.

1.4.2.5 Talous- ja hallintoyksikkö

Organisaatiomuutos yhdisti 1.6.2024 alkaen talousyksikköön aiemmin hallintoyksikköön kuuluneen virastopalveluiden tulosalueen. Yhdessä taloushallinto, hankinnat ja virastopalvelut tukivat omilla toimillaan viraston tulostavoitteiden saavuttamista.

Taloudessa erityisesti vastaanottotalouden tehtävät haastoivat volyymillaan henkilöstöä. Taloushallinnossa aloitettiin keväällä prosessien tarkastelu ja kuvaaminen tavoitteena tehokkuuden lisääminen. Menojen käsittelyn automaatiota edistettiin läpi vuoden ja uusien, koko virastoa hyödyttävien integraatioiden käyttöönotto aloitettiin. Samoin jatkettiin panostamista strategian mukaisten valtion yhteisten palveluiden ja järjestelmien mahdollisimman suureen käyttöasteeseen.

Toiminnan ja talouden suunnittelun tulosalue vastasi toiminnan ja talouden suunnittelusta ja seurannasta sekä kustannuslaskennasta. Orga-

nisaatiomuutos vaikutti vastuunjakoon tulosalueen ja muiden yksiköiden välillä ja tehtäviä täsmennettiin ja järjesteltiin osin uudelleen.

Hankinnoissa vuotta 2024 kuvaa isojen kilpailutusten loppuunsaattaminen. Ulkomaalaisasioiden digitaalinen asianhallinta, tietovaranto ja palvelut (UMA) -kilpailutus saatiin valmiiksi syksyn 2024 aikana. Keväällä saatiin lisäksi päätökseen vastaanotokeskustoiminnan kilpailutukset, jotka on aloitettu jo vuonna 2022. Lisäksi viraston tulkkaukilpailutukset valmistuivat vuoden 2024 aikana.

Yhteensä vuoden 2024 aikana julkaistiin noin 20 tarjouspyyntöä sekä noin 10 julkista markkina-kartoitusta. Lisäksi hankintatiimin vastuulle kuuluivat lukuisat sopimusjuridiset kysymykset, julkisuuslain mukaiset tietopyynnöt ja niihin vastaamiset, sekä yleinen viraston hankintatoimen kehittäminen. Kehittämiskohteita olivat muun muassa hankintastrategian päivittäminen, hankintaprosessien kuvaaminen, hankintaverkkokurssin rakentaminen sekä yksikkökohtaiset koulutukset. Hankintatiimin sisäisenä tavoitteena oli koko viraston hankintaosaamisen laajentaminen.

Virastopalvelut huolehtivat omalta osaltaan uusien työntekijöiden aloitusprosessista. Virastopalvelut osallistuivat tulkkikeskuksen siirtoon Merihaasta Pasilan virastokeskukseen sekä tulkkikeskuksen käyttöönottoon Pasilan virastokeskuksessa. Samoin virastopalvelut osallistuivat valtion yhteisten työympäristöjen kehittämis- ja selvitystyöhön.

1.4.2.6 Tieto- ja tulosohjauspalveluiden yksikkö

Viranomaisten välisten tietojen liikkuminen ja luvat

Maahanmuuttovirasto tuottaa vakituisina tietotoimituksina viraston toimintaan sekä lupajärjestelmään liittyvää tilastotietoa sekä virallisina tilastoina tilastot.migri.fi -sivulle että useille kansallisille viranomaisille sekä muuan muassa Eurostatille, EUAA:lle, UNHCR:lle ja FRONTEX:lle. EU-viranomaisille toimitettavien tilastotoimitusten merkitys korostuu entisestään vuonna 2025, kun EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkapaktin toimeenpanon seurantaa varten tietoja tullaan käyttämään osana EU:n muuttoliikekertomusta. Vuoden 2024 aikana Maahanmuuttovirasto on kehittänyt tiedonvaihtoa erityisesti turvallisuusviranomaisten kanssa. Maahanmuuttovirasto tukee viranomaisten yhteistä tilannekuvaa toimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista muun muassa tuottamalla tilannekuvaa paluista ja palautuksista sekä jakamalla viranomaiskäyttöön tarkoitettuja ajan-kohtaiskatsauksia maahanmuuton nousevista ilmiöistä ja muutostekijöistä.

Maahanmuuttovirastossa on käsittelyssä useita viranomaisten välisiä tietolupa-asioita. Lainsäädäntö ei suoraan vaadi tietoluvan tekemistä, mutta tietolupien laatiminen koskien viranomaisten välistä lakisääteistä ja säännöllistä tiedonvaihtoa on yleistynyt tiedonhallintalain (906/2019) voimaantulon myötä. Prosessit uu-

den tietoluvan laatimiseksi tai vanhan luvan päivittämiseksi voivat kestää useita kuukausia, joskus jopa vuosia eri viranomaisten välillä. Vuonna 2024 osa viranomaisista on vaatinut myös aiempaa tarkempia selvityksiä tietojen käyttötarkoituksista tietolupien päivittämiseksi, mikä vaikuttaa käsittelyaikoihin.

Vuonna 2024 Maahanmuuttovirasto on hyväksynyt Poliisin tietolupahakemuksen. Lupapäätös toimitettu Poliisihallitukselle elokuussa 2024. Lisäksi käsittelyssä on Digi- ja väestötietoviraston sekä ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskusten (KEHA-keskus) tekemät pyynnöt.

Vuoden aikana Maahanmuuttovirasto on toimittanut Verohallinnolle hakemuksen tietoluvan päivittämiseksi. Tietolupahakemuksen päivittäminen Kelalle, tulorekisteriin sekä velvoitteidenhoitoselvitykseen ovat työn alla.

Tietoaaineiston luovutus Tilastokeskukselle

Tutkimuslupiin perustuvia määrällisiä tietoaaineistoja luovutettiin Tilastokeskuksen hallinnoiman Fiona-etäkäyttöpalvelun kautta tutkimustarkoituksiin ensimmäisen kerran vuonna 2022. Luovutettujen tietoaaineistojen rekisterinpitäjänä ja tutkimusluvan myöntäjä toimi edelleen Maahanmuuttovirasto. Fiona-palvelussa voidaan tietoturvallisesti luovuttaa käyttäjille viraston tietoaaineistoja, joihin Tilastokeskuksella on mahdollisuus yhdistää tietoja muista väestörekiste-

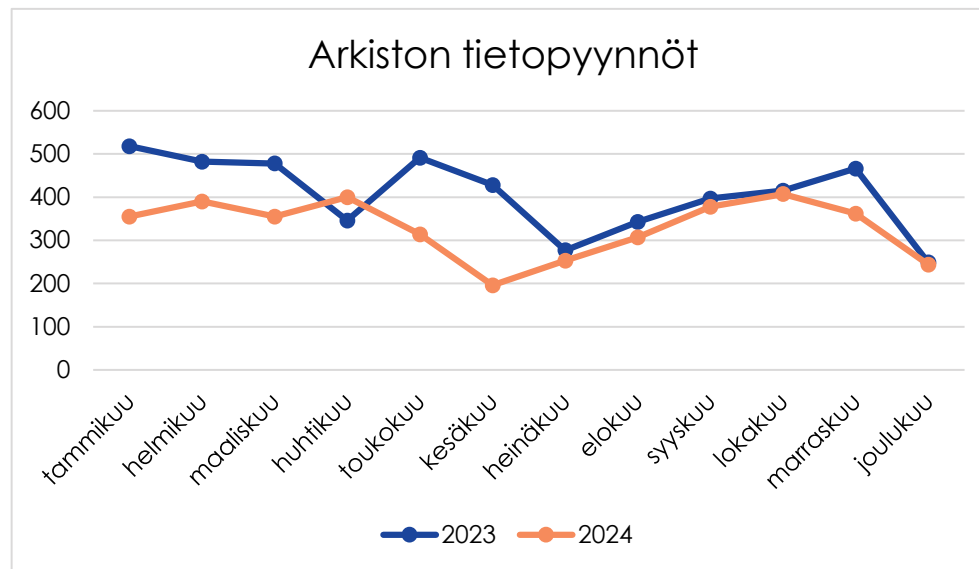
riaineistoista ja laajentaa näin olennaisesti maahanmuuttoon liittyvien tutkimuksien mahdollisia tutkimuskysymyksiä ja -asetelmia.

Tilastoyhteistyön tiivistämiseksi edelleen on vuoden 2024 aikana valmisteltu aineistosopimusta Maahanmuuttoviraston tietojen luovuttamisesta Tilastokeskukselle kahteen eri käyttötarkoitukseen. Tilastolain perusteella Tilastokeskuksen yhteiskuntaoloja kuvaavien tilastojen laadintaan ja tilastollisten rekisterien päivittämiseen sekä Tilastokeskuksen tutkija- ja aineistopalvelun käyttöön on tarkoituksena muodostaa Maahanmuuttoviraston oleskelulupadatatista niin sanottuja räätälöityjä valmisaineistoja. Jälkimmäistä on jo toteutettu erillisten tutkimuslupien ja näiden pohjalta Fiona-järjestelmään tehtyjen aineistoluovutuksien kautta. Nyt tavoitteena on entisestään parantaa ja helpottaa maahanmuuttoa koskevien tutkimus- ja selvityshankkeiden pääsyä viraston hallussaan oleviin laajoihin tietoaineistoihin. Tilastokeskus voi tilastokeskuksesta annetun lain 2 b §:n salassapitosäynnösten ja muiden tiedon luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä ottaa vastaan, koostaa ja säilyttää tutkija- ja aineistopalvelua varten sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä valmisaineistojen muodostamiseen ja joita luovutetaan tieteelliseen tutkimustarkoitukseen tai yhteiskuntaoloja kuvaavien tilastollisten selvitysten tekemiseen.

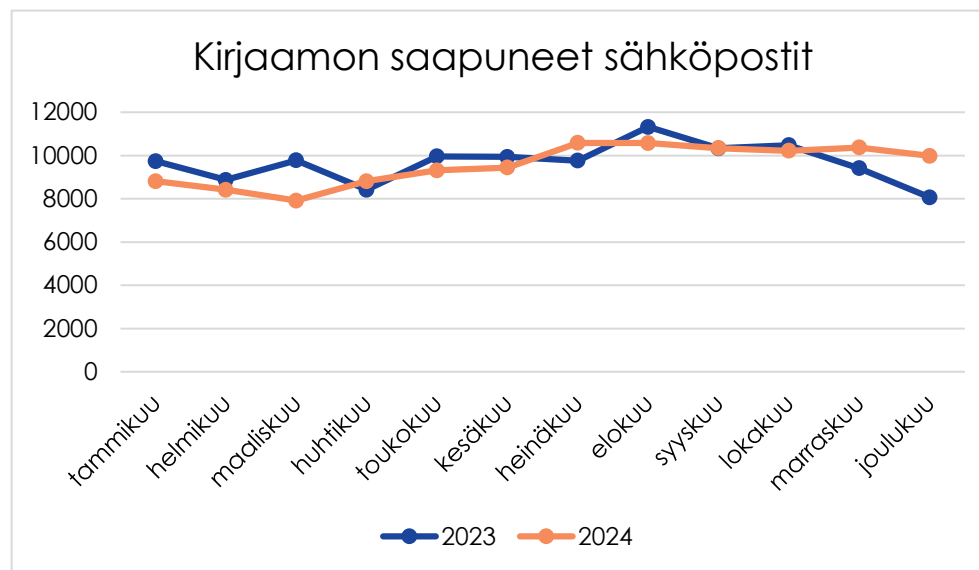
Valmisaineistolla tarkoitetaan eri aihealueista muodostettuja valmiiksi määriteltäviä ja kuvattuja kokonaisuuksia tutkimuskäyttöön. Valmisaineistojen muodostamiseen luovutetut tiedot ja niistä muodostetut valmisaineistot ovat Tilastokeskuksessa salassa pidettäviä. Valmisaineistojen rekisterin pitäjänä ja tutkimuslupan myöntäjänä toimii Tilastokeskus, jolloin tulevaisuudessa tutkimusryhmien ei erikseen tarvitse enää asioida kahden viranomaisen kanssa saadakseen tietoaineistoja käyttöönsä vaan tietoluvan ja tiedon luovuttamisprosessin hoitaa alusta loppuun asti Tilastokeskus.

Arkisto ja kirjaamo

Viraston asiakirjahallinto vastaa Migrin hallinnollisten asioiden sähköisestä asianhallintajärjestelmä Actasta. Järjestelmän pääkäyttäjät kirjaamosta

Kaavio 8 Arkiston tietopyynnöt vuosina 2023 ja 2024

Kaavio 9 Kirjaamoon saapuneet sähköpostit 2023-2024

ja arkistosta osallistuivat vuonna 2024 aktiivisesti Actan kehittämistyöhön (testaus ja käytettävyyden varmistaminen) yhdessä SM:n hallinnonalan muiden virastojen kanssa.

Kaikki Actan käytön tukipyynnöt hoidettiin pääkäyttäjien toimesta vuonna 2024. Lisäksi järjestettiin yleisiä perehdytys- ja koulutustilaisuuksia sekä yksilöllistä Acta-opastusta.

Asiakirjahallinnossa tuettiin Migrin hakemuskäsittelyä asiakirjaprosesseja sujuvoittamalla. Paperista aineistoa on pyritty toimittamaan digitaalisessa muodossa viraston sisäisesti sekä muille viranomaisille ja yhteistyökumppaneille, mikä on nopeuttanut aineiston saamista ja käsittelyn jatkamista.

Kirjaamon tulostavoitteena oli vuonna 2024 saapuneiden virkapostien (sekä sähköiset että paperiset) käsittely kahden vuorokauden kuluessa saapumisesta. Tulostavoite toteutui lähes kokonaisuudessaan vuonna 2024. Kirjaamossa käsiteltiin ja rekisteröitiin viiveettömästi saapunut posti organisaatiouudistuksesta aiheutuneista muutoksista huolimatta. Kirjaamon virkapostilaatikkoon saapui 114815 sähköpostiviestiä vuonna 2024.

Arkistossa vastattiin viiveettä tietopalvelupyyntöihin ja hoidettiin sujuvasti asiakirjalainat sekä muut tietopyynnot. Arkiston hoitamia tietopalvelupyyntöjä vuonna 2024 oli 4361 kpl.

Kansallisarkistolta saatiin seulontapäätös koskien kaikkien vastaanottokeskusten asiakirjojen säilytystä. Kansallisarkiston määrättyä vastaan-

ottokeskusten pysyvästi säilytettävistä asiakirjoista, on virastossa voitu aloittaa lakkautetuista vastaanottokeskuksista saapuneiden hakemusten seulonta.

[Euroopan muuttoliikeverkosto \(EMN\)](#)

EMN Suomi julkaisi vuonna 2024 Suomen raportit seuraavista tutkimuksista: Vuosittainen maahanmuutto- ja turvapaikkaraportti 2023, Kolmansien maiden kansalaisten luvaton työnteko sekä Tilapäisen suojelun soveltaminen vuonna 2023. Kaikista edellä mainituista julkaistaan myös EU-tason vertailuraportit. Vuosiraportin yhteydessä julkaistiin myös tilastojulkaisu Maahanmuuton tunnusluvut 2023.

Lisäksi EMN Suomi toimitti Suomen vastaukset seuraaviin tutkimuksiin: Labour migration in times of labour shortages ja The international dimension of the EU policy to prevent and combat trafficking in human beings and protect the victims of this crime. Molemmista tutkimuksista tullaan julkaisemaan Suomen raportit sekä EU-tason vertailuraportit vuoden 2025 alkupuolella.

EMN Suomi osallistui useiden tietokatsausten työstämiseen, joilla tarjotaan vertailutietoa lukuisista eri maahanmuuttoaiheista. Vuonna 2024 tietokatsauksia julkaistiin yhteensä 11 kappaletta ja niiden aiheet käsittelivät esimerkiksi oleskelulupa- ja henkilöllisyysdokumenttien digitalisaatiota, kotoutumisen seurantamekanismeja ja

muuttoliikediplomatiaa.

Nopeisiin tietotarpeisiin EMN Suomi toimitti tietoa verkoston kautta lähetettyjen ad hoc -kyselyiden kautta, joita tehtiin 65 kappaletta vuonna 2024. Näistä 10 oli Suomen omia kyselyitä, jotka EMN Suomi teki Maahanmuuttoviraston, sisäministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön tarpeita varten. Verrattuna edellisvuosiin Suomen kyselyiden määrä kasvoi merkittävästi.

Suomi valittiin keväällä 2024 EMN-verkoston kansainvälisen yhteistyöryhmän toiseksi puheenjohtajaksi. Työryhmän vastuulla on yhteistyön kehittäminen EU:n ulkopuolisten tarkkailijajäsenmaiden sekä muiden kansainvälisten toimijoiden kanssa.

EMN Suomi osallistui aktiivisesti monikielisen maahanmuutto- ja turvapaikkasanaston (EMN Glossary) uusien termien ja määritelmien työstämiseen sekä toimitti niihin suomenkieliset käännökset. Työ sisälsi myös olemassa olevien termien ja määritelmien päivittämistä tarpeen mukaan. Vuoden 2024 aikana työstettiin sanaston mobiilisovelluksen uutta versiota, joka on valmis julkaistavaksi pian.

Toukokuussa 2024 EMN Suomi järjesti ensimmäistä kertaa Maahanmuuttoviraston kanssa vuosiraporttien julkistustilaisuuden, jossa esiteltiin EMN-julkaisut Maahanmuutto- ja turvapaikkaraportti 2023 sekä Maahanmuuton tunnusluvut 2023 yhdessä Maahanmuuttoviraston tuottaman Maahanmuutto Suomeen -katsauksen

kanssa. Tapahtuma järjestettiin webinaarina, johon osallistui 120 henkilöä.

Marraskuussa 2024 EMN Suomi järjesti konferenssin, jonka aiheena oli Suomessa olevien Ukrainan sotaa paenneiden henkilöiden haasteet väliatilassa paluun ja kotoutumisen välillä. Tilaisuus järjestettiin hybriditapahtumana, johon osallistui noin 90 henkilöä paikan päällä ja 240 henkilöä etäyhteydellä.

Maatietopalvelu

Maatietopalvelu tuki vuonna 2024 Maahanmuuttoviraston lupa- ja kansalaisuusyksikön (1.6.2024 alkaen lupa- ja kansalaisuusosasto) sekä turvapaikkayksikön (1.6.2024 alkaen kansainvälisen suojelun osasto) päätöksentekoa ja lupaprosesseja sekä muita yhteistyökumppaneita tuottamalla ajantasaista maatietoa ja vastaamalla pääasiassa päätöksentekijöiltä tulleisiin n. 200 maatietokyselyyn Tellus-maatietoportaalien kyselysovelluksessa. Maatietopalvelun tutkijat laativat lisäksi laajempia turvallisuus-, teema- ja tilannekatsauksia koskien mm. Bangladeshia, Djiboutia, Guineaa, Eritreaa, Etiopiaa, Hondurasia, Jamaikaa, Jemeniä, Jordaniaa, Kamerunia, Kongon demokraattista tasavaltaa, Libanonia, Libyaa, Marokkoa, Myanmaria, Nigeriä, Pakistania, Perua, Sudania, Turkkiä, Ugandaa, Ukrainaa ja Venäjää sekä päivittivät Afganistanin, Irakin ja Somalian yksityiskohtaisia maakuntatasoisia turvallisuustilanteita koskevia

maatietotuotteita. Maatietopalvelu koulutti viraston työntekijöitä ja hankkeita maakohtaisesti maatiedon metodologiasta ja lääketieteellisestä maatiedosta ja Tellus-maatietoportaalista.

Maatietopalvelu osallistui Maahanmuuttoviraston ennakkoinnin ohjausryhmän kokouksiin sekä asiantuntijaverkostojen kokouksiin lähtömaatiedon osalta.

Maatietopalvelu osallistui vuonna 2024 aktiivisesti EUAA-yhteistyöhön, verkostoihin, työryhmiin ja lähtömaatiedon asiantuntijakokouksiin. Maatietopalvelu osallistui IGC:n (The Intergovernmental Consultations on Migration, Asylum and Refugees) lähtömaatietokokouksiin ja EUAA:n lääketieteelliseen lähtömaatiedon hankintaan erikoistuvaan MedCOI-yhteistyöhön sekä pohjoismaiseen maatietoyhteistyöhön.

Ennakoiva maatieto (ENNACOI) -hankkeessa Maahanmuuttoviraston maatietopalvelu kehittää uuden työprosessin ennakkointitarkoituksiin laaditun ennakkointimaatiedon tuottamiseen ja soveltaa sitä hankkeen tutkimuskohteiksi valittuja lähtö- ja kauttakulkumaita käsittelevien tietotuotteiden laatimiseen. Hanke käynnistyi tammi-kuussa 2024 ja jatkuu huhtikuuhun 2026. Vuoden 2024 aikana hankkeessa tehty kehitystyö kytkeytyi erityisesti Turkkiä ja itäistä Välimeren reittiä käsittelevän tutkimuksen toteuttamiseen ja sen puitteissa laadittujen tietotuotteiden suunnitteluun. Hanke on Euroopan unionin Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (AMIF)

osarahoittama (hankeavustuksen osuus 75 % hankkeen budjetista).

Tellus-maatietoportaalialia käytetään Maahanmuuttovirastossa ja tärkeimmissä sidosryhmissä. Viraston omien käyttäjien lisäksi Tellusta käytetään mm. Rajavartiolaitoksessa, Digi- ja väestötietovirastossa, ulkoministeriössä ja Suomen edustustoissa, poliisissa, hallinto-oikeuksissa, oikeusaputoimistoissa ja Puolustusvoimissa. Maatietopalvelun julkiset tuotteet ovat Telluksessa sekä EUAA COI -portaalien kautta avoimesti kaikkien käytettävissä. Tellus-tiimi tallensi vuonna 2024 Telluksen tietokantaan n. 3000 uutta nimeä. Telluksen etusivulla vierailtiin 39092, hakusivulla 10533, maatietokyselysivulla 10205 ja teemasivuilla yhteensä 4034 kertaa.

Maatietohakuja tehtiin vuoden aikana noin 7000. Eniten hakuja kohdistui Irakiin, Somaliaan, Venäjään, Syyriaan ja Afganistaniin.

Telluksen ylläpito kilpailutettiin keväällä 2024 ja uusi sopimus solmittiin Netum Oy:n kanssa. Vuonna 2024 Tellusta on kehitetty edelleen sujuvoittamaan ja tehostamaan Maahanmuuttoviraston prosesseja ja päätöksentekoa sekä palvelemaan myös ulkoisia käyttäjiä.

Maatietopalvelu ylläpiti ja kehitti kirjastoa, joka on Maahanmuuttoviraston sisäisessä käytössä.

Maatietopalvelu on aloittanut vuonna 2024 maatietoprosessien kehittämisen yhteistyössä viraston muiden keskeisten prosessien kanssa sujuvan ja laadukkaan lupakäsittelyn edistämiseksi.

Projektitoimisto

Projektitoimisto perustettiin kesäkuussa 2024 uutena tulosalueena Maahanmuuttoviraston organisaatiouudistuksessa. Valtaosa Maahanmuuttoviraston projektipäälliköistä sekä EU-rahoitusten erityisasiantuntija siirtyi organisaatiouudistuksen myötä projektitoimistoon, lisäksi projektitoimistolle rekrytoitiin päällikkö johtamaan toimintaa. Projektitoimisto vastaa Maahanmuuttoviraston projektisalkun hallinnoinnista ja koordinoinnista. Projektitoimisto vastaa lisäksi viraston yhteisten projektikäytänteiden luomisesta ja kehittämisestä. Maahanmuuttoviraston projektien ja hankkeiden ulkoisten rahoitusten koordinointi ja raportointi keskitettiin projektitoimistoon. Syyskuussa 2024 projektitoimisto koordinoi EUSA-hankkeiden rahoitushaun, jossa Maahanmuuttovirasto vireytti 7 AMIF-hakemusta ja yhden BMVI-hakemuksen.

Tulosohjaus

Organisaatiouudistuksen yhteydessä viraston tuloksellisuuden kehittämiseen ja seurantaan liittyvät tehtävät keskitettiin tulosohjauksen tulosalueelle talous- ja hallintoyksiköistä. Sisäisen tulosohjauksen tulosalueen keskeisinä tehtävinä on viraston tulosohjauksen toimeenpanon valmistelu, seuranta ja toimeenpanon tukeminen, viraston tulosohjauksen ja tulosseurannan prosessien koordinointi ja kehittäminen sekä viraston tulossopimuksen valmistelu. Lisäksi tulosalue

vastaa viraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjauksesta ja koordinoinnista sekä viraston toiminnanohjauksen ja johtamisjärjestelmän kehittämisestä. Tulosalue perustettiin kesäkuussa organisaatiouudistuksen yhteydessä strategisen johtamisen ja toiminnanohjauksen tehostamiseksi. Tulosalue toimii tiiviissä yhteistyössä digitalisaation strategisen tuen tulosalueen sekä viraston johdon kanssa.

Vuoden 2024 aikana tulosalueella käynnistettiin tunnistettujen kehittämistarpeiden suunnittelu ja toimeenpano. Tulosalue kehittää koko virastolle yhteisiä, osasto- ja yksikköraajat ylittäviä toimintamalleja, jotka ovat viraston ohjaus- ja johtamisjärjestelmän perusta. Tulosohjauksen merkittävimmät panostukset vuoden 2024 aikana keskittyivät prosessijohtamisen kyvykkyyksien vahvistamiseen virastossa sekä viraston tulosseurannan vakiinnuttamisen ja viraston tavoitejohtamisen toimintojen kehittämiseen OKR-mallia (Objectives & Key Results) hyödyntäen. Tulosalue on myös yhteistyössä digitaalisten palveluiden yksikön kanssa selvittänyt viraston tiedolla johtamisen kehitysvaihtoehtoja ja laatinut selvitysten perusteella suuntaviivat tiedolla johtamisen kehittämiseksi.

Tietotuotannon palvelut

Tietotuotannon palveluiden tulosalue perustettiin viraston organisaatiomuutoksen yhteydessä tuottamaan viraston sisäisille ja ulkoisille asiak-

kaille tarkoitettua yhden luukun periaatteella toimivaa tietopalvelua. Vuoden 2024 aikana avattiin yhteensä 902 eri tahojen viereyttämää tietopalvelupyyntöä, joista hoidettiin vuoden päättymiseen mennessä yhteensä 859.

Tulosalue tuottaa tilastopalveluna säännöllisiä tilastotoimituksia muuan muassa Eurostatille, EUAA:lle, UNHCR:lle tai FRONTEX:ille. Lisäksi tulosalue osallistuu virallisten tilastojen tuottamiseen tiastot.migri.fi -sivulle. Maahanmuuttovirasto palvelee tutkijoita maahanmuuttohallinnon prosesseista syntyneen hallinnollisen datan luovutuksilla tieteellistä tutkimusta varten myönnettyjen tutkimuslupahakemusten perusteella.

Tietotuotannon palvelut alkoivat joulukuussa 2024 tuottaa tietoa myös korkeakouluille, jotka EU- ja ETA-maiden ulkopuolisten opiskelijoiden lukukausimaksujen täyskatteellisuutta koskevan lakimuutoksen HE 51/2024 vp yhteydessä saavat oikeuden saada tietoja opiskelijoiden, opiskelijoiksi hakevien sekä heidän perheenjäsenten oleskeluluvista. Tiedonsaantioikeuden toteuttamiseksi oleskelulupatiedot annetaan korkeakouluille pyynnöstä tietotuotannon palveluiden toimesta. Järjestelyn on tarkoitus olla väliaikainen ja se tullaan korvaamaan korkeakoulujen käyttöön kehitettävällä käyttöliittymällä, jonka kautta korkeakoulut voivat omatoimisesti hakea tiedot opiskelijoidensa ja heidän perheenjäsenten oleskeluluvista.

Tilannekuva-, ennakointi- ja analyysityötä

on vuoden aikana kehitetty laajasti ja tietotuotteiden julkaisulle asetetut tavoitetasot viraston tulossopimuksessa ovat saavutettu. Tärkeimpiä tulossopimukseen kirjattuja tietotuotteita ovat olleet julkinen Maahanmuutto Suomeen -katsaus, tulevaisuuden hakijamääriin keskittyvät maahanmuuton tulevaisuusarviot, sisäiseen viranomaiskäyttöön tuotettava hiljaisia ja nousevia ilmiöitä sekä muutostekijöitä esiin tuova ajankohtaiskatsaus sekä paluiden ja palautusten tilannekuva.

Maahanmuutto Suomeen -katsaus on julkaistu vuoden aikana kolme kertaa viraston verkkosivuilla. Maahanmuuton tulevaisuusarviot on muodostettu vuoden aikana kolme kertaa ja niistä on julkaistu tiivistelmät viraston verkkosivuille. Tulevaisuusarvioiden muodostamisessa hyödynnetään tulosalueen koordinoiman viraston ennakkointiverkoston asiantuntijaosaamista. Turvallisuushavaintoihin ja nouseviin ilmiöihin keskittävää ajankohtaiskatsausta Maahanmuuton turvallisuushavainnot alettiin julkaista huhtikuussa. Katsaus julkaistaan kolmen kuukauden välein.

Paluiden ja palautusten tilannekuva julkaistiin ensimmäisen kerran maaliskuussa, jonka jälkeen tilannekuvaa julkaistiin kuukausittain. Vuoden kuluessa tilannekuva kehittyi tilastokatsauksesta enemmän laadullista analyysiä sisältäväksi tuotteeksi, jota päätettiin vuoden lopulla julkaista jatkossa kolmen kuukauden välein. Lisäksi tulosalue julkaisee katsauksen EU-alueelle ja Suomeen

suuntautuvasta muuttoliikkeestä joka toinen kuukausi. Vakituisesti julkaistavien tietotuotteiden lisäksi tulosalueella on kyvykkyys laatia analyysija tarvittaessa myös vaihtuvista kohteista, josta esimerkkinä toimii joulukuussa julkaistu katsaus Syyrian tilanteen vaikutuksista muuttoliikkeisiin.

Tilannekuva-, ennakkointi- ja analyysityön kehittämistä jatketaan vuonna 2025. Tavoitteena on olemassa olevien tietotuotteiden julkaisun jatkaminen vakiintuneessa syklissä, jonka lisäksi tulosalueella kehitetään kyvykkyyttä tuottaa raportteja ad hoc -pohjalta viraston omiin ja sidosryhmien tarpeeseen. Lisäksi tietotuotteiden tuomista julkisuuteen viraston verkkosivujen ja muun viestinnän kautta kehitetään.

1.4.2.7 Turvallisuusyksikkö

Turvallisuusyksikkö perustettiin organisaatiouudistuksen yhteydessä kesäkuussa 2024, ja siinä yhdistyi turvallisuuden, tietoturvan ja tietosuojan tulosalueet samaan yksikköön. Turvallisuusyksikön perustamisen tavoitteena on mahdollistaa keskitetty ja tehokas lähestyminen organisaation turvallisuuskysymyksiin sekä parantaa kykyä reagoida nopeasti muuttuviin uhkiin ja ylläpitää viraston turvallisuustilannekuvaa kokonaisvaltaisesti.

Turva

Turvallisuusympäristön haasteellisuus on kasvanut, mikä on tehnyt tehostetusta seurannasta työ-

lästä. Toiminnalle asetetut tavoitteet on kuitenkin saavutettu, vaikka vuosi on ollut poikkeuksellinen verrattuna vuoteen 2023. Poikkeamatapahtumien ilmoitusten määrä Granite-järjestelmään on virastossa kasvanut +22%. Turvallisuusselvitysprosessi on kehittynyt, ja käsittelyjen taso on erinomainen, vaikka selvitysten määrä on kasvanut.

Tietoturva

Tulostavoitteet keskittyvät sisäisen tarkastuksen tekemän tarkastuksen pohjalta sovittujen korjaustoimien toteuttamiseen. Tavoitteiden edistymistä seurattu tiiviisti sisäisen tarkastuksen ja turvallisuusyksikön yhteistyössä ja niihin ollaan pääsääntöisesti päästy. Vuonna 2024 saavutetuista onnistumisista voidaan mainita henkilöstöresursoinnin lisääntyminen yhdestä kolmeksi sekä keskitettyyn turvallisuusyksikköön siirtyminen. Merkittävä työmäärä ja globaalit haasteet ovat kuitenkin aiheuttaneet haasteita laajamittaisemman ohjaus- ja ohjeistustyön toteuttamiselle.

Tietosuoja

Tietosuojan tulosalue on toiminut aktiivisesti sekä asiakkaiden että viraston henkilöstön oikeusturvan parantamiseksi. Tämä on saavutettu tarjoamalla oikeudellista tukea henkilötietojen käsittelyyn sekä valvomalla henkilötietojen käsittelyn laillisuutta. Tietosuojatulosalueelle on tärkeää varmistaa rekisteröityjen oikeuksien toteutuminen ja edistää hyvän hallinnon periaatteita.

Viraston eri yksiköille tarjottava oikeudellinen tuki kattaa henkilötietojen käsittelyn, tietojen julkisuuden ja tiedonhallinnan. Tätä kautta voidaan sujuvoittaa lupakäsittelyä sekä tukea tiedolla johtamista. Valvontakäytännöt, kuten lokitarkastukset ja valvontakäynnit, auttavat havaitsemaan ja puuttumaan käsittelyprosesseihin liittyviin ongelmiin sekä ehkäisemään väärinkäytöksiä.

Tietosuojatulosalue on ollut tukena monilla alueilla, kuten tilapäisen suojelun jatkamisessa, tietojärjestelmäkilpailutuksissa sekä oleskelulupien jälkivalvonnassa. Henkilötietojen tietoturvaloukkauksia ja tutkimuslupia käsitellään samalla tasolla kuin edellisenä vuonna.

Valvoen aktiivisesti lainsäädännön kehitystä ja oikeuskäytäntöjä, tietosuojatulosalue kohtaa haasteita työtilanteensa ruuhkautumisen vuoksi. Maahanmuuttohallinnan asiakasmäärien kasvu ja osallistuminen hallitusohjelman mukaisiin kehittämistoimiin ovat tuoneet lisäkuormitusta.

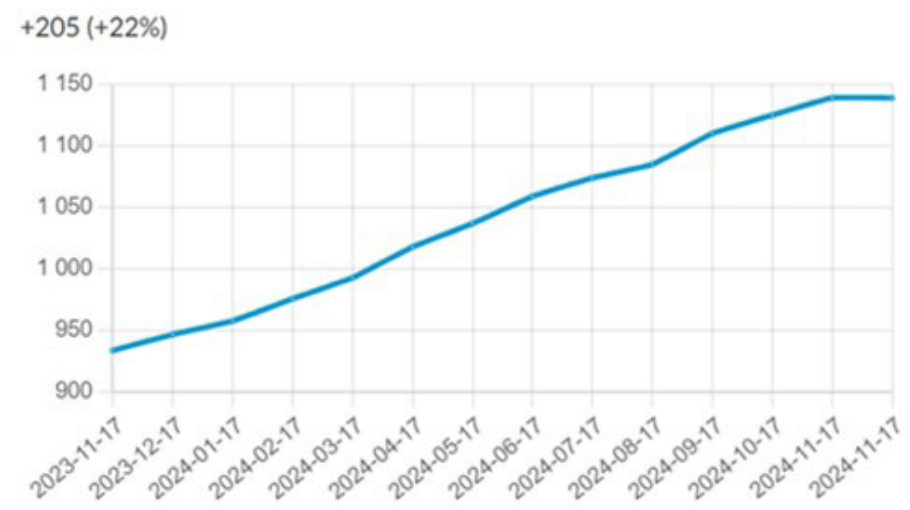
Valmius ja varautuminen

Viraston valmius- ja turvallisuussuunnitelma on uusittu ja hyväksytty. Suunnitelman toimeenpano ja valmistelu etenee suunnitellun mukaisesti. Syksyn 2024 aikana viraston koulutus- ja harjoitustoiminnan suunnittelu vuodelle 2025 aloitettiin. Vuoden 2024 aikana virastosta osallistuttiin yhteensä yhdeksään eri valtakunnalliseen ja alueelliseen valmius- ja suunnitteluharjoitukseen (taulukko 20).

Valmius- ja suunnitteluharjoitukset 2024

Harjoitus	Harjoituksen tavoite	Järjestäjä
Lounais-Suomi 2024	Paikallispuolustusharjoituksen johtaminen ja viranomaisyhteistyö Varsinais-Suomen ja Sata-kunnan maakuntien alueella.	Porin Prikaati
Häme 24	Evakuointi ja poikkeusolot. Häiriötilanteeseen varautuminen ja toiminta häiriötilanteessa	Etelä-Suomen AVI
Lounais 24	Sähkönjakelun pitkäkestoinen häiriötila. Häiriötilanteeseen varautuminen ja toiminta häiriötilanteessa.	Länsi-Suomen AVI
Itärajan varautuminen, suunnitteluharjoitukset kevät 2024 (5 harjoitusta)	Harjoitusten tavoitteena on viranomaisten valmiuden kehittäminen laajan laittoman maahan-tulon hallinnassa sulan maan kautta 2024 varten. - Viranomaisten suunnitelmavalmiuden kehittäminen - Suunnitelmien testaaminen, synkronointi ja perehdytys - Viranomaisten toimeenpano valmiuden kehittäminen - Yhteisen tilannekuvan ja tilanneymmäryksen muodostamisen kehittäminen - Yhteistoiminnan kehittäminen.	Rajavartiolaitos
Taisto-harjoitus	Joustava turvapaikkamenettely	Digi ja Viestintävirasto DVV

Taulukko 20

Kuva 3 Ilmoitetut poikkeamatapahtumat

Viraston valmius- ja turvallisuussuunnitelma on uudistettu ja hyväksytty käyttöön johtoryhmässä ja osana valmiuden suunnittelua henkilöstön käyttö varallaolo- ja hälytysluonteisessa työssä -ohjeistus on valmistunut.

Vapaaehtoisuuteen perustuva varautumisen henkilöstöpooli perustettiin viraston virkahenkilöistä osana viraston varautumista. Häiriötilanteen edellyttäessä viraston henkilöstön käyttöä normaalin resursoinnin lisäksi esim. laajamittaisessa tai välineellistetyn maahantulon tilanteissa ja tilanteiden pitkittyessä henkilöstöpoolin vapaaehtoisia virkahenkilöitä voidaan siirtää ja sijoittaa tukemaan erilaisiin toimintoihin. Rajavartiolaitos on järjestänyt syksyn 2024 aikana koulutusta henkilöstöpoolin henkilöstölle osana itärajan tilanteeseen varautumista

1.4.2.8 Viestintäyksikkö

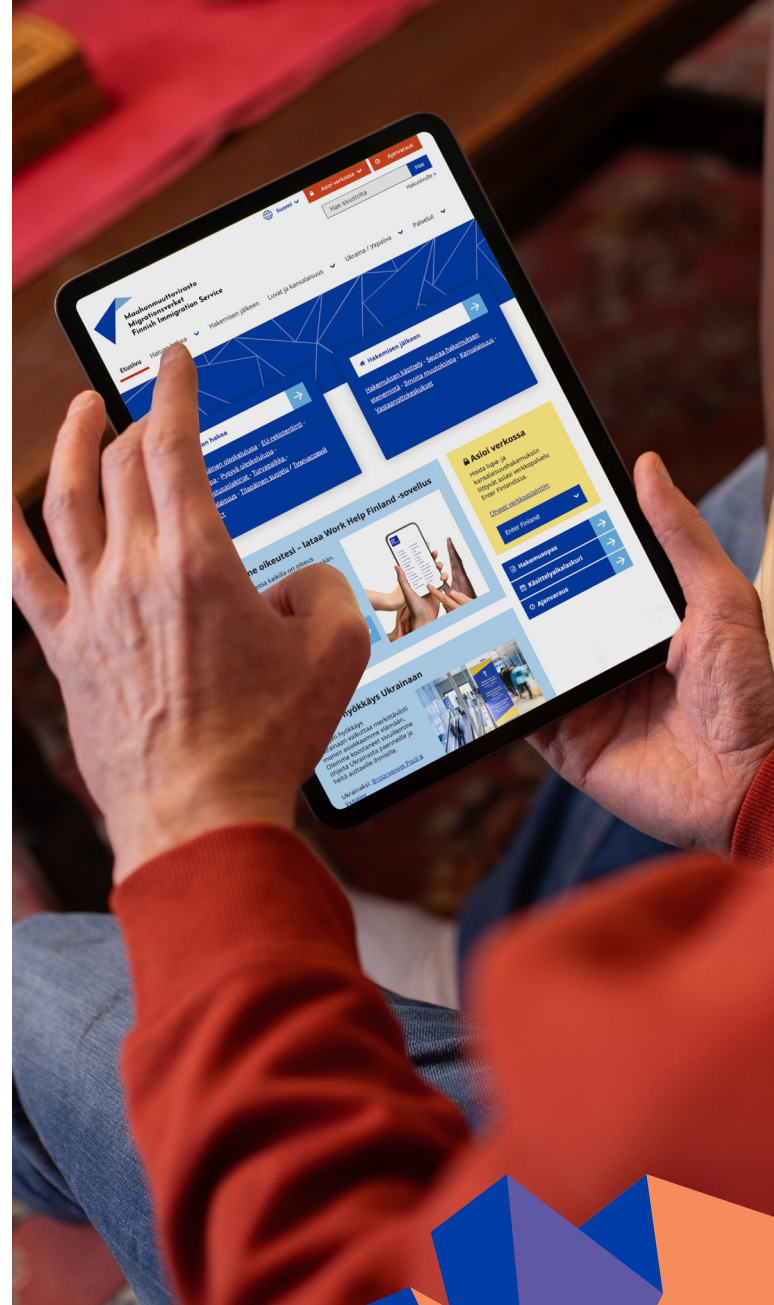
Maahanmuuttoviraston viestintäyksikkö vastaa viraston työyhteisö-, asiakas- ja mediaviestinnästä sekä käännöspalveluista.

Maahanmuutto on säilynyt yhtenä keskeisenä aiheena julkisessa keskustelussa läpi vuoden 2024. Keskustelun pääpainopisteet ovat olleet edellisvuoden tapaan työperäinen maahanmuutto sekä kansainvälinen suojelu. Konfliktit, sodat ja hallitusohjelman toimet ovat siirtäneet julkisen keskustelun teemoja entistä enemmän turvallisuuspainotteiseen suuntaan, mikä näkyi erityisesti mediaviestinnän työssä.

Vuonna 2024 viestinnän pääteemoja olivat muun muassa sujuva ja hallittu maahanmuutto, maahanmuuton tilastot, turvallisuus, viraston toiminnan kehittäminen sekä vastaanottotoiminnan kustannustehokkuus.

Työyhteisöviestinnässä keskeisiä aiheita olivat organisaatiouudistus ja siirtyminen prosessijohtamiseen, talous- ja tuottavuusaiheet sekä turvallisuus- ja valmiusasiat. Työnantajakuvaviestinnässä kerrottiin viraston arjesta Migrissä töissä -sarjassa ja nostettiin esiin yhdessä henkilöstöhallinnon kanssa mm. johtamiseen ja työhyvinvointiin liittyvä kehitystyötä. Osana organisaation ja toiminnan muutosta yksiköiden esihenkilöille järjestettiin laajasti muutosviestinnän koulutusta. Intra-uutisia julkaistiin vuoden aikana 760 kpl (2023: 720 kpl). Viraston ajankohtaisia asioita käsittelevää henkilöstölle tarkoitettua Missä menee Migri? -lähetystä tuotettiin 32 kertaa.

Asiakasviestinnän pääteemoja vuonna 2024 olivat Euroopan unionin RRF-instrumentin (Recovery and Resilience Facility) kautta rahoitettu kansainvälisten osajien maahanmuuton viestintä, verkkoasioinnin lisääminen sekä lakimuutoksiin liittyvä viestintä. Asiakastiedotteita julkaistiin vuoden aikana 47 kpl (2023: 50 kpl). Yhteistyökumppaneille suunnattuja uutiskirjeitä lähetettiin vuonna 2024 17 kpl (2023: 11 kpl) kolmelle eri sidosryhmälle (koulutusala, työnantajat sekä maahanmuuttoneuvonnat), ja kaikissa ryhmissä oli huomattavaa tilaajamäärien kasvua.

Viraston kotisivuston (Migri.fi) sisältöjä kehitettiin erityisesti lakimuutosten yhteydessä.

Julkinen keskustelu maahanmuutosta keskittyi kansainväliseen suojeluun ja työperusteiseen maahanmuuttoon vuonna 2024. Vuoden alussa huomio oli enemmän itärajan turvapaikanhakijoissa ja kansainvälisessä suojelussa, mutta kevään aikana keskusteluun nousi osaajien maahanmuutto, joka myös pysyi keskustelun aiheena koko vuoden.

Julkinen keskustelu maahanmuutosta keskittyi kansainväliseen suojeluun ja työperusteiseen maahanmuuttoon vuonna 2024. Vuoden alussa huomio oli enemmän itärajan turvapaikanhakijoissa ja kansainvälisessä suojelussa, mutta ke-

vään aikana keskusteluun nousi osaajien maahanmuutto, joka myös pysyi keskustelun aiheena koko vuoden. Kesällä julkiseen keskusteluun nousivat erityisesti luonnonmarjanpoimijoiden kausityöluvut ja loppuvuoden aikana urheilijoiden oleskeluluvat.

Vuonna 2024 mediatiedotteita julkaistiin 36 kpl (2023: 35), minkä lisäksi julkaistiin uutisia ja blogeja 17 kpl (2023: 23). Toimittajien yhteydenottoja oli 345 kpl ja mediatilaisuuksia yksi. Twiittiketjuja on tehty X:ään yhteensä 76 kpl. Virastolle otettiin käyttöön myös uutena sosiaalisen median kanavana Bluesky, jonne tehtiin 169 julkaisua vuoden 2024 aikana.

Viraston kotisivuston (Migri.fi) sisältöjä kehitettiin erityisesti lakimuutosten yhteydessä. Lisäksi loppuvuodesta aloitettiin työnantajaosion uudistuksen suunnittelu. Uudistus toteutetaan vuonna 2025. Sivusto oli vuonna 2024 AVI:n kattavan saavutettavuusvalvonnan kohteena, ja tarkastuksessa havaittiin sekä sisällöllisiä että teknisiä saavutettavuuspuutteita, jotka korjattiin vuoden loppuun mennessä.

Kotisivuston käyntien kokonaismäärä vuonna 2024 oli 3312053 (2023: 3619009). Sivustolla oli eniten käyntejä Suomesta (2326703), Pakistanista (80187), Intiasta (64866), Nigeriasta (59836) ja Yhdysvalloista (49340). Lukuja voidaan pitää suuntaa-antavina, sillä sivustolla käytössä olevan evästehyväksynnän vuoksi tiedot kaikista käynneistä eivät tallennu. Vain sivuston kaikki

evästeet hyväksyvien käyttäjien käynnit rekistroidään. Arvion mukaan todellinen käyntimäärä voi olla noin kaksinkertainen.

Maahanmuuttoviraston asiakkaille suunnattu viestintä sosiaalisen median kanavilla jatkui aktiivisena ja nousujohteisena. Suurimmalla osalla sosiaalisen median vakiintuneista kanavista oli vuoden aikana vahvaa kasvua: Facebook-seuraajissa yli 25 % (seuraajia 19600 tammikuussa 2025), Instagram-seuraajissa yli 34 % (seuraajia 3310 tammikuussa 2025), Telegram-seuraajissa 5,5 % (tilaajia 2567 tammikuussa 2025) ja lähinnä työnantajakuvaan keskittyvässä LinkedInin seuraajissa yli 32 % (seuraajia 8824 tammikuussa 2025).

Maahanmuuttoviraston käännöspalveluissa jatkettiin vuonna 2024 viraston käännöstoiminnan kehitystyötä useilla toimenpiteillä. Vuoden aikana muun muassa syvennettiin sidosryhmäyhteistyötä järjestämällä yhteistyötapahtuma, kartoitettiin tulevaisuuden kehitystyön painopisteitä tilaajatyytyväisyyskyselyn avulla ja tehostettiin käännösten hankkimista uudistamalla ulkoisten käännösten tilauskäytännöt.

Vuoden 2024 aikana käännöstiimiltä tilattujen käännösten ja kielentarkistusten volyymi kasvoi edeltävään vuoteen verrattuna noin 10 % ja oli yhteensä noin 5300 ns. kääntäjän sivua (2023: noin 4800 sivua). Näistä sisäinen käännöstiimi teki noin 2100 sivua ja ulkoiset toimittajat vastaavasti noin 3200 sivua.

1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

1.5.1 Henkilöstö- ja virkarakenne

Vuoden 2024 lopussa organisaation henkilöstömäärä oli 1 459 henkilöä, mikä on 12,4 % enemmän kuin edellisenä vuonna (taulukko 21). Henkilötyövuosina (HTV) laskettuna kasvu oli 7,2 %, ja kokonaistyöpanos nousi 1 358,1 henkilötyövuuteen.

Suurin osa henkilöstöstä oli naisia (70,9 %), miesten osuuden ollessa 29,1 %. Vuonna 2024 vakinaisten työntekijöiden määrä kasvoi merkittävästi 24 prosentin verran, kun taas määräaikaisten osuus laski 1,9 prosenttia. Vuoden 2024 aikana virasto aloitti henkilöstörakenteen korjaamisen, joka muuttaa vakituisten virkojen ja määräaikaisten virkasuhteiden suhdetta tasapainoisemmaksi. Työ jatkuu yhä edelleen vuonna 2025.

Palvelusuhteiden rakenteessa kokoaikaisten työntekijöiden osuus kasvoi hieman ja oli 93,4 %, kun taas osa-aikaisten määrä väheni 10,2 prosenttiin. Henkilöstön keski-ikä pysyi vakaana, ollen 41,1 vuotta. Suurimmat ikäryhmät olivat 30–34 ja 35–39-vuotiaat, joita koko henkilöstä oli 37,2 %.

1.5.2 Henkilöstörakenne eri tehtäväryhmissä

Vuoden 2024 lopussa organisaation henkilöstö jakautui eri tehtäväryhmiin seuraavasti: asiantuntijatehtävissä työskenteli 48,9 % henkilöstöstä,

Henkilöstö- ja virkarakenne

Henkilöstö	31.12.2022		31.12.2023		31.12.2024		Muutos edellisestä vuodesta (23-24)
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	
Henkilötyövuodet	1 189,8	-	1 267,0	-	1 358,1	-	7,2 %
Henkilöstömäärä	1 258	-	1 298	-	1 459	-	12,4 %
Naiset	874	69,5 %	919	70,8 %	1 035	70,9 %	12,6 %
Miehet	384	35,5 %	379	29,2 %	424	29,1 %	11,9 %
Vakinaiset	643	51,1 %	716	55,1 %	888	60,9 %	24,0 %
Naiset, vakinaiset	435	34,6 %	489	37,6 %	612	41,9 %	25,2 %
Miehet, vakinaiset	208	16,5 %	227	17,4 %	276	18,9 %	21,6 %
Määräaikaiset	615	48,9 %	582	44,8 %	571	39,1 %	-1,9 %
Naiset, ma.	439	34,9 %	430	33,1 %	423	29,0 %	-1,6 %
Miehet, ma.	176	14,0 %	152	11,7 %	148	10,1 %	-2,6 %
Kokoaikaiset	1 166	92,7 %	1 190	91,7 %	1 362	93,4 %	-14,5 %
Naiset, kokoaikaiset	794	63,1 %	835	64,3 %	957	65,6 %	-14,6 %
Miehet, kokoaikaiset	372	29,6 %	355	27,3 %	405	27,8 %	-14,1 %
Osa-aikaiset	92	7,3 %	108	8,3 %	97	6,6 %	-10,2 %
Naiset, oa.	80	6,4 %	84	6,4 %	78	5,3 %	-7,1 %
Miehet, oa.	12	1,0 %	24	1,8 %	19	1,3 %	-20,8 %
Henkilöstön keski-ikä	41,2	-	41,4	-	41,1	-	-0,7 %

Taulukko 21

esihenkilötehtävissä 7,0 %, ja johtoon kuuluvien osuus laski 0,9 %:iin. Naisten osuus johdosta nousi hieman, ollen 53,8 %. Esihenkilötehtävien osalta naisten määrä kasvoi 2,2 prosenttiyksikköä. Asiantuntijatehtävissä naisten osuus laski hieman, ollen nyt 72,5 % (taulukko 22).

1.5.3 Työhyvinvointi ja -terveys

Tilastollisessa seurannassa työhyvinvoinnin ja työterveyden käytössä olevien mittareiden osalta näkyi muutosta positiiviseen suuntaan. Sairauspoissaolot vähenivät 8,6 päivään per henkilötyövuosi, mikä on 0,6 päivää vähemmän kuin edellisenä vuonna. Terveysprosentti – eli ilman sairauspoissaoloja olleiden osuus – nousi merkittävästi 28,9 %:iin (+5,5 prosenttiyksikköä), mikä kertoo työkyvyn parantumisesta (taulukko 23).

Sairauksista johtuvat työterveyshuollon käynnit lisääntyivät hieman, ollen 3,7 käyntiä per HTV.

Työhyvinvoinnin ja työterveyden positiivisen kehityksen taustalla voidaan tulkita olevan enakoivaan työterveyteen panostaminen. Vuoden 2024 aikana yli 30 päivän poissaolot, mielenterveyssyistä johtuva poissaolot sekä tuki- ja liikuntaelinvaivoista johtuvat poissaolot vähenivät. On mahdollista, että kattavat työterveyspalvelut kuten lyhytterapiapalvelut, digitaaliset mielenterveyspalvelut ja työfysioterapeuttin palvelut ovat edesauttaneet positiivista kehitystä. Henkilöstön käytössä on myös liikunta- ja kulttuurietu, jolla on tuettu kokonaisvaltaista hyvinvoin-

Henkilöstörakenne eri tehtävissä

Henkilöstörakenne eri tehtävissä, prosenttia	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2024	Muutos edellisestä vuodesta (23-24)
Johtoon kuuluvien osuus	1,4 %	1,5 %	0,9 %	-40,0 %
Muiden esimiesasemassa olevien osuus	5,4 %	5,7 %	7,0 %	22,8 %
Asiantuntijatehtävissä toimivien osuus	47,2 %	48,1 %	48,9 %	1,7 %
Naisten osuus johdosta	50,0 %	52,6 %	53,8 %	2,3 %
Miesten osuus muista esimiehistä	65,7 %	62,2 %	64,4 %	3,5 %
Naisten osuus asiantuntijatehtävissä	71,1 %	74,3 %	72,5 %	-2,4 %

Taulukko 22

Työhyvinvointi- ja terveys

Työhyvinvointi- ja terveys	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2024	Muutos edellisestä vuodesta (23-24)
Sairauspoissaolot, työpäivää/HTV	9,7	9,2	8,6	-6,5 %
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus	3,4	3,5	3,1	-11,4 %
1-3 sairauspäivän tapausten osuus kaikista sairastapauksista, prosenttia	76,9 %	80,8 %	82,7 %	2,4 %
Terveysprosentti, ilman sairauspoissaoloja olleiden henkilöiden lukumäärän prosenttiosuus	23,5 %	23,4 %	28,9 %	23,5 %
Sairauksista johtuvat työterveyshuollossa käynnit, lukumäärä/HTV	3,3	3,5	3,7	5,7 %

Taulukko 23

Osaaminen

Työhyvinvointi- ja terveys	2022	2023	2024	Muutos edellisestä vuodesta (23-24)
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	5,8	5,8	5,9	1,7%
Osaamisen kehittämiseen käytetty aika, pv	1 904	2 281	2 308	1,2%
Ammattitaidon keskiarvo	3,6	3,4	3,6	5,6%

Taulukko 24

tia. Lisäksi vuonna 2024 työnohjauksen ryhmiä oli 44 sekä 16 henkilöä sai yksilötyönohjausta.

Koulutustasoindeksi nousi 5,9:ään, mikä kertoo henkilöstön koulutustason hienoisesta noususta. Osaamisen kehittämiseen käytetty kokonaisaika kasvoi edellisvuodesta 27 päivällä, ja yhteensä henkilöstö osallistui koulutuksiin 2308 päivää. Viraston osaamista arvioidaan ammattitaitoa kuvaavalla henkilökohtaisen suoriutumisen arvioinnilla. Viime vuonna ammattitaidon keskiarvo oli 3,57 (taulukko 24).

Keskeinen vuonna 2024 henkilöstön osaamisen kehittämistä edesauttava tekijä oli HRD-järjestelmä Osku:n käyttöönotto. Virastossa otettiin käyttöön kaikille yhteiset tavoiteosaamiset sekä kymmeniin eri virkatyyppeihin kohdistuvat ns. virkatyypikohtaiset osaamiset. Osku-järjestelmässä voidaan selvittää virasto-, osasto- ja tulosaluekohtaisesti osaamisvahvuuksia sekä -kapeikkoja.

1.6 Tilinpäätösanalyysi

1.6.1 Rahoituksen rakenne

1.6.1.1 Rahoituksen rakenne

Maahanmuuttovirasto saa valtion talousarvion kautta rahoitusta viraston toimintamenoihin sekä kansainvälistä suojelua hakevien vastaanottotoimintaan (taulukko 25). Muuta rahoitusta virasto saa maksullisesta toiminnasta (maksulliset

Maahanmuuttoviraston määrärahat 2024

Momentti	Toiminto	Euroa
26.01.2026	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021-2027 (S3)	5 699 000
26.01.26.2	AMIF erillismäärärahat	5 699 000
26.40.01	Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot	103 307 000
26.40.01.1	Maahanmuuttoviraston toimintamenot	100 672 000
26.40.01.7	Digitaalinen infrastruktuuri osajien maahanmuuton tueksi (RRF P3C 1/1) (EK) varattu	2 635 000
26.40.21	Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto	303 170 000
26.40.21.1	Vastaanottopalvelut	295 105 000
26.40.21.2	Muut maahantuloon liittyvät menot	3 951 000
26.40.21.3	Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	1 900 000
26.40.21.4	Ihmiskaupan uhrien auttamispalvelut	1 464 000
26.40.21.5	Lasten edustaminen	750 000
26.40.22	Vapaaehtoinen paluu	2 318 000
26.40.63	Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet	69 406 000
32.30.51.07	TEM Palkkatuettu työ, valtionhallinto	78
33.20.50.01	STM Palkkatuettu työ, valtionhallinto	35

Taulukko 25

päätökset ja luvat) sekä yhteisrahoitteisesta toiminnasta.

Momentille 26.01.26 myönnettiin Maahanmuuttoviraston käyttöön vuoden 2024 talousarviossa 5 699 000 AMIF-erillismäärärahaa.

Momentille 26.40.01 myönnettiin vuoden 2024 talousarviossa 103 307 000 euroa. Edelliseltä vuodelta siirtynyttä määrärahaa oli Maahanmuuttovirastolla 11 350 907,06 euroa.

Momentille 26.40.21 Pakolaisten ja turva-

paikanhakijoiden vastaanotto kohdennettiin vuoden 2024 talousarviossa 303 170 000 euroa. Turvapaikanhakijoiden määrän vähentyminen vähensi myös vastaanottomenoja.

Momentille 26.40.22 Vapaaehtoinen paluu kohdennettiin vuoden 2024 talousarviossa 2 318 000 euroa.

Momentille 26.40.63 Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat kulut kirjattiin vastaanottotoiminnan siirtotalouden kulut eli turvapaikanha-

kijoille maksettava lakisääteinen vastaanotto- tai käyttöraha. Momentille 26.40.63 myönnettiin 69 406 000 euroa vuonna 2024. Hakijamäärän vähenemisestä johtuen myös nämä menot vähenivät.

1.6.1.2 Talousarvion toteutuminen

Maahanmuuttovirasto käytti vuodelle 2024 toimintamenoihin osoitettua nettomäärärahaa 75205427,32 euroa ja maksullisen toiminnan tuottoja kertyi 34742920,39 euroa (vuonna 2023 32063 milj. euroa). Maahanmuuttoviraston momentin 26.40.01 toimintamenoista seuraavalle vuodelle siirtyi 28 101 572,68 euroa (taulukko 26).

Momentin 26.40.21 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto käyttö Maahanmuuttovirastossa oli 290466037,74 euroa (vuonna 2023 summa oli 254380 107,60 euroa). Momentilta ei siirtynyt määrärahaa seuraavalle vuodelle.

Momentin 26.40.63 vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet olivat suuruudeltaan 67382747,63 euroa (vuonna 2023 käyttö oli 99074028,74 euroa).

Kansainvälistä suojelua hakevien määrä on vähentynyt ja sitä myötä myös määrärahan tarve. Vastaanottokeskuksia sekä lakkautettiin että olemassa olevien kapasiteettia supistettiin.

Momentin 26.40.22 Vapaaehtoinen paluu käyttö oli 34637165 euroa. Edellisenä vuonna 2023 käyttö oli 170049,84 euroa. Vapaaehtoisesti palanneiden määrä oli 313 vuoden 2024 aikana.

Talousarvion toteutuma 2024

Momentti	Toiminto	Euroa
26.01.26.2	AMIF erillismäärärahat	404 032,26
26.40.01	Maahanmuuttoviraston toimintamenot	75 205 427,32
26.40.21	Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto	290 466 037,74
26.40.22	Vapaaehtoinen paluu	346 371,65
26.40.63	Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet	69 406 000,00
32.30.51.07.1	TEM Palkkatuettu työ, valtionhallinto	78,00
33.20.50.01	STM Palkkatuettu työ, valtionhallinto	35,00
4.24.26.01.26.2	Siirtynyt vuodelle 2025	5 323 561,40
4.23.26.40.01	Siirtynyt vuodelta 2023	11 350 907,06
4.24.26.40.01	Siirtynyt vuodelle 2025	28 101 572,68
4.23.26.40.22	Siirtynyt vuodelta 2023	2 147 950,16
4.24.26.40.22.	Siirtynyt vuodelle 2025 (vapaaehtoinen paluu)	1 971 628,35

Taulukko 26

Momentin 26.01.26.2. käyttö Maahanmuuttovirastossa oli 404032,26 euroa. Momentin määrärahaa siirtyi seuraavalle vuodelle 5294967,74 euroa.

1.6.1.3 Tuotto- ja kululaskelma

Maahanmuuttoviraston tilikauden kulujäämä 483268558,30 euroa väheni 19,2 % edellisestä vuodesta (2023: 598214554,35 euroa). Kansainvälistä suojelua hakevien määrän vähentyminen vähensi myös siihen liittyviä erilaisia menoja, etenkin palvelujen ostoja, jotka olivat 319001351,12 euroa (2023: 394353208,34 euroa. Viraston saamat toiminnan tuotot 68147600,21 euroa kas-

voivat 4,6 % edelliseen vuoteen 2023 verrattuna (65129902,93 euroa). Maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat 8,4 % edelliseen vuoteen verrattuna ollen vuonna 2024 yhteensä 34742920,39 euroa (32063540,50 euroa vuonna 2023).

Toiminnan kulut 423506340,39 euroa supistuivat kokonaisuudessaan edellisestä vuodesta 2023 (491436027,96 euroa). Tämä johtuu pääosin kansainvälistä suojelua hakeneiden määrän vähenemisestä ja vastaanottokeskusten lakkauttamisista ja kapasiteetin vähentämisestä. Tämä näkyy siirtotalouden kuluissa kokonaisuudessaan, ne vähenivät ollen vuonna 2024 58565993,11 euroa, eli vähennystä 35,6 % edel-

liseen vuoteen nähden (2023: 91 054 425,82 euroa).

Palvelujen ostot 319 001 351,12 euroa (2023: 394 353 208,34) vähenivät 19 % edelliseen vuoteen nähden. Turvapaikan- ja tilapäistä suojelua hakevien vastaanoton sopimusvastaanottokeskuksille maksettavat menot kirjataan palvelujen ostoihin, mikä selittää palvelujen ostojen vähenemistä.

Poistot 739 511 049 euroa (2023: 682 082 415 euroa) kasvoivat 8,4 % edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstökulussa 83 151 078,79 euroa kasvua oli 10,1 % edelliseen vuoteen verrattuna (2023: 75 505 356,43 euroa). Vuokrat 10 752 874,21 euroa pysyivät suhteellisen samalla tasolla, vähennystä reilun prosentin verran edelliseen vuoteen verrattuna (2023: 10 892 570,97 euroa).

1.6.1.4 Tase

Maahanmuuttoviraston taseen vuoden 2024 loppusumma 30 514 702,50 euroa (2023: 52 198 575,61 euroa) supistui vuodesta 2023. Aineettomien hyödykkeiden arvo 25 172 357,19 euroa

(2023: 22 235 818,88 euroa) kasvoi 13,2 % vuodesta 2023.

Aineellisten hyödykkeiden osuus 554 617,24 euroa (2023: 525 755,67 euroa) kasvua lähes 5,5 % edellisestä vuodesta. Käyttöomaisuuden arvo 25 726 974,43 euroa (2023: 22 761 574,55 euroa) on kasvanut 13 %.

Taseen vastattavaa puolella ostovelat 20 542 274,76 euroa ovat jatkaneet vähentymistä, laskua edellisestä vuodesta (2023: 23 517 570,07 euroa).

Viraston oma pääoma yhteensä on -8 909 164,99 euroa (2023: 6 598 244,18 euroa). Siirtovelat 14 245 473,32 euroa ovat vähentyneet lähes 20 % edellisestä vuodesta (2023: 17 712 690,09 euroa). Vieraan pääoman osuus vastattavasta 39 423 867,49 euroa on vähentynyt edellisestä vuodesta 6 176 464 euroa eli 13,5 % (2023: 45 600 331,43 euroa).

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Maahanmuuttovirastossa sisäisen valvonnan järjestämistä johtaa ja sen asianmukaisuudesta ja riittävydestä vastaa viraston johto. Toimintaan

sisältyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut on kuvattu Maahanmuuttoviraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjesäännössä.

Viraston taloussäännön mukaisesti sisäinen valvonta käsittää kaikki menettelyt ja järjestelyt, joilla varmistetaan viraston talouteen ja toimintaan sekä niihin liittyviin riskeihin nähden talouden ja toiminnan tuloksellisuus, laillisuus ja muu asianmukaisuus.

Viraston riskienhallinta perustuu määräykseen koko sisäministeriön hallinnonalan kattavavasta riskienhallintapolitiikasta sekä viraston ohjesääntöön. Riskienhallintapolitiikka käsittelee riskienhallinnan periaatteet sekä määrittelee prosessin riskien käsittelylle, raportoinnille ja seurannalle. Maahanmuuttoviraston riskienhallinnassa hyödynnetään sisäministeriön linjauksen mukaisesti Granite ERM-riskienhallintajärjestelmää. Riskienhallinta on osa johdon vastuuta.

1.7.1 Arvioinnin toteutustapa

Sisäisen valvonnan arviointia tehdään vuosittain hyödyntäen sisäministeriön hallinnonalan yhteisiin tarpeisiin muokattua sisäisen valvon-

Maahanmuuttoviraston riskienhallinnassa hyödynnetään sisäministeriön linjauksen mukaisesti Granite ERM-riskienhallintajärjestelmää.

nan arviointikehikkoa. Tilikauden osalta arviointi toteutettiin käymällä läpi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuteen vaikuttavat osat alueet. Arvioinnissa huomioitiin Valtioneuvoston asettaman sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan ja sen sisäisen tarkastuksen jaoston laatiman arviointikehikon päivitetty tavoitetilat. Viraston osastot, yksiköt ja määritetyt tulosalueet arvioivat sisäisen valvonnan periaatteiden toteutumista itsearviointina, jonka lisäksi ne kokoontuivat yhteiseen arviointikeskusteluun. Viraston johtoryhmä käsitteli johtopäätökset sisäisen valvonnan tilasta sekä keskeiset kehittämistoimenpiteet.

1.7.2 Johtopäätökset sisäisen valvonnan tilasta

Viraston sisäinen valvonta on pääosin asianmukaisesti järjestetty.

Ohjausympäristö on pääosin asianmukaisesti järjestetty. Maahanmuuttoviraston sisäisen valvonnan ohjausympäristö uudistui merkittävästi osana organisaatiouudistusta. Johdon esimerkkiin pohjautuva ohjausympäristö toimii perustana päivittäiselle päätöksenteolle ja toiminnalle. Uudet ohjaus- ja johtamisvastuut, selkeytynyt päätöksenteko sekä prosessijohtamiseen siirtyminen muuttavat ja kehittävät organisaation johtamis- ja ohjausjärjestelmää. Sisäisen valvonnan toimivuus on varmistettava muutos- ja kehitystyön jatkuessa, jotta viraston rakenne sekä johtamis- ja ohjausjärjestelmä tu-

kee myös sisäisen valvonnan päivittäistä toteuttamista. Virastoa ja toimintamalleja uudistaessa tulee erityistä huomiota kiinnittää roolien, vastuualueiden, työjaon ja toimivaltakysymysten selkeyteen.

Riskien arviointi on pääosin asianmukaisesti järjestetty. Sisäisen valvonnan arvioinnissa riskienhallinnan kokonaisuus tunnistettiin oleelliseksi kehittämiskohteeksi toiminnan eri tasoilla. Myös väärinkäytösriskienhallinta vaatii kehittämistoimenpiteitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnittelussa lähtökohtana tulee olla ulkoisen ja sisäisen toimintaympäristön tila ja mahdolliset epävarmuustekijät sekä kehitysuunnat. Virasto on kehittänyt ennakkointia sekä kykyä tunnistaa ja havaita muutoksia toimintaympäristössä, mikä antaa hyvät edellytykset muille kehittämistoimille.

Valvontatoimenpiteet on pääosin asianmukaisesti järjestetty. Kehittämiskohteeksi tunnistettiin sisäisen valvonnan menettelyjen ja toimenpiteiden tunnistaminen sekä kuvaaminen uudistuneessa organisaatiossa.

Tieto ja viestintä on pääosin asianmukaisesti järjestetty. Viraston sisäinen raportointi ja seuranta vaatii kehittämistä tukeakseen johtamis- ja ohjausjärjestelmän toimivuutta.

Seurantatoimenpiteet on pääosin asianmukaisesti järjestetty. Raportointihavaintojen kattavan käsittelyn toimintamalli tunnistettiin kehittämistoimenpiteeksi.

1.7.2 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttää talousarvioasetuksen 69 §:n vaatimukset.

Keskeisimmät kehittämiskohteet ovat sisäisen valvonnan järjestämisen ja toimeenpanon tunnistaminen ja kuvaaminen uudistuneessa organisaatiossa, hyvän hallinnon periaatteiden mukaisen toiminnan jatkuva edistäminen sekä riskienhallinnan kokonaisvaltainen kehittäminen, jotta riskienhallinnalla vaikutetaan sekä viraston strategian toteutumiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen, että toimintaedellytysten ja toiminnan jatkuvuuden varmistamiseen.

1.8 Arviointien tulokset

Maahanmuuttovirasto raportoi vuosittain laillisuusvalvontasuunnitelman mukaisesti sisäministeriöön. Maahanmuuttovirasto laati ja toimitti sisäministeriölle vuosittaisen laillisuusvalvontaraportin ja laati yhteistyössä viraston eri yksiköiden laillisuusvalvonnasta vastaavien kanssa laillisuusvalvontasuunnitelmat seuraavalle vuodelle.

Valtiontalouden tarkastusvirasto toteutti Maahanmuuttovirastossa vuoden 2024 tarkastuksia oman suunnitelmansa mukaisesti.

VTV- Yhteenvetoraportti talousarvion noudattamisen tarkastuksesta vuoden 2023 tilintarkastuksen yhteydessä D/406/04.08.01/2023

31.05.2024

VTV- Venäjän vastaisten talouspakotteiden

tarkastuksesta D/534/04.08.02/2023 19.06.2024

VTV- Tarkastuskertomus 8/2024 Virastojen toiminnan kohdentuminen lakisääteisiin tehtäviin D/283/04.06.01/2023 21.08.2024

1.8.1 Hankkeiden tarkastukset

Vuonna 2024 Maahanmuuttoviraston ulkoisella rahoituksella toteuttamiin hankkeisiin kohdistettiin seuraavat tarkastukset:

EUSA-hankkeet:

- (AMIF) AUDA-hanke (EU-komission tarkastus)
- (AMIF) AURA-hanke (SM:n talous- ja toiminnallinen tarkastus)
- (AMIF) IPA - itsepalveluautomaatti asiointiin / tunnistautumiseen (SM:n talous- ja toiminnallinen tarkastus)
- (AMIF) KOTU-hanke (SM:n toiminnallinen ja taloustarkastus, tilintarkastus)
- (AMIF) Paluuyhteistyö Irakissa ja Somaliasa (SOIRE) (SM:n talous- ja toiminnallinen tarkastus)
- (AMIF) Sisäiset siirrot 2023 (VM:n tarkastus)
- (AMIF) VARAUSAPU-hanke (SM:n taloustarkastus)

- (AMIF) VOK-valmius hanke (tilintarkastus)
- (ISF) TILDA-hanke (tilintarkastus)
- (BMVI) ETIAS II-hanke (tilintarkastus)
- (BMVI) SIS-hanke (tilintarkastus)
- (BMVI) VIS-asetusuudistuksen ja IO-asetuksen velvoitteiden toteuttaminen Migrissä (SM:n toiminnallinen tarkastus)

RRF:

- Elpymis- ja palautumistukivälineen RRF:n hallinto- ja valvontajärjestelmän tarkastus (VM:n tarkastus)

1.8.1.1 Vastaanottokeskukset

Joutsenon vastaanottokeskus

Joutsenon vastaanottokeskus on antanut vuotta 2024 koskevan laillisuusvalvontakertomuksen Maahanmuuttoviraston vastaanottopalvelut yksikköön 05.02.2025.

Oulun vastaanottokeskus

Oulun vastaanottokeskus on antanut vuotta 2024 koskevan laillisuusvalvontakertomuksen Maahanmuuttoviraston vastaanottopalvelut yksikköön 31.01.2025.

Helsingin vastaanottokeskus

Helsingin vastaanottokeskus on antanut vuotta 2024 koskevan laillisuusvalvontakertomuksen Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikköön 14.02.2025

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

1.9.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Maahanmuuttovirasto teki vuonna 2024 kaksi ilmoitusta väärinkäytöksistä VTV:lle. Ilmoitukset koskivat ilman asianmukaista hankintapäätöstä tehtyjä hankintoja. Vuonna 2023 tehtyyn tutkintapyyntöön matkustamiseen liittyvästä epäselvyydestä, teki syyttäjä elokuussa 2024 syyttämättäjäätämispäätöksen.

1.9.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Maahanmuuttovirastolla on saatavia vahingonkorvauksista yhteensä 212773,32 euroa 31.12.2024 mennessä.

Maahanmuuttovirasto Migrationsverket Finnish Immigration Service

Maahanmuuttoviraston
tilinpäätöslaskelmat ja liitteet

2 Maahanmuuttoviraston tilinpäätöslaskelmat

Maahanmuuttoviraston talousarvion toteutumalaskelma

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot (1 000 euroa)		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2024	Vertailu: Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
11.	Verot ja veronluonteiset tulot	23 653,06	85 183	85 182,73	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	23 653,06	85 183	85 182,73	0,00	100
12.	Sekalaiset tulot	33 737 726,41	5 896 244	35 876 715,86	29 980 472,06	608
12.26.99.	Sisäministeriön hallinnonalan muut tulot	32 581 543,61	4 109 231	34 089 702,57	29 980 472,06	830
	12.26.99.2. Vastaanottokeskuksille myönnettyjen määrärahojen palautukset	28 008 611,34	350 000	30 330 472,06	29 980 472,06	8 666
	12.26.99.3. Muut tulot	4 572 932,27	3 759 231	3 759 230,51	0,00	100
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	294 510,45	159 592	159 592,18	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	861 672,35	1 627 421	1 627 421,11	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		33 761 379,47	5 981 427	35 961 898,59	29 980 472,06	601

Määrärahatilit

Pääluokan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2024 määrärahojen		Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö 2024	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26.	Sisäministeriön hallinnonala	510 350 606,44	553 048 398	502 953 014,25	35 368 168,77	538 321 183,02	14 727 214,63	16 820 584,66	128 144 584,66	92 637 193,94	35 397 975,43
26.01.26.	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021-2027 (S3)	6 411 000,00	5 699 000	404 032,26	5 294 967,74	5 699 000,00	0,00	3 321 727,44	9 020 727,44	3 695 953,04	5 324 774,40
	26.01.26.2. AMIF erillismäärärahat (KPY)	4 500 000,00	5 699 000	404 032,26	5 294 967,74	5 699 000,00	0,00	2 562 916,47	8 261 916,47	2 938 355,07	5 323 561,40
	26.01.26.6. AMIF-sisäiset siirrot (EK)	1 911 000,00	-	-	-			758 810,97	758 810,97	757 597,97	1 213,00
26.01.29.	Sisäministeriön hallinnonalan arvonsääveroimenot (A)	80 572 470,10	69 148 398	69 148 397,65	-	69 148 397,65	0,00	-	-	-	-
26.40.01.	Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (nettob) (S2)	67 595 000,00	103 307 000	75 205 427,32	28 101 572,68	103 307 000,00	0,00	11 350 907,06	114 657 907,06	86 446 919,09	28 101 572,68
	26.40.01.1. Toimintamenot (KPY)	62 495 000,00	100 672 000	73 819 151,07	26 852 848,93	100 672 000,00	0,00	9 822 364,63	110 494 364,63	83 532 100,41	26 852 848,93
	26.40.01.7. Digitaalinen infrastruktuuri osaajien maahanmuuton tueksi (RRF P3C1I1) (EK) (varattu)	5 100 000,00	2 635 000	1 386 276,25	1 248 723,75	2 635 000,00	0,00	1 528 542,43	4 163 542,43	2 914 818,68	1 248 723,75
26.40.21.	Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (A)	254 380 107,60	303 170 000	290 466 037,74	-	290 466 037,74	12 703 962,26	-	-	-	-
	26.40.21.1. Vastaanottopalvelut (KPY)	250 936 496,87	295 105 000	283 923 783,00	-	283 923 783,00	11 181 217,00	-	-	-	-
	26.40.21.2. Muut maahantuloon liittyvät menot (KPY)	1 869 362,10	3 951 000	3 730 225,61	-	3 730 225,61	220 774,39	-	-	-	-
	26.40.21.3. Kiintiöpakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset (KPY)	358 379,96	1 900 000	1 122 873,59	-	1 122 873,59	777 126,41	-	-	-	-
	26.40.21.4. Ihmiskaupan uhrien auttamispalvelut (KPY)	588 946,75	1 464 000	989 643,20	-	989 643,20	474 356,80	-	-	-	-

Päälukon, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2024 määrärahojen		Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö 2024	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26.40.21.5. Lasten edustaminen (KPY)	626 921,92	750 000	699 512,34	-	699 512,34	50 487,66	-	-	-	-
26.40.22. Vapaaehtoinen paluu (S2)	2 318 000,00	2 318 000	346 371,65	1 971 628,35	2 318 000,00	0,00	2 147 950,16	4 465 950,16	2 494 321,81	1 971 628,35
26.40.63. Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (A)	99 074 028,74	69 406 000	67 382 747,63	-	67 382 747,63	2 023 252,37	-	-	-	-
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	120 162,35	103 211	103 210,78	-	103 210,78	0,00	464 586,36	464 664,35	414 487,46	0,00
32.01.29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	62 400,00	103 133	103 132,79	-	103 132,79	0,00	-	-	-	-
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (S2)	17 762,35	78	77,99	-	77,99	0,00	-	77,99	77,99	0,00
32.30.51.07. Palkkatuetty työ, valtionhallinto (KPY)	17 762,35	78	77,99	-	77,99	0,00	-	77,99	77,99	0,00
32.50.03. Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (S2)	40 000,00	-	-	-	-	-	464 586,36	464 586,36	414 409,47	0,00
32.50.03.1. Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (KPY)	40 000,00	-	-	-	-	-	464 586,36	464 586,36	414 409,47	0,00
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	8 013,99	35	35,30	-	35,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
33.20.50. Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (A)	8 013,99	35	35,30	-	35,30	0,00	-	-	-	-
33.20.50.01. Palkkatuetty työ, valtionhallinto	8 013,99	35	35,30	-	35,30	0,00	-	-	-	-
Määrärahatilit yhteensä	510 478 782,78	553 151 644	503 056 260,33	35 368 168,77	538 424 429,10	14 727 214,63	17 285 171,02	128 609 249,01	93 051 681,40	35 397 975,43

Maahanmuuttoviraston tuotto- ja kululaskelma

Tuotto- ja kululaskelma	1.1.2024-31.12.2024		1.1.2023-31.12.2023	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	34 742 920,39	-	32 063 540,50	-
Muut toiminnan tuotot	33 404 679,82	68 147 600,21	33 066 362,43	65 129 902,93
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	1 277 242,65	-	1 656 642,98	-
Henkilöstökulut	83 151 078,79	-	75 505 356,43	-
Vuokrat	10 752 874,21	-	10 892 570,97	-
Palvelujen ostot	319 001 351,12	-	394 353 208,34	-
Muut kulut	1 928 683,13	-	2 207 425,09	-
Poistot	7 395 110,49	-423 506 340,39	6 820 824,15	-491 436 027,96
JÄÄMÄ I		-355 358 740,18		-426 306 125,03
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	3 425,88	-	752,88	-
Rahoituskulut	-2 838,24	587,64	-1 997,78	-1 244,90
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	456 389,51	-	62 580,18	-
Satunnaiset kulut	-535 260,87	-78 871,36	-24 030,20	38 549,98
JÄÄMÄ II	-	-355 437 023,90	-	-426 268 819,95
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle pl. hyvinvointialue	1 355 356,82	-	4 428 313,10	-
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	41 546 861,09	-	36 488 044,02	-
Siirtotal. kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	10 455 477,12	-	44 638 237,19	-
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	5 208 298,08	-58 565 993,11	5 499 831,51	-91 054 425,82
JÄÄMÄ III		-414 003 017,01		-517 323 245,77
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	85 182,73	-	23 653,06	-
Suoritetut arvonlisäverot	-69 350 724,02	-69 265 541,29	-80 914 961,64	-80 891 308,58
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	-	-483 268 558,30	-	-598 214 554,35

Maahanmuuttoviraston tase

Vastaavaa	31.12.2024		31.12.2023	
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	45 161,67	-	0,00	
Muut pitkävaikutteiset menot	22 719 009,10	-	22 219 870,97	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 408 186,42	25 172 357,19	15 947,91	22 235 818,88
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennukset	131 107,55	-	137 281,13	-
Koneet ja laitteet	372 661,86	-	340 048,04	-
Kalusteet	50 847,83	554 617,24	48 426,50	525 755,67
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET YHTEENSÄ	-	25 726 974,43	-	22 761 574,55
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	398 631,57	-	573 542,71	-
Siirtosaamiset	3 651 960,50	-	27 802 144,93	-
Muut lyhytaikaiset saamiset	308 340,76	4 358 932,83	577 443,93	28 953 131,57
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	42 498,72	-	45 754,00	-
Kirjanpitoyksikön menotilit	-276,41	-	-265,20	-
Sisäisen rahaliikkeen tilit	386 572,93	428 795,24	438 380,69	483 869,49
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ	-	4 787 728,07	-	29 437 001,06
VASTAAVAA YHTEENSÄ		30 514 702,50		52 198 575,61

Maahanmuuttoviraston tase

Vastattavaa	31.12.2024		31.12.2023	
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-276 810,69	-	-276 810,69	-
Edellisten tilikausien pääoman muutos	6 875 054,87	-	-17 104 303,74	-
Pääoman siirrot	467 761 149,13	-	622 193 912,96	-
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	-483 268 558,30	-8 909 164,99	-598 214 554,35	6 598 244,18
VIERAS PÄÄOMA				
PITKÄAIKAINEN				
Muut pitkäaikaiset velat	0,00	0,00	368 245,36	368 245,36
LYHYTAIKAINEN				
Saadut ennakot	422 680,07	-	600 000,00	-
Ostovelat	20 542 274,76	-	23 517 570,07	-
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	1 528 878,21	-	1 375 012,74	-
Edelleen tilittettävät erät	1 648 789,40	-	1 541 263,92	-
Siirtovelat	14 245 473,32	-	17 712 690,09	-
Muut lyhytaikaiset velat	1 035 771,73	39 423 867,49	485 549,25	45 232 086,07
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	-	39 423 867,49	-	45 600 331,43
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-	30 514 702,50	-	52 198 575,61

Liiteluettelo

Liiteluettelo

Liite 1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

Liite 2 Nettoutetut tulot ja menot

Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset

Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat

Liite 5 Henkilöstökulujen erittely

Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Liite 8 Rahoitustuotot ja -kulut

Liite 9 Talousarvioloudesta annetut lainat

Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat

Liite 12 Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Liite 14 Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Liite 15 Velan muutokset

Liite 16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

2.1 Liitteet

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja niiden muutokset

Kirjanpitoyksikön tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita.

Tilinpäätöksessä käytetyt arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät ovat talousarviolain 66 § mukaisia.

Handi -valtion tilaamisen ja laskujen käsittelyjärjestelmän automaatioprosessiin menevien laskujen kohdennukseen ei ole tilinpäätöksessä puututtu vaan laskut ovat kohdistuneet automaatiossa kirjaus-/laskun päivämäärän mukaiseen tilivuoteen.

Siirtotalouden kulujen liikekirjanpidon tilit muuttuivat vuonna 2023, eikä tämä muutos käy ilmi lyhyessä tuotto- ja kululaskelmassa.

Taseessa siirtosaamisten summa selittyy sillä, että normaalisti sopimuksessa mainittua ehtoa maksettujen ennakoiden ja toteutuneiden kustannusten tasausta tilinpäätökseen mennessä ei ole voitu yhden vastaanottotalouden toimittajan kanssa tehdä. Syynä tähän oli voimakkaasti kasvanut vastaanoton volyymi ja sitä kautta sopimuksen mukaisten maksettujen ennakoiden suuruus. Tasausvaiheessa todettiin, että kestävämpi ja vastaanoton toiminnan jatkuvuuden kannalta parempi ratkaisu on, että toimittaja suorittaa osissa liikaa maksetut ennakot. Maksusuunnitelmasta on hyväksytty sopimus.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2024		Tilinpäätös 2024	Vertallu: Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2024	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26.40.01 Maahanmuutto- viraston ja valtion vastaanotto- keskusten toimintamenot (nettob) (S2)	Brutto- menot	107 305 582,14	-	116 440 829,09	-	144 542 401,77	-	-	-	127 682 320,86	-
	Bruttotulot	39 710 582,14	-	41 235 401,77	-	41 235 401,77	-	-	-	41 235 401,77	-
	Netto- menot	67 595 000,00	103 307 000	75 205 427,32	28 101 572,68	103 307 000,00	0,00	11 350 907,06	114 657 907,06	86 446 919,09	28 101 572,68

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 3.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
26. Sisäministeriön hallinnonala	-	109 415,29
Vuosi 2023	-	109 415,29
26.40.01.1. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (KPY)	109 415,29	-
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	-	50 176,89
Vuosi 2023	-	50 176,89
32.50.03.1. Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (KPY)	50 176,89	-
Pääluokat yhteensä	-	159 592,18
Vuosi 2023	-	159 592,18

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

Henkilöstökulujen erittely

Kulut	2024	2023
Henkilöstökulut	70 219 366,25	63 345 292,04
Palkat ja palkkiot	68 568 806,25	62 552 279,67
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	1 650 560,00	793 012,37
Henkilösivukulut	12 931 712,54	12 160 064,39
Eläkekulut	11 853 511,91	11 005 676,67
Muut henkilösivukulut	1 078 200,63	1 154 387,72
Yhteensä	83 151 078,79	75 505 356,43
Johdon palkat ja palkkiot, josta	1 413 597,54	1 066 682,27
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	15 892,80	13 108,44
Johto	0,00	0,00
Muu henkilöstö	15 892,80	13 108,44

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	KOM-luokka	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
112 Aineettomat oikeudet					
11200000 Ostetut atk-ohjelmistot	1120010	tasapoisto	5	20	-
114 Muut pitkävaikutteiset menot					
11400000 Itse valmistetut ja teetetyt atk-ohjelmat	1140010	tasapoisto	5	20	-
119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat					
11910000 Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	1191010	ei poistoja	-	-	-
122 Rakennukset					
12290000 Muut rakennukset	1229010	tasapoisto	20	5	-
	1229020	tasapoisto	30	3,33	-
125-126 Koneet ja laitteet					
12500000 Autot ja muut maajetälineet	1250010	tasapoisto	5	20	-
12550000 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	1255010	tasapoisto	3	33,3	-
12580000 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	1258010	tasapoisto	5	20	-
12690000 Muut koneet ja laitteet	1269010	tasapoisto	5	20	-
127 Kalusteet					
12700000 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	1270010	tasapoisto	5	20	-
12790000 Muut kalusteet	1279010	tasapoisto	5	20	-

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan. Taulukossa on kuvattu suunnitelman mukaiset poistoaajat.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Kuvaus	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2024	0,00	35 961 460,10	15 947,91	35 977 408,01
Lisäykset	55 300,00	8 293 817,80	10 230 159,28	18 579 277,08
Vähennykset	0,00	-642 970,81	-7 837 920,77	-8 480 891,58
Hankintameno 31.12.2024	55 300,00	43 612 307,09	2 408 186,42	46 075 793,51
Kertyneet poistot 1.1.2024	0,00	-13 741 589,13	0,00	-13 741 589,13
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	147 205,55	0,00	147 205,55
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-10 138,33	-7 298 914,41	0,00	-7 309 052,74
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2024	-10 138,33	-20 893 297,99	0,00	-20 903 436,32
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2024	45 161,67	22 719 009,10	2 408 186,42	25 172 357,19

Kuvaus	Aineelliset hyödykkeet			Yhteensä
	122 Rakennukset	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	
Hankintameno 1.1.2024	154 138,21	434 330,62	56 230,00	644 698,83
Lisäykset	0,00	99 149,32	15 770,00	114 919,32
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2024	154 138,21	533 479,94	72 000,00	759 618,15
Kertyneet poistot 1.1.2024	-16 857,08	-94 282,58	-7 803,50	-118 943,16
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-6 173,58	-66 535,50	-13 348,67	-86 057,75
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2024	-23 030,66	-160 818,08	-21 152,17	-205 000,91
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2024	131 107,55	372 661,86	50 847,83	554 617,24

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 8.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta an-netut lainat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 9.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 10.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 11.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Kuvaus	Talousarvio- menot 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha-tarve 2026	Määräraha-tarve 2027	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
UMA-järjestelmän sovellus, ylläpitosopimus laajennuksineen ja täydennyksineen	10 676 500,00	4 650 000,00	0,00	0,00	0,00	4 650 000,00
Toimitilavuokrat: Helsinki Pasila PVK, R11 ja asiointi, Helsingin vok, Joutsenon vok, Oulun vok	9 860 300,00	12 616 000,00	3 892 000,00	3 024 000,00	3 024 000,00	22 556 000,00
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	20 536 800,00	17 266 000,00	3 892 000,00	3 024 000,00	3 024 000,00	27 206 000,00
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	20 536 800,00	17 266 000,00	3 892 000,00	3 024 000,00	3 024 000,00	27 206 000,00

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 13.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisällytettävät rahastoidut varat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 14.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 15.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 16.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 17.

2.2 Muut liitteet

Liite 1: Henkilöstövoimavarat

Henkilöstövoimavarat	31.12.2022		31.12.2023		31.12.2024		Muutos edellisestä vuodesta (23-24)
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	
1. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT							
Henkilötyövuodet	1 189,8	-	1 267,0	-	1 358,1	-	7,2 %
Henkilöstömäärä	1 258	-	1 298	-	1 459	-	12,4 %
Naiset	874	69,5 %	919	70,8 %	1 035	70,9 %	12,6 %
Miehet	384	35,5 %	379	29,2 %	424	29,1 %	11,9 %
Vakinaiset	643	51,1 %	716	55,1 %	888	60,9 %	24,0 %
Naiset, vakinaiset	435	34,6 %	489	37,6 %	612	41,9 %	25,2 %
Miehet, vakinaiset	208	16,5 %	227	17,4 %	276	18,9 %	21,6 %
Määräaikaiset	615	48,9 %	582	44,8 %	571	39,1 %	-1,9 %
Naiset, ma.	439	34,9 %	430	33,1 %	423	29,0 %	-1,6 %
Miehet, ma.	176	14,0 %	152	11,7 %	148	10,1 %	-2,6 %
Kokoaikaiset	1 166	92,7 %	1 190	91,7 %	1 362	93,4 %	-14,5 %
Naiset, kokoaikaiset	794	63,1 %	835	64,3 %	957	65,6 %	-14,6 %
Miehet, kokoaikaiset	372	29,6 %	355	27,3 %	405	27,8 %	-14,1 %
Osa-aikaiset	92	7,3 %	108	8,3 %	97	6,6 %	-10,2 %
Naiset, oa.	80	6,4 %	84	6,4 %	78	5,3 %	-7,1 %
Miehet, oa.	12	1,0 %	24	1,8 %	19	1,3 %	-20,8 %
Henkilöstön keski-ikä	41,2	-	41,4	-	41,1	-	-0,7 %
naiset	41,5	-	41,4	-	40,9	-	-1,2 %
miehet	40,5	-	41,2	-	41,8	-	1,5 %
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta%	-	82,3 %	-	82,0 %	-	82,8 %	1,0 %
Kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi	67 442 256	-	76 156 934	-	82 629 875	-	8,5 %
Tehdyn työajan palkat, % osuus palkkasummasta	55 990 095	79,2 %	62 995 343	78,8 %	69 041 136	79,8 %	9,6 %
Väilliset työvoimakustannukset	23 116 463	-	26 511 518	-	27 549 082	-	3,9 %
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista	-	52,2 %	-	53,4 %	-	50,0 %	-6,4 %

Henkilöstövoimavarat	31.12.2022		31.12.2023		31.12.2024		Muutos edellisestä vuodesta (23-24)
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	
2. TYÖHYVINVOINTI							
Työtyytyväisyysindeksi		-	3,6	-	-	-	-100,0 %
Lähtövaihtuvuus %	6,4	-	8,7	-	6,7	-	-23,0 %
Tulovaihtuvuus %	8,7	-	10,1	-	5,8	-	-42,6 %
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä		-	-	0,1 %		-	-100,0 %
Sairauspoissaolot työpäivää/htv	9,7	-	9,2	-	8,6	-	-6,5 %
Työterveyshuolto €/htv	564	-	625	-	644	-	3,1 %
Työkunnon ja työtyytyväisyyden edistäminen €/htv	523	-	581	-	514	-	-11,5 %
3. OSAAMINEN							
koulutustasoindeksi	5,8	-	5,8	-	5,9	-	1,7 %
naiset	6,0	-	6,0	-	6,1	-	1,7 %
miehet	5,5	-	5,4	-	5,5	-	1,9 %
koulutus ja kehittäminen €/htv	465	-	555	-	504	-	-9,2 %
koulutuspanostus työpäivää/htv	1,6	-	1,8	-	1,7	-	-5,6 %
henkilöstöinvestoinnit yhteensä, €/htv	1552	-	1760	-	1 662	-	-5,6 %

3 Allekirjoitukset

Tilinpäätösasiakirjan vahvistaminen ja hyväksyminen

Olen tänään vahvistanut ja hyväksynyt
Maahanmuuttoviraston vuoden 2024 tilinpäätöksen.

Helsingissä 28.2.2025

Ylijohtaja

Ilkka Haahtela

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

Yhteystiedot

Opastinsilta 12 A
00520 Helsinki
migri.fi